

HKSCAN
**Toimintakertomus
ja tilinpäätös 2019**

HKScan toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

Hallituksen toimintakertomus tilivuodelta	3
Tilinpäätös	26
Tilintarkastuskertomus	101

Hallituksen toimintakertomus tilivuodelta 2019

- HKScanin liikevaihto kasvoi 1,7 prosentilla ja oli 1 744,4 (1 715,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssin liikevaihto oli 1 765,2 miljoonaa euroa ja kasvoi 2,9 %.
- Vertailukelpoinen liikutulos parani 44,1 miljoonalla eurolla ja oli -2,2 (-46,3) miljoonaa euroa. Valuuttakurssien muutosten vaikutus vertailukelpoiseen liikutulokseen oli -0,4 miljoonaa euroa.
- HKScan kirjasi liikutulokseen vaikuttaneita kertaluonteisia eriä yhteensä -21,0 (-2,0) miljoonaa euroa.
- Liikutulos parani 25,1 miljoonalla eurolla, mutta oli edelleen tappiollinen -23,2 (-48,3) miljoonaa euroa.
- Suomen siipikarjaliiketoiminnan vahva tulosparannuksen jatkuminen oli merkittävin konsernin liikutulosta ja rahavirtaa parantanut tekijä. Myös kaupalliset onnistumiset, tuotantotehokkuuden paraneminen ja kustannussäästöt paransivat liikutulosta.
- Liiketoiminnan rahavirta parani 73,5 miljoonalla eurolla ja oli 59,2 (-14,3) miljoonaa euroa positiivinen.
- Kesäkuussa 2019 yhtiö keräsi 71,9 miljoonan euron bruttovarat suunnatulla osakeannilla, ja konsernin pääomarakenne vahvistui. Heinäkuussa 2019 yhtiö sopi rahoittajapankkien kanssa uudesta luottosopimuksesta, joka korvasi aiemmat pankkilainat.
- Korollinen nettovelka oli 275,8 (335,6) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisasaste 84,8 (103,3) prosenttia, sisältäen IFRS16:sta johtuvan noin 14 prosenttiyksikön vaikutuksen.
- HKScanin uusi konsernistrategia julkistettiin marraskuussa 2019.
- Yhtiö päätti ottaa käyttöön uuden konsernitasoisen toimintamallin vuoden 2020 alusta alkaen tukemaan Turnaround-ohjelman ja konsernistrategian toteuttamista. Uusi toimintamalli korostaa liiketoimintayksiköiden tulosvastuuta.
- Arvio vuodelle 2020: Vuonna 2020 HKScan arvioi konsernin vertailukelpoisen liikutuloksen paranevan vuodesta 2019.

HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä

HKScanin vuoden 2019 alussa käynnistämä Turnaround-ohjelma eteni suunnitelmien mukaisesti ja olemme saavutettuun tulosparannukseen tyytyväisiä. Konsernin vertailukelpoinen liikutulos parani yli 44 miljoonalla eurolla vertailuvuodesta, mutta jäi vielä -2,2 miljoonaa euroa tappiolliseksi. Suuntamme on oikea ja tulosparannus oli lähes tavoitteen mukainen. Liikutulos parani vertailuvuodesta yli 25 miljoonalla eurolla ja oli -23,2 miljoonaa euroa tappiollinen. Vuoden 2019 merkittävimmät kertaluonteiset erät liittyivät Rauman siipikarjajaysikköön, henkilöstömäärän sopeuttamiseen ja Tanskan taseen alaskirjaukseen.

Yhtiön liiketoiminnan rahavirta vahvistui merkittävästi vuonna 2019 ja oli 59,2 miljoonaa euroa positiivinen, mikä on lähes 74 miljoonaa euroa vertailuvuotta parempi. Rahavirta investointien jälkeen oli 27,6 miljoonaa euroa positiivinen. Viimeisellä vuosineljänneksellä liiketoiminnan rahavirta oli 48,6 miljoonaa euroa positiivinen, mikä on lähes 17 miljoonaa euroa vertailukautta parempi.

Vuonna 2019 HKScanin kaikki markkina-alueet paransivat vertailukelpoista liikutulostaan. Merkittävimmät tulosparantajat olivat Suomi ja Baltia. Myös Ruotsi paransi selvästi. Tanska ylsi vertailuvuotta parempaan vertailukelpoiseen liikutulokseen alkuvuodesta selvästi vahvistuneen toisen vuosipuoliskon ansiosta. Konsernin kannattavuus ei luonnollisestikaan ole vielä tyydyttävällä tasolla, mutta jatkamme tavoitteellista ja järjestelmällistä työtä yhdessä koko henkilöstön voimin.

HKScanin koko vuoden liikevaihto kasvoi 1,7 prosenttia ja oli 1 744,4 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin luvuin kasvua oli kaikilla markkina-alueilla ja kaikissa tuotekategorioissa. Nousimme Suomen siipikarjakategorian markkinajohtajaksi toisen vuosipuoliskon aikana ja Kariniemen nousi brändituotteiden markkinajohtajaksi. Food service -kanavan myynti kasvoi merkittävästi samoin kuin konsernin vienti.

Suomessa ja Ruotsissa lihan kokonaiskulutus oli hieman laskussa. Kulutuksen laskuun on arviomme mukaan vaikuttanut osaltaan lihan kuluttajahintojen nousu. Siipikarjanlihan kulutuksen kasvu oli vahvaa, mutta sian- ja naudanlihan kulutus laski. Oman arviomme mukaan lihan kokonaiskulutuksen kasvu Baltiassa jatkui sian- ja

naudanlihassa sekä siipikarjanlihassa. Tanskassa siipikarjanlihan kulutuksen kasvu jatkui. Arvioimme siipikarjanlihan kulutuksen selvän kasvun jatkuvan myös tulevina vuosina kaikilla kotimarkkinoillamme.

Sianlihan vientimme Suomesta Kiinaan kasvoi ja volyymit olivat tavoitteiden mukaiset. Kiinassa kysynnän ennustetaan jatkuvan vahvana myös vuonna 2020. Markkina-hintojen volatilitietin arvioidaan jatkuvan. Jatkamme tiivistä yhteistyötä kotimarkkinoidemme viranomaisten kanssa saadaksemme vientiluvat Kiinaan myös siipikarjan- ja naudanlihalle. Afrikkalaisen sikaruton aiheuttama poikkeuksellinen tilanne Kiinan sianlihamarkkinassa vaikuttaa jossain määrin myös muiden lihalajien kysyntään ja maailmanmarkkinahintoihin.

Painotamme lihan asemaa osana terveellistä ruokavaliota sekä pohjoisen vastuullisen kotieläintuotannon merkitystä kotimarkkinoidemme kansallisen ruokaturvan varmistajana. Konsernin uuden vastuullisuusohjelman perustana on vastuullisuuden johtaminen ja edistäminen koko pitkässä arvoketjussamme tiloilta kuluttajille sen kaikilla osa-alueilla. Vastuullisuustyön keskiöön on nostettu laaja-alainen ympäristövastuu, terveellinen ja vastuullisesti tuotettu ruoka, eläinten hyvinvointi sekä kaikkien toiminnassamme mukana olevien ihmisten hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen. Nämä painopistealueet pohjautuvat syksyllä 2019 tehtyyn laajaan sidosryhmäkyselyyn ja asiakkaidemme asettamiin vastuullisuusvaatimuksiin.

Vastuullisuustyömme kehittyi systeemisenä muutoksena ohjaten koko liiketoimintaamme. Rakennamme koko arvoketjumme kattavaa tuottavuutta ja vastuullisuusjalanjälkeä parantavaa ekosysteemiä yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Julkistimme marraskuun alussa konsernin uuden strategian. HKScanin strateginen tavoite on kasvaa kannattavasti monipuoliseksi ruokataloksi painottaen siipikarjanlihaa ja aterioita kasvun ajureina, mutta pitäen vastuullisesti tuotettu sian- ja naudanliha sekä lihavalmisteen toiminnan keskiössä. Selvitämme aktiivisesti myös uusia tuotekategorioita ja raaka-ainepohjia. Haluamme myös olla vahvemmin läsnä kuluttajien ruokahetkissä ja vahvistaa markkina-asemaamme muuttuvilla markkinoilla yhdessä asiakkaidemme kanssa. Uusi strategia antaa suunnan yhtiön kehittämiselle tulevina vuosina.

Marraskuussa julkistimme strategisen kumppanuuden Hes-Pro (Finland) Oy:n kanssa. HKScan myy ja markkinoi Hes-Pron kasviproteiinituotteita omilla tuotebrändeillään vähittäiskaupa- ja food service -kanavissa valituilla markkinoilla.

Yhtiö päätti joulukuussa ottaa käyttöön uuden konsernilaajuisen toimintamallin, jonka tavoitteena on vahvistaa markkina-aluekohtaista tulosvastuuta ja -johtamista sekä asiakas- ja kuluttajalähtöistä tapaa toimia. Uusi toimintamalli otettiin käyttöön vuoden 2020 alussa.

Olemme päättäneet jatkaa Rauman siipikarjayksikön kapasiteetin nostoa sekä tuottavuuden parantamista ja investoimme noin kuusi miljoonaa euroa teurastusprosessin uudistamiseen. Investointi otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2020 loppupuolella. Investoinnin myötä raaka-ainesannot, tuottavuus ja toiminnallinen luotettavuus paranevat, ja koko yksikön kapasiteettia voidaan nostaa merkittävästi vastaamaan tulevina vuosina vahvana jatkuvaan siipikarjanlihan kysyntään. Nykyinen teurastuslinjasto ei vastaa sitä toiminnallista tasoa, jonka olemme asettaneet tavoitteeksi Rauman siipikarjayksikölle.

HKScanin vahva tulosparannus, rahavirran merkittävä vahvistuminen ja kesällä 2019 toteutettu onnistunut osakeanti sekä lainojen uudelleenjärjestelyt ovat antaneet yhtiölle vakaan perustan jatkaa meneillään olevaa järjestelmällistä työtä kannattavuuden parantamiseksi ja kasvun edellytysten rakentamiseksi. Turnaround-ohjelman järjestelmällinen toteuttaminen jatkuu ja uusi strategia asettaa suuntaviivat yhtiön kehittämiselle ja kannattavalle kasvuille. Tavoitteemme on tehdä HKScanista kiinnostava ja omistajiaan palkitseva, toimialansa johtaviin toimijoihin kuuluva yhtiö.

Konsernin liikevaihto ja -tulokset

Konsernin liikevaihto kasvoi 1,7 prosentilla ja oli 1 744,4 (1 715,4) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisin valuuttakurssein 2,9 prosenttia ja oli 1 765,2 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos parani 44,1 miljoonalla eurolla ja oli -2,2 (-46,3) miljoonaa euroa. Liiketulos oli -23,2 (-48,3) miljoonaa euroa. Valuuttakurssien muutosten vaikutus vertailukelpoiseen liiketulokseen oli -0,4 miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi ensisijaisesti Suomen siipikarjaliiketoiminnan elpymisen myötä. Kaikilla markkinoilla myynnin kehitystä tukivat osaltaan lihan maailmanmarkkina-hintojen nousu ja kotimaisen lihan kysynnän vahvistuminen. Sianlihan vienti Suomesta Kiinaan kasvoi ja oli tavoitteiden mukaista, mutta Kiinan viennin vaikutus konsernilukuihin on vielä vähäinen.

Konsernin vertailukelpoinen liike-tulos parani vertailuvuodesta 44,1 miljoonaa euroa. Kannattavuutta paransivat erityisesti Suomen siipikarjaliiketoiminnan vahva kehitys, mutta myös kaikkien markkina-alueiden kaupalliset onnistumiset, tuotanto-tehokkuuden paraneminen sekä konserninlaajuiset säästöt henkilöstö- ja hallinto-kuluissa. Kannattavuuden paranemisen myötä myös liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ollen 73,5 miljoonaa euroa vertailuvuotta parempi.

Koko vuoden liike-tulosta rasittivat yhteensä -21,0 miljoonan euron kertaluonteiset erät. Merkittävimmät erät olivat ensimmäisellä neljänneksellä Tanskan taseeseen tehty -4,5 miljoonan euron alaskirjaus arvonalentumistestauksen seurauksena, toisella neljänneksellä tehty -4,2 miljoonan euron suuruinen kertaluonteinen kustannus liittyen päättäneisiin yhteistoimintaneuvotteluihin, sekä viimeisellä neljänneksellä tehty Rauman yksikön teurastuslinjan alaskirjaus -6,9 miljoonaa euroa ja ruotsalaisen osakkuusyhtiön omaisuususeriin liittyvä -2,9 miljoonan euron alaskirjaus.

Helmikuussa 2019 HKScan ilmoitti tavoitteestaan parantaa kustannustehokkuuttaan. Tähän liittyen yhtiö käynnisti toimihenkilöitä ja johtoa kaikissa HKScanin toiminta-maissa koskeneet yhteistoimintaneuvottelut, joiden seurauksena henkilöstömäärää pieneni noin 180 henkilöllä. Toimilla saavutetaan 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Muutoksiin liittyvät säästöt ovat toteutuneet suunnitellusti ja näkyivät osittain jo päättäneen tilikauden aikana. Säästövaikutukset toteutuvat täysimääräisesti vuoden 2020 aikana.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Konsernin korolliset velat olivat vuoden lopussa 313,3 (365,2) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16:n mukaisen leasingvelan 46,3 (46,8) miljoonaa euroa.

Korollinen nettovelka oli 275,8 (335,6) miljoonaa euroa ja se laski 59,8 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Nettovelkaantumisaste oli 84,8 (103,3) prosenttia. IFRS 16:n mukaisen leasingvelan vaikutus nettovelkaantumisasteeseen oli noin 14,3 prosent-tiyksikköä. Positiivisen tuloskehityksen myötä liiketoiminnan rahavirta parani selvästi vertailukaudesta nousten 59,2 (-14,3) miljoonaan euroon. Investointien jälkeen raha-virta oli 27,6 (-104,1) miljoonaa euroa positiivinen.

Konsernin maksuvalmius pysyi hyvänä. Sitovien valmiusluottojen määrä 31.12.2019 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa ja ne olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 35,0 (35,5) miljoonaa euroa.

Yhtiö vahvisti taloudellista asemaansa toisen neljänneksen aikana suunnatulla osakeannilla, jolla kerättiin 71,9 miljoonan euron bruttovarat, mukaan lukien yhtiön liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen kuitatuilla saamisilla maksetut merkinnät. 43,7 miljoonaa euroa merkinnöistä maksettiin käteisellä ja 28,2 miljoonaa euroa kuittaamalla saamiset yhtiön liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista. Tästä summasta 14,9 miljoonaa euroa edustaa syyskuussa 2018 liikkeeseen lasketun hybridilainan kuitattua osuutta.

Kolmannella neljänneksellä yhtiö allekirjoitti uuden, 174,3 miljoonan euron luotto-sopimuksen rahoittajapankkien kanssa. Luottosopimus koostuu 100,0 miljoonan euron sitovasta valmiusluottojärjestelystä ja 74,3 miljoonan euron määräaika-lainasta, ja se erääntyy vuoden 2021 lopussa. Uusi luottosopimus korvasi aiemmat valmiusluottojärjestelyt ja kahdenväliset pankkilainat, jotka olisivat erääntyneet vuosina 2020 ja 2021. Uusilla lainajärjestelyillä on yksi taloudellinen kovenanttiehto, joka on 125 prosentin nettovelkaantumisaste.

Nettorahoituskulut olivat -11,7 (-11,2) miljoonaa euroa sisältäen korkojohdannaisten käyvän arvon muutosta 2,4 (1,9) miljoonaa euroa.

Omaan pääomaan lasketulle hybridilainalle maksettiin syyskuussa korkoa taseen voittovaroista 2,1 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 31,7 (41,0) miljoonaa euroa. Lisäksi IFRS16 mukaisia lisäyksiä käyttöoikeusomaisuuseriin toteutettiin 11,3 (11,2) miljoonalla eurolla.

Ruotsin Kristianstadin yksikön uudistamiseen liittyvä projekti saatiin päätökseen vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä. Uudistukset pienensivät energiankulutusta ja paransivat sekä elintarviketurvallisuutta että tuotantotehokkuutta.

Viron Rakveren yksikön investointihanke saatiin päätökseen vuoden 2019 toisen neljänneksen lopussa. Investoinnit sisälsivät aterioiden kypsennysosaston uudistamisen, uusien kypsennys- ja pakkauslinjojen asennuksen sekä rakennuksen laajentamisen. Investointi on kasvattanut yksikön tuotantokapasiteettia ja parantaa sekä tuottavuutta että ympäristötehokkuutta.

Konsernin investoinnit jakautuivat markkina-alueittain seuraavasti:

(miljoonaa euroa)	2019	2018
Ruotsi		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	8,4	6,4
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	1,9	1,7
Investoinnit yhteensä	10,4	8,1
Suomi		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	9,7	21,9
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	8,6	7,8
Investoinnit yhteensä	18,2	29,7
Tanska		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	2,0	2,3
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,6	0,7
Investoinnit yhteensä	2,6	3,0

(miljoonaa euroa)	2019	2018
Baltia		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	11,6	10,4
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,3	0,9
Investoinnit yhteensä	11,9	11,3
Yhteensä	43,0	52,2

Markkina-alueiden katsaukset

Liikevaihto ja liiketulos markkina-alueittain

(miljoonaa euroa)	2019	2018
LIIKEVAIHTO		
Ruotsi	652,1	682,1
Suomi	770,6	721,9
Tanska	153,3	149,3
Baltia	168,5	162,1
Konserni yhteensä	1 744,4	1 715,4
LIIKETULOS		
Ruotsi	7,1	8,9
Suomi	-10,3	-36,1
Tanska	-9,8	-5,8
Baltia	5,0	-0,7
Segmentit yhteensä	-8,0	-33,6
Konsernihallinnon kulut	-15,2	-14,7
Konserni yhteensä	-23,2	-48,3

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	2019	2018
Vertailukelpoinen liike-tulos	-2,2	-46,3
Henkilöstökustannukset, Konsernihallinto ¹⁾	-	-1,2
Työsuhteen lopetus, Ruotsi ¹⁾	-2,0	-0,1
Myyntikonttorin sulkeminen, Ruotsi ³⁾	-	-0,2
Omaisuu-den alaskirjaus, Suomi ²⁾	-7,3	-0,5
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto ¹⁾	-1,6	-
Työsuhteen lopetus, Suomi ¹⁾	-1,3	-
Työsuhteen lopetus, Baltia ¹⁾	-0,1	-
Omaisuu-den alaskirjaus, Tanska ²⁾	-4,5	-
Omaisuu-den alaskirjaus, Konsernihallinto ¹⁾	-1,3	-
Osakkuus-yhtiösaldojen alaskirjaus, Ruotsi ³⁾	-2,9	-
Liike-tulos	-23,2	-48,3

¹⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Työsuhte-etuksista aiheutuneet kulut"

²⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Poistot"

³⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut kulut"

Segmenttijako perustuu konsernin organisaatioon sekä hallituksen ja johdon raportointiin. Johto seuraa liiketoiminnan kannattavuutta markkina-alueittain. Konserni raportoi ensisijaisena segmenttinä maantieteelliset segmentit, jotka ovat Ruotsi, Suomi, Tanska ja Baltia.

Markkina-alue Ruotsi

Liikevaihto oli 652,1 (682,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liike-tulos oli 12,0 (9,3) miljoonaa euroa ja liike-tulos 7,1 (8,9) miljoonaa euroa.

Liikevaihto laski vertailuvuodesta pääasiassa Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi. Liikevaihtoa laski myös Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntivastuun siirtäminen Tanskan markkina-alueelle, mikä pienensi liikevaihtoa 15,8 miljoonaa euroa. Näistä vaikutuksista korjattuna myynti kasvoi 1,0 prosentilla.

Brändituotteiden vähittäismyynti ja myynti food service -kanavassa kasvoivat. Ruotsalaisten kuluttajien arvostus kotimaista lihaa kohtaan vahvistui ja tuki osaltaan myyntiä.

Vertailukelpoinen liike-tulos parani vertailuvuodesta epäedullisesta valuuttakurssi-kehityksestä huolimatta kaupallisten onnistumisten, tuotantotehokkuuden parantamisen ja alhaisempien hallintokulujen ansiosta. Varastotasot olivat edellisvuotta alhaisemmat koko vuoden.

Alkuvuonna toteutettuihin yhteistoimintaneuvotteluihin liittyen kirjattiin -1,5 miljoonan euron kertaluonteinen erä vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden viimeiselle neljännekselle kirjattiin osakkuus-yhtiön omaisuuseriin liittyvä kertaluonteinen yhteensä -2,9 miljoonan euron erä.

Markkina-alue Suomi

Liikevaihto kasvoi 6,7 prosenttia ja oli 770,6 (721,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liike-tulos oli -1,7 (-35,6) miljoonaa euroa ja liike-tulos -10,3 (-36,1) miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi vertailuvuodesta siipikarjanlihan myynnin sekä sianlihan ja aterioiden kysynnän kasvun ansiosta. Myös lihavalmisteiden myynti kehittyi hyvin. Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat Rauman siipikarjayksikön toimituskyvyn ja tehokkuuden paraneminen yhdessä vahvistuneen Kariniemen-brändin kanssa, mikä kasvatti koko siipikarjanlihan markkinaa Suomessa. Myös tytäryhtiöiden, Tammisen ja Kivikylän, positiivinen kehitys tuki osaltaan HKScanin brändiportfolioon ja markkina-aseman vahvistamista.

Sianlihan vienti Suomesta Kiinaan kasvoi ja eteni suunnitellusti. Kiinassa levinnyt afrikkalainen sikarutto ja sianlihan maailmanmarkkinoilla tapahtuneet kysyntä-muutokset sekä vahvistunut hintataso edistivät vientitavoitteiden saavuttamista.

Vertailukelpoinen liike-tulos parani vertailuvuodesta 33,9 miljoonalla eurolla pääosin siipikarjaliiketoiminnan hyvän kehityksen, parantuneen tuotantotehokkuuden ja kustannusten hyvän hallinnan ansiosta. Myös punaisen lihan ja aterioiden

myönteinen myynnin kehitys sekä kaupalliset onnistumisen paransivat osaltaan koko vuoden kannattavuutta.

Varastotasot laskivat hieman vertailuvuodesta. Aktiiviset toimenpiteet lihataseen ja varastojen tasapainottamiseksi jatkuivat.

Koko vuoden liiketulokseen sisältyy kertaluonteisia eriä yhteensä -8,6 miljoonaa euroa. Merkittävimmät erät olivat Rauman teurastuslinjaan liittyvä -6,9 miljoonan euron alaskirjaus ja toisella neljänneksellä yhteistoimintaneuvotteluihin kirjattu -1,1 miljoonan euron kertaluonteinen erä.

Markkina-alue Tanska

Liikevaihto kasvoi 153,3 (149,3) miljoonaan euroon. Vertailukelpoinen liiketulos oli -5,3 (-5,8) miljoonaa euroa ja liiketulos -9,8 (-5,8) miljoonaa euroa.

Heikon alkuvuoden jälkeen myynti kotimarkkinassa vahvistui toisella vuosipuoliskolla. Tanskan liikevaihdon kasvun taustalla oli Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntivastuun siirto Ruotsista Tanskaan, mikä kasvatti liikevaihtoa 15,8 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi myös vahvistuneen vienti- ja teollisuusmyynnin sekä Ruotsiin myytävän siipikarjanlihan kasvun ansiosta. Erityisesti vähittäiskaupassa hintakilpailu jatkui tiukkana koko vuoden.

Vertailukelpoinen liiketulos parani vertailuvuodesta, vaikka muutokset niin asiakasrakenteessa kuin myynnin rakenteessa sekä kasvaneet raaka-ainekustannukset rasittivat tuloksentekokykyä ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Kaupalliset onnistumiset paransivat liiketoiminnan kannattavuutta selvästi toisella vuosipuoliskolla.

Ensimmäisellä neljänneksellä taseeseen tehtiin -4,5 miljoonan euron alaskirjaus vaatimattoman tuloskehityksen vuoksi. Alaskirjauksella ei ollut rahavirtavaikutusta.

Markkina-alue Baltia

Liikevaihto oli 168,5 (162,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 5,1 (-0,7) miljoonaa euroa ja liiketulos 5,0 (-0,7) miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi kaikissa päämyyntikanavissa ja sitä kohensivat erityisesti kotimaisen vähittäis- ja teollisuusmyynnin kasvun jatkuminen, myyntihintojen myönteinen kehitys sekä parempi myynnin rakenne.

Vertailukelpoinen liiketulos parani selvästi vertailuvuodesta erityisesti sianlihan markkinahintojen hyvän kehityksen ja vahvistuneiden myyntihintojen ansiosta. Liiketuloksen paranemiseen vaikuttivat myös tuotannon tehostamistoimet sekä pienemmät hallintokulut. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos oli 2,3 (-0,7) miljoonaa euroa.

Konsernin aterioiden tuotantokapasiteetin laajennusinvestointi Viron Rakveressa toteutettiin suunnitellusti ja yksikön uudisosat vihittiin käyttöön kesäkuussa. Investointi kasvatti yksikön tuotantokapasiteettia sekä parantaa tuottavuutta ja ympäristötehokkuutta. Uusien linjojen käyttöönottoon liittyvät toimet jatkuivat vuoden toisella puoliskolla.

HKScanin strategia

HKScanin marraskuussa 2019 julkistetun uuden konsernistrategian keskiössä on yhtiön kannattavuutta parantava Turnaround-ohjelma vuosille 2020–2021. Turnaround-ohjelman toteuttaminen luo taloudellisesti vahvaa perustaa yhtiön tulevaisuuden kasvuille. Samaan aikaan myös muilla tulevaisuuteen suuntautuvilla kehitystoimenpiteillä luodaan pohjaa kannattavalle kasvuille.

HKScanin tavoitteena on kasvaa kannattavasti monipuoliseksi ruokataloksi, olla vahvemmin läsnä kuluttajien ruokahetkissä ja vahvistaa markkina-asemaansa muuttuvilla markkinoilla yhdessä asiakkaidensa kanssa. Konsernin vahva ja innovatiivinen siipikarjatuotteisto sekä ateriat ja ateriakomponentit ovat yhtiön kasvun ajureita. Vastuullisesti tuotettu liha ja liha-tuotteet ovat yhtiön toiminnan keskiössä ja merkittävässä roolissa myös jatkossa.

HKScan on vähittäiskaupan vahva kumppani tunnetuilla kuluttajabrändeillään. Kuluttajien ruokailutottumusten ja ostokäyttäytymisen muuttuessa ruokapalveluita tuottava food service -kanava kasvaa ja avaa elintarviketeollisuudelle mielenkiintoisia mahdollisuuksia. HKScan panostaa kasvuun ja asemansa vahvistamiseen kehittyvissä ja kasvavissa myyntikanavissa. Uudet kaupalliset konseptit ja digitaaliset ratkaisut ovat vahvistuvan tuotevalikoiman rinnalla kasvun ajureita.

Vahvat kumppanuudet ovat osa yhtiön uutta strategiaa ja luovat perustaa tavoitteisiin pääsemiseksi. HKScan selvittää liiketoimintansa laajentamista uusiin tuotekategorioiden ja raaka-aineisiin kulutustottumusten muuttuessa. Marraskuussa 2019 HKScan solmi strategisen kumppanuuden Hes-Pro (Finland) Oy:n kanssa. Ensimmäisenä Hes-Pron kehittämät uudet kasviproteiinituotteet lanseerataan Suomessa, mutta HKScan selvittää mahdollisuuksiaan myydä tuotteita myös yhtiön muilla kotimarkkinoilla Itämeren alueella. HKScan tuo tuotteet omilla tuotebrändeillään ensin vahvasti kasvussa olevaan food service -kanavaan ja myöhemmin tänä vuonna vähittäiskauppaan.

Yhtiön strategiset painopistealueet ovat kasvu kuluttajien ruokahetkissä, toiminnallinen erinomaisuus, edistysellinen vastuullisuustyö sekä kilpailukykyinen tuottajayhteisö. Strategiassaan HKScan linjaa myös, että viennin ja erityisesti Aasian viennin kasvattaminen on tärkeää, ja että yhtiö jatkaa työtä markkina-asemansa vahvistamista keskeisillä vientimarkkinoillaan. HKScan jatkaa strategista arviointia, joka liittyy yhtiön rakenteeseen ja tarkastelee eri markkina-alueiden asemoitumista osana konsernin liiketoimintaa.

Vuoden 2020 alusta HKScanissa otettiin käyttöön uusi toimintamalli, jonka tavoitteena on vahvistaa yhtiön markkina-aluekohtaista tulosvastuuta ja -johtamista sekä asiakas- ja kuluttajalähtöistä tapaa toimia. Toimintamallin uudistuksella on keskeinen merkitys yhtiön uuden strategian toteutuksessa.

HKScanin pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet pysyvät ennallaan ja ovat: yli 4 prosenttia liikevaihdosta oleva liiketulos (EBIT), yli 12 prosentin sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), alle 100 prosentin nettovelkaantumisaste sekä yli 30 prosenttia nettotuloksesta oleva osinko.

Vastuullisuus

HKScan uusi vastuullisuusohjelma on keskeinen osa yhtiön viime syksynä julkistettua uutta konsernistrategiaa. Syksyllä 2019 toteutettiin laaja sidosryhmätutkimus, jolla selvitettiin keskeisten sidosryhmien näkemyksiä HKScanin vastuullisuustyön painopistealueista. Tutkimus tehtiin yhtiön kaikilla markkina-alueilla ja siihen vastasi lähes 1300 henkilöä.

Sidosryhmätutkimuksen tulosten perusteella tehty olennaisuusanalyysi vahvisti konsernin uuden vastuullisuusohjelman tärkeimmät painopistealueet: laaja-alainen ympäristövastuu, terveellinen ja vastuullisesti tuotettu ruoka, eläinten hyvinvointi ja toiminnassa mukana olevien ihmisten hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen.

HKScanin uuden vastuullisuusohjelman lähtökohta on vastuullisuuden johtaminen ja edistäminen kaikissa toiminnoissa tiloilta kuluttajille koko arvoketjussamme. Vastuullisuustyömme kehittyy systeemisenä muutoksena koskien koko liike-toimintaamme ja ohjaten kaikkea tekemistämme. Tavoitteena on kestävä kehityksen edistäminen kehittämällä toimintamalliamme ja rakenteitamme.

Vastuullisuustyömme tavoitteita ovat vastata toimintaympäristön muutokseen, positioida HKScan toimialansa vastuullisimmaksi toimijaksi, hyödyntää vastuullisuutta uusissa liiketoimintamalleissa ja lisätä kilpailukykyä koko arvoketjussa. Rakennamme koko arvoketjumme kattavaa tuottavuutta ja vastuullisuusjalanjälkeä parantavaa ekosysteemiä yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Keskeisenä tavoitteena on myös kuluttaja- ja asiakastarpeisiin vastaaminen terveellisillä, laadukkailla, vastuullisesti tuotetuilla ja hyvän makuisilla tuotteilla. Meille on tärkeää, että kuluttajat voivat syödä paikallisesti kasvatettua ja vastuullisesti tuotettua lihaa ja lihatuotteita hyvällä omallatunnolla.

Käytännön esimerkkejä HKScanin vastuullisuustyöstä vuonna 2019:

- HKScanissa vuonna 2019 tapahtuneiden poissaoloon johtaneiden työtapaturmien määrä aleni merkittävästi. Tapaturmien määrä aleni yli 30 % vuodesta 2018. Muutoksen taustalla on yhtiössä tehty tavoitteellinen työ työskentelytapojen ja -olosuhteiden parantamiseksi sekä työtuovallisuuskulttuurin vahvistamiseksi kaikissa toiminnoissa.
- HKScan käynnisti Agrofood Ecosystem® -verkoston rakentamisen Suomessa. Tavoitteena on ruoan arvoketjun tehokkaampi hallinta ja yhä vastuullisempi ruoantuotanto. HKScan rakentaa yhteistyöverkostoa, jonka tiedot, osaaminen ja parhaat käytännöt voidaan kerätä ja hyödyntää laajasti asiakkaiden ja kuluttajien tarpeisiin HKScanin markkina-alueilla. Kehitystyön tavoitteita ovat lihaketjun vastuullisuuden edistäminen, läpinäkyvyyden lisääminen sekä ruokaketjun toimijoiden tuottavuuden parantaminen ja kilpailukyyn varmistaminen.
- Baltiassa HKScan on panostanut kolmen vuoden ajan antibioottien käytön vähentämiseen siipikarjatuotannossaan. Vuonna 2019 siipikarjan tuotannossa ei käytetty antibiootteja lainkaan. Merkittävien tulosten taustalla on tiivis asiantuntijoiden ja tilojen välinen yhteistyö, läpinäkyvät toimintatavat, eläinterveyteen liittyvien kriteerien tiukentaminen ja tutkimustyö.
- Suomessa ja Ruotsissa HKScan edisti materiaalitehokkuutta ja kierrätystä luopumalla kierrätykseen sopimattomien mustien muovien käytöstä brändituotteidensa pakkauksissa. Ruotsissa kaikkien kierrätykseen sopimattomien mustien muovipakkausten käyttö lopetettiin. Suomessa HKScan luopui mustien muovirasoiden käytöstä.
- Tanskassa HKScan on uudistanut kaikkien Rose®-brändillä myytävien tuotteiden pakkaukset ja siirtynyt kierrätetyistä raaka-aineista valmistettujen pakkausten käyttöön.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat 5,8 (8,6) miljoonaa euroa vuonna 2019, eli noin 0,3 (0,5) prosenttia liikevaihdosta.

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminnan tavoitteena on tuotetarjooman kehittäminen hyödyntäen yhtiön asiantuntemusta ja näkemystä kuluttajien ja asiakkaiden tarpeista, osaamista ja resursseja, sekä investoimalla innovaatioihin ja uusiin konsepteihin yhtiön kaikilla markkina-alueilla.

HKScan huomioi tuotekehityksessään konsernistrategiassa määritellyt kasvavat kategoriat, kasvavien myyntikanavien erilaiset tarpeet, muutokset kulutustottumuksissa sekä vastuullisuusnäkökulmat.

Henkilöstö

Vuonna 2019 HKScanin palveluksessa oli keskimäärin 6 928 (7 179) henkilöä. Markkina-alueittain henkilöstöä oli keskimäärin seuraavasti:

	2019	2018
Ruotsi	2 013	2 123
Suomi	2 774	2 883
Tanska	628	636
Baltia	1 512	1 538
Yhteensä	6 928	7 179

Palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat 313,7 (316,7) miljoonaa euroa.

Helmikuussa 2019 HKScan ilmoitti aikeistaan parantaa kustannustehokkuuttaan. Yhtiössä käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden seurauksena konsernin henkilöstömäärä pieneni noin 180 henkilöllä. Toimilla arvioitiin saavutettavan 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt, jotka toteutuivat osittain vuoden 2019 viimeisellä vuosineljänneksellä ja saavutavat täyden vaikutuksensa vuoden 2020 aikana.

Lokakuussa 2019 HKScan kertoi suunnitelmastaan uudistaa konsernin toimintamalli ja käynnistää siihen liittyvät prosessit. Samassa yhteydessä HKScan kertoi arvioivansa toimintansa tehostamisen tarvetta Suomessa. Joulukuussa 2019 HKScan sai päätökseen maakohtaiset prosessit.

Katsauskauden jälkeen 1. tammikuuta 2020 HKScan otti käyttöön uuden toimintamallin, jonka tavoitteena on vahvistaa yhtiön markkina-aluekohtaista tulostavastuuta ja -johtamista sekä asiakas- ja kuluttajälähtöistä tapaa toimia. Toimintamallin uudistuksella on keskeinen merkitys yhtiön kannattavuuden parantamisohjelman ja uuden strategian toteutuksessa.

Muutoksia ylimmässä johdossa

30.1.2019 HKScan ilmoitti, että Tero Hemmilä ottaa vastaan yhtiön toimitusjohtajan tehtävät 4.2.2019.

Huhtikuussa 2019 HKScan ilmoitti, että konserni uudistaa johtoryhmänsä kokoonpanoa.

HKScanin johtoryhmä 3.4.2019 alkaen:

HKScan Oyj:n johtoryhmän muodostavat seuraavat positiot ja henkilöt:
Toimitusjohtaja: Tero Hemmilä, Markkina-alue Suomesta vastaava johtaja (EVP): Jari Leija, Markkina-alue Ruotsista vastaava johtaja (EVP): Sofia Hyléen Toresson, Markkina-alue Baltiasta vastaava johtaja (EVP): Anne Mere, Markkina-alue Tanskasta ja vientiliiketoiminnasta vastaava johtaja (EVP): Jukka Nikkinen, Lihatasteesta ja tilaustoimitusketjusta vastaava johtaja (EVP): Esa Mäki, Teollisista toiminnoista, teknologiasta ja hankinnasta vastaava johtaja (COO): Mika Koskinen, Talousjohtaja (CFO): Jyrki Paappa ja Hallintojohtaja (HR ja lakiasiat) (EVP): Markku Suvanto.

31.5.2019 HKScan ilmoitti, että lihataseesta ja tilaus-toimitusketjusta vastaava johtaja (EVP) Esa Mäki jättää tehtävänsä HKScanin palveluksessa. Esa Mäki on nimitetty Apetit Oyj:n toimitusjohtajaksi, ja hän aloittaa tehtävässään 1.9.2019. Mäki jatkaa työtään HKScanin palveluksessa ja konsernin johtoryhmän jäsenenä elokuun 2019 loppuun saakka.

2.9.2019 HKScan tiedotti, että yhtiön lihataseesta ja tilaustoimitusketjusta vastaavaksi johtajaksi (EVP) sekä konsernin johtoryhmän jäseneksi on nimitetty Juha Ruohola. Hän seuraa tehtävässään Esa Mäkeä, joka siirtyi syyskuun 2019 alussa Apetit Oyj:n toimitusjohtajaksi.

Marraskuussa 2019 HKScan tiedotti, että Ruotsin markkina-alueesta vastaava johtaja (EVP) Sofia Hyléen Toresson jättää tehtävänsä yhtiön palveluksessa. Samassa yhteydessä Denis Mattsson nimitettiin HKScanin Ruotsin markkina-alueesta vastaavaksi väliaikaiseksi johtajaksi (EVP) ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 20.11.2019 alkaen.

Joulukuussa 2019 HKScan ilmoitti ottavansa käyttöön uuden konsernilaajuisen toimintamallin 1.1.2020 alkaen ja täsmensi samassa yhteydessä HKScanin johtoryhmän jäsenten vastuuta.

HKScanin johtoryhmä 1.1.2020 alkaen:

Toimitusjohtaja (CEO) Tero Hemmilä, Suomen liiketoimintayksiköstä vastaava johtaja (EVP) Jari Leija, Ruotsin liiketoimintayksiköstä vastaava johtaja (EVP) Denis Mattsson, Baltian liiketoimintayksiköstä vastaava johtaja (EVP) Anne Mere, Tanskan liiketoimintayksiköstä vastaava johtaja (EVP) Jukka Nikkinen, talousjohtaja (CFO) Jyrki Paappa, hallintojohtaja (EVP) Markku Suvanto, viennistä, tuonnista ja lihataseesta vastaava johtaja (EVP) Juha Ruohola sekä strategisesta liiketoiminnan kehittämisestä ja investoinneista vastaava johtaja (EVP) Mika Koskinen.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet

HKScan Oyj toteutti uusien A-sarjan osakkeiden suunnatun osakeannin kesäkuussa 2019. Osakeanti perustui 29.5.2019 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen antamaan valtuutukseen. Yhteensä 44 917 607 osakeannissa merkittyä uutta A-sarjan osaketta rekisteröitiin kaupparekisteriin 24.6.2019. Samassa yhteydessä yhtiö mitätöi sen hallussa olleet omat A-sarjan osakkeet, yhteensä 992 348 osaketta. Uusien osakkeiden rekisteröinnin ja omien osakkeiden mitätöinnin seurauksena HKScanin rekisteröityjen A-sarjan osakkeiden kokonaislukumäärä on 93 551 781.

Joulukuun 2019 lopussa HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osake-pääoma oli 66 820 528,10 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 98 951 781 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 93 551 781 kpl (94,54 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 (5,46 % osakemäärästä). A-osakkeet noteera-taan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek. för:in (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuus-kunnan ja Lantmännen ek. för:in K-osakkeiden määrät pysyivät ennallaan.

HKScanin osakkeiden laskennallinen arvo vuoden 2019 joulukuun lopussa oli 267,6 (76,7) miljoonaa euroa. Se jakaantui niin, että A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 252,7 (69,1) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen arvo oli vastaavasti 14,9 (7,7) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 26 948 127 (11 399 917) osaketta ja osakekauppojen arvo oli 55 238 860 (27 366 358). Katsauskauden ylin noteeraus oli 2,88 (3,23) euroa ja alin 1,48 (1,29) euroa. Keskimääräinen oli 2,05 (2,40) euroa. Joulukuun 2019 päätöskurssi oli 2,76 (1,42) euroa.

Osakkeenomistajat

Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä yhtiön osakasluettelossa oli vuoden 2019 lopussa 13 942 (12 376) osakkeenomistajaa. Yhtiön kaikista osakkeista 16,5 (16,1) prosenttia oli hallintarekisteröidyillä ulkomaisilla omistajilla.

Omat osakkeet

Joulukuun 2019 lopussa yhtiöllä oli hallussaan 2 000 000 (992 348) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 2,02 prosenttia ja äänimäärästä 1,0 prosenttia.

HKScan tiedotti 25.9.2019 yhtiön hallituksen päätöksestä aloittaa määräaikainen osakkeiden takaisinosto-ohjelma, jonka tarkoituksena on hankkia yhtiön omia A-sarjan osakkeita kattamaan HKScanin avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvät mahdolliset palkkiot.

Omien osakkeiden osto aloitettiin 1.10.2019 ja lopetettiin 12.12.2019. Hankittujen osak-keiden määrä oli 2.000.000 A-sarjan osaketta, mikä vastaa noin 2,02 prosenttia kaikista yhtiön osakkeista ja noin 2,13 prosenttia kaikista Yhtiön A-sarjan osakkeista.

Osakkeet hankittiin hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä yhtiön jakokelpoisella vapaalla omalla pääomalla. Osakkeiden kokonaishankintahinta oli 4,7 miljoonaa euroa.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan ilmoitti 7.2.2018, että HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja valituille avainhenkilöille vuosiksi 2018–2020. Järjestelmä HKScan ilmoitti 7.2.2018, että HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja valituille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osake-palkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä mahdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkio-järjestelmänä. Kannustinjärjestelmä koostuu vuosittain alkavista ohjelmista ja kunkin yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä.

Ensimmäinen ohjelma (PSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdol-lisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021, jos hallituksen asettamat suoritustavoitteet saavutetaan. Mahdolliset osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina. PSP 2018–2020 -ohjelman käynnistyessä noin 30 henkilöä oli oikeutettu osallistumaan ohjelmaan.

Päärakennetta täydentää ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista osakepalkkio-ohjelmista, jonka kukin ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitusjaksosta. Rajoitusjakson jälkeen ohjelmaan perustuvat mahdolliset osakepalkkiot maksetaan osallistujille HKScanin A-sarjan osakkeina. Ensimmäinen ohjelma (RSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osake-palkkiot maksetaan keväällä 2021. RSP 2018–2020 -ohjelman käynnistyessä ohjelmaan oli oikeutettu osallistumaan 11 ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä.

HKScan tiedotti 8.5.2019, että HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi uusien ohjelmien alkamisen yhtiön avainhenkilöille tarkoitetussa osakepohjaisessa pitkän aikavälin kannustin-järjestelmässä. Hallitus hyväksyi uuden ansaintajakson, PSP 2019–2021, alkamisen suoriteperusteisessa osakepalkkiojärjestelmässä, johon ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä.

Edellytyksenä osakepalkkioiden maksamiselle ohjelman perusteella on hallituksen asettamien suoritustavoitteiden saavuttaminen. Mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023.

Hallitus hyväksyi myös uuden ohjelmajakson, RSP 2019-2021, alkamisen ehdollisessa osakepalkkiojärjestelmässä. Sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023. Edellytyksenä palkkioiden maksamiselle RSP 2019-2021-ohjelman perusteella on hallituksen asettaman konsernitason taloudellisen mittarin täyttyminen. RSP 2019-2021 -ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan PSP 2019-2021 ohjelman osallistujat.

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän lähipiirinsä omistivat vuoden 2019 lopussa yhteensä 165 159 A-osaketta, mikä vastaa 0,2 prosenttia osakkeiden kokonaismäärästä ja 0,1 prosenttia äänistä.

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2019

Osakkeiden määrä	Omistajien määrä, kpl	%-osuus omistajista	Osakkeiden määrä	Osuus osakkeista, %
1-100	3 575	25,64	173 768	0,18
101-500	4 808	34,49	1 389 239	1,40
501-1 000	2 325	16,68	1 850 009	1,87
1 001-5 000	2 564	18,39	5 821 514	5,88
5 001-10 000	343	2,46	2 576 488	2,60
10 001-50 000	246	1,76	4 740 088	4,79
50 001-100 000	30	0,22	2 124 127	2,15
100 001-500 000	30	0,22	6 665 316	6,74
500 001-	20	0,14	72 818 127	73,59
Yhteistileillä	0	0	128 105	0,13
Odotuslistalla	1	0	665 000	0,67
Yhteensä	13 942	100	98 951 781	100,00

Osakemäärä osakesarjoittain 31.12.2019

Osakesarja	Osakkeita	Osuus osake-pääomasta %	Osuus äänistä %
A-sarja	93 551 781	94,54	46,42
K-sarja	5 400 000	5,46	53,58
Yhteensä	98 951 781	100	100

Sektorijakauma 31.12.2019

	Osuus omistajista %	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
Yritykset	3,68	41,02	64,78
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,20	20,35	9,99
Julkisyhteisöt	0,04	11,44	5,62
Kotitaloudet	95,42	19,25	9,45
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,43	6,65	3,26
Ulkomaat	0,23	1,16	6,84
Kaikki yhteensä	100	99,87	99,94
Yhteistileillä		0,13	0,06

20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2019

	A- osake	K- osake	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
1 LSO Osuuskunta	25 083 884	4 735 000	30,13	59,43
2 Lantmännen ek. För	6 869 750	665 000	7,61	10,01
3 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 846 806		4,90	2,40
4 Apteekkien Eläkekassa	3 581 889		3,62	1,78
5 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	2 711 414		2,74	1,35
6 Suomen Kulttuurirahasto	2 448 117		2,47	1,21
7 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	2 392 830		2,42	1,19
8 HKScan Oyj	2 000 000		2,02	0,99
9 Tiiviste-Group Oy	1 550 000		1,57	0,77
10 Oy Etra Invest Ab	1 500 000		1,52	0,74
11 Hisinger-Jägerskiöld Eva	1 100 000		1,11	0,55
12 Petter ja Margit Forsströmin säätiö Karl ja Olivia Forsströmin muistolle	1 000 000		1,01	0,50
13 Sinituote Oy	1 000 000		1,01	0,50
14 K. Hartwall Invest Oy Ab	850 000		0,86	0,42
15 VR Eläkesäätiö	820 000		0,83	0,41
16 Suhonen Jyrki	816 069		0,82	0,40
17 Pivosto Oy	582 190		0,59	0,29
18 Valtion Eläkerahasto	500 000		0,51	0,25
19 Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake	500 000		0,51	0,25
20 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	427 331		0,43	0,21
Muut osakkeenomistajat yhteensä	34 398 832	0	34,76	17,07
Kaikki osakkeet yhteensä	93 551 781	5 400 000	100	100

Lähde: Euroclear Finland

Varsinainen yhtiökokous 2019

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 11.4.2019 Turussa. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2018 ei makseta osinkoa.

Yhtiökokous päätti myös hallituksen jäsenten, varajäsenten ja valiokuntien puheenjohtajien vuosipalkkioista.

Hallituksen silloiset jäsenet Reijo Kiskola, Jari Mäkilä, Per Olof Nyman, Harri Suutari ja Terhi Tuomi valittiin uudelleen, ja uudeksi jäseneksi valittiin Anne Leskelä varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen saakka. Lisäksi hallituksen varajäseneksi valittiin uudelleen Carl-Peter Thorwid ja Ilkka Uusitalo varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen saakka.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi uudelleen Reijo Kiskolan ja varapuheenjohtajaksi uudelleen Jari Mäkilän.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Erkka-Tapani Talvinko seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutuksen päättää yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2020 asti ja se kumosi vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antaman valtuutuksen. Yhtiökokous antoi hallitukselle myös valtuutuksen päättää osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta, mutta tämä valtuutus kumottiin sittemmin 29.5.2019 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkistettu pörssitiedotteella 11.4.2019 ja ne ovat myös luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Ylimääräiset yhtiökokoukset

7.1.2019 HKScan ilmoitti ylimääräisestä yhtiökokouksesta, joka pidettiin keskiviikkona 30.1.2019 Turussa.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen varsinaisten jäsenten lukumääräksi viisi (5) ja varajäsenten lukumääräksi kaksi (2).

Jari Mäkilä, Harri Suutari ja Terhi Tuomi valittiin hallitukseen uusina jäseninä varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka. Lisäksi Ilkka Uusitalo valittiin hallituksen varajäseneksi varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka.

Reijo Kiskola ja Per Olof Nyman valittiin jatkamaan hallituksen jäseninä ja Carl-Peter Thorwid varajäsenenä varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka.

8.5.2019 HKScan ilmoitti ylimääräisestä yhtiökokouksesta, joka pidettiin 29.5.2019 Turussa.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti seuraavista asioista:

Rahoitusjärjestely

Ylimääräinen yhtiökokous valtuutti hallituksen toteuttamaan rahoitusjärjestelyn, joka koostuu suunnitellusta arviolta enintään 60 miljoonan euron suunnatusta osakeannista, jossa:

- Tarjottiin käteisvastiketta vastaan uusia A-sarjan osakkeita yleisön merkittäväksi Suomessa.
- Tarjottiin uusia A-sarjan osakkeita institutionaalisten sijoittajien merkittäväksi ETA-alueella. Osakkeiden merkintähinta voitiin maksaa sijoittajan valinnan mukaan käteisellä tai käyttämällä maksuvälineenä yhtiön liikkeeseen laskemaa joukkovelkakirjalainaa nimellisarvoon kertyneine korkoineen.
- Ylimerkintätilanteessa yhtiöllä oli oikeus kasvattaa osakeantia enintään 12 miljoonalla eurolla. Lisäksi ylimerkintätilanteessa yhtiön hallituksella oli oikeus allokoida A-sarjan osakkeita merkinnän tehneille yhtiön osakkeenomistajille ennen merkitsijöitä, jotka eivät olleet yhtiön osakkeenomistajia.

Valtuutuksen perusteella hallitus valtuutettiin neuvottelemaan ja toteuttamaan rahoitusjärjestely yhtiön kannalta parhaaksi katsomillaan ehdoilla.

Yhtiöjärjestyksen muutos

Ylimääräinen yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen 3 §:ää siten, että A-osakkeita voi olla enintään 60 000 000 kappaletta sijasta enintään 100 000 000 kappaletta. Muutoksen jälkeen yhtiöjärjestyksen 3 § kuuluu seuraavasti:

Yhtiön osakkeiden koko lukumäärästä on K-osakkeita vähintään 3 600 000 kappaletta ja enintään 8 000 000 kappaletta sekä A-osakkeita vähintään 400 000 kappaletta ja enintään 100 000 000 kappaletta.

K- ja A-osakkeiden omistajilla on oikeus käyttää yhtiökokouksessa äänioikeuttaan tämän yhtiöjärjestyksen 5 §:ssä mainitulla tavalla.

Osakeantivaltuutus

Ylimääräinen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista seuraavasti:

Valtuutuksen nojalla annettavat osakkeet ovat yhtiön uusia A-sarjan osakkeita. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 50 000 000 A-sarjan osaketta, mikä vastaa noin 47,6 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista ja noin 24,2 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä, jos valtuutus käytetään kokonaisuudessaan. Osakkeita voidaan antaa yhdessä tai useammassa erässä.

Hallitus valtuutettiin päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Osakeanti voi tapahtua suunnatusti eli osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen. Suunnattu osakeanti edellyttää aina yhtiön kannalta painavaa taloudellista syytä eikä valtuutusta voida käyttää osakkeenomistajien yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti.

Valtuutus oli voimassa 30.9.2019 asti.

Valtuutus kumosi yhtiökokouksen hallitukselle aiemmin antamat käyttämättömät valtuutukset päättää osakeanneista tai optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

HKScan-konsernin liiketoiminnan merkittävät epävarmuustekijät liittyvät myynti- ja raaka-ainehintoihin. Sianlihan kysyntävetoinen markkinatilanne luo painetta eläinraaka-aineen hintojen nousulle.

Elintarviketeollisuuden raaka-ainehuollossa eläintautien, kuten afrikkalaisen sikaruton, mahdollisuutta tai mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta yleisiin kulutuskäytymiin ei voida täysin sulkea pois. Yhtiö tunnistaa myös elintarviketurvallisuuteen liittyviä riskejä.

Riskit arvonalentumiskirjauksille kasvavat ja vaikuttavat yhtiön taloudelliseen asemaan, jos konsernin taloudellinen suorituskyky ei parane. Onnistuneen osakeannin ja parantuneen tuloskehityksen ansiosta riskit rahoitussopimusten kovenanttiehtojen rikkoutumiselle ovat pienentyneet selvästi.

Rauman siipikarjayksikön tuotantotehokkuuden paranemiseen liittyvät odottamattomat viivästymiset voivat vaikuttaa konsernin lyhyen aikavälin taloudelliseen suorituskykyyn.

Muihin riskeihin lukeutuvat erilaiset odottamattomat vero- tai muiden viranomaisten sekä painostusryhmien toimenpiteet, jotka voivat rajoittaa liiketoimintaa, aiheuttaa kulutuskysynnän heilahtelua sekä huomattavia korotuksia veroihin tai muihin maksuihin. Myös ilmastonmuutokseen ja punaisen lihan kulutukseen liittyvä keskustelu voi osaltaan vaikuttaa kielteisesti kulutuskysyntään.

HKScanin mahdolliset osallisuudet oikeusprosesseissa sekä mahdollinen konsernin toimintatapaohjeen (Code of Conduct) ja hyvien liiketoimintaperiaatteiden vastainen toiminta voivat muodostaa riskejä.

HKScanin riskeistä kerrotaan tarkemmin vuosikertomuksen riskienhallintaosiossa. Tietoja täydentävät HKScanin selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista.

Yhtiön hallinnointi

HKScan on laatinut erillisen selvityksen konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement). Selvitys julkaistaan vuosikertomuksen osana sekä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.hkscan.com viikolla 12/2020.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

HKScan julkaisi 22.1.2020 investoivansa noin kuusi miljoonaa euroa Rauman siipikarjayksikön uuteen teurastusprosessiin. Investointi parantaa merkittävästi raaka-ainesaantoa, tuottavuutta ja toiminnan luotettavuutta sekä varmistaa vahvan kysynnän kasvun vaatiman kapasiteetin. Investointi toteutetaan vaiheittain vuoden 2020 loppupuolella siten, ettei se vaaranna yksikön vuonna 2019 vakautettua toimitusvarmuutta.

Rauman siipikarjayksikön tuotantoprosessin koko alkupää uusitaan, sillä vuonna 2017 käyttöön otettu alkuperäinen teurastuslinjasto ei täytä konsernin nykyisen johdon edellyttämää vaatimustasoa. Investoinnin myötä teurastusprosessin käsittelykapasiteetti kasvaa noin 20 prosentilla ja raaka-ainesaanto noin 10 prosentilla. Investointi mahdollistaa myös sen, että yhtiö pystyy tulevana vuosina vastaamaan aiempaa paremmin siipikarjatuotteiden vahvana jatkuvaan kysynnän kasvuun.

Investoinnin myötä nykyinen teurastuslinjasto poistetaan käytöstä. Tästä syystä HKScan on alaskirjannut vuoden 2019 viimeisellä vuosineljänneksellä nykyisen linjaston taseen jäännösarvon -6,9 miljoonaa euroa. Alaskirjauksella ei ollut kassavirtavaikutusta.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 274,7 (216,7) miljoonaa euroa sisältäen sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston (SVOP) määrältään 215,1 (143,3) miljoonaa euroa. Hallitus esittää, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2019. Vuonna 2018 osinkoa ei maksettu.

Arvio vuodelle 2020

Vuonna 2020 HKScan arvioi konsernin vertailukelpoisen liikutuloksen paranevan vuodesta 2019.

Varsinainen yhtiökokous 2020

HKScanin varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 15.4.2020 klo 10.00 Turussa.

Yhtiökokoukseen voivat osallistua ne osakkeenomistajat, jotka 1.4.2020 mennessä ovat merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään HKScan Oyj:n omistajaluetteloon. Kokouskutsu julkistetaan myöhemmin.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Liiketoiminta ja toiminnan vaikutukset

HKScan Oyj on pörssilistattu ruokatalo, jolla on yli sadan vuoden kokemus vastuullisesta pohjoismaisesta asiakkaiden ja kuluttajien tarpeisiin vastaavasta ruoantuotannosta, myynnistä ja markkinoinnista. Yhtiön tuotevalikoima kattaa sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihan sekä niistä valmistetut tuotteet ja ateriat. HKScanin kotimarkkinoita ovat Suomi, Ruotsi, Tanska ja Baltia. HKScanilla on tuotantoyksiköitä kaikilla kotimarkkinoillaan, minkä myötä yhtiöllä on merkittävä suora ja epäsuora työllistävä vaikutus. Yhtiön tuotteita viedään lähes 50 maahan. Vuoden 2019 aikana erityisesti Kiinaan suuntautuva vienti on kasvanut.

HKScanin toiminta perustuu koko pitkän arvoketjun vastuulliseen ja tehokkaaseen hallintaan sekä lisäarvon luomiseen läpi koko ketjun aina maataloilta kuluttajille saakka. Yhtiön liharaaka-aineen hankinta perustuu Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa tiiviiseen kumppanuuteen ja yhteistyöhön HKScanin sopimustuottajien kanssa. Virossa yhtiöllä on omia maatiloja sekä sopimustuotantokumppanuuksia. HKScan luo taloudellista arvoa paikalliselle yhteisölle ja yhteiskunnalle ostamalla elävät eläimet paikallisilta markkinoilta. Yhtiö investoi lihantuottajien ammatillisen osaamisen sekä liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen. Myös muissa palveluissa ja tuotteissa kotimaisten ostojen osuus on merkittävä.

HKScan minimoi toimintaansa liittyviä ympäristövaikutuksia omassa toiminnassaan. Lisäksi HKScan tekee yhteistyötä sopimustuottajiensa kanssa pienentääkseen maatiloilla aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Tilaus-toimitusketjun hallinta on tehokasta. Tuotannon suunnittelu, kuljetukset ja jakelu ovat liiketoiminnan kannalta kriittisiä toimintoja. HKScanin asiakkaita ovat vähittäiskauppa, Food service -kanava, ruokateollisuus ja vientisektori. HKScan tekee yhteistyötä asiakkaidensa kanssa niin trendien luotaamisessa, kysynnän ennustamisessa, tuotekehityksessä, markkinoinnissa ja yritys vastuun kehittämisessä kuin muussakin liiketoiminnan kehittämisessä.

Vastuullisuus strategian ja liiketoimintamallin keskiössä

HKScan käynnisti kolmevuotisen konserninlaajuisen Turnaround-ohjelman ja uudisti konsernin toimintamallin vahvistaakseen markkina-aluekohtaista tulosvastuuta ja kannattavuuden parantamista. Vuonna 2019 HKScan uudisti myös konserni-strategiansa. Sen toteuttamisen edellytys on Turnaround-ohjelman onnistunut toteuttaminen, toiminnan jatkuva parantaminen sekä kustannustehokas toimintapa. Tavoitteena on toiminnan jatkuva kehittäminen, suorituskyvyn parantaminen sekä osaamisen, työskentelytapojen ja työkalujen kehittäminen konsernin strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vastuullisuus on merkittävä osa HKScanin syksyllä 2019 julkistettua uutta konsernistrategiaa, minkä myötä yhtiö uudisti myös vastuullisuusohjelmansa. Vuoden 2019 syksyllä toteutettiin sidosryhmätutkimus, jonka avulla selvitettiin eri sidosryhmien näkemyksiä HKScanin vastuullisuustyön painopistealueista. Tutkimus tehtiin kaikilla markkina-alueilla ja siihen vastasi lähes 1300 henkilöä eri sidosryhmistä. Tutkimustulosten avulla olennaisuusanalyysi päivitettiin ja uuden vastuullisuusohjelman keskeiset painopistealueet vahvistettiin. Niitä ovat: laaja-alainen ympäristövastuu, terveellinen ja vastuullisesti tuotettu ruoka, eläinten hyvinvointi ja HKScanin toiminnassa mukana olevien ihmisten hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen.

Uuden vastuullisuusohjelman lähtökohtana on vastuullisuuden johtaminen ja edistäminen kaikissa toiminnoissa tiloilta kuluttajille ja läpi koko arvoketjun. Vastuullisuustyö kehittyi systeemisenä muutoksena koskien koko HKScanin liike-toimintaa ja ohjaa kaikkea tekemistä. Tavoitteita ovat vastata toimintaympäristön muutokseen, positioida HKScan toimialansa vastuullisimmaksi toimijaksi, hyödyntää vastuullisuutta uusissa liiketoimintamalleissa ja lisätä kilpailukykyä koko arvoketjussa.

Vastuullisuusohjelman toimenpiteet painottuvat yhtiön arvoketjun keskeisiin kohtiin eli tuottajayhteisön kestävä kehityksen mukaisen ja taloudellisesti tehokkaan toiminnan kehittämiseen, omien prosessien ilmastovaikutusten pienentämiseen ja materiaali tehokkuuden edistämiseen sekä kuluttaja- ja asiakastarpeisiin vastaamiseen terveellisillä, laadukkailla ja hyvän makuisilla tuotteilla.

Vastuullisuusohjelmalle luotiin myös koko konsernin kattava johtamisjärjestelmä, joka otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana.

Tärkeimmät sitoumukset, politiikat ja periaatteet

HKScanin toiminnan perustan luovat yhtiön arvot ja toimintaa ohjaavat eettiset toimintaohjeet (Code of Conduct). HKScan velvoittaa kaikki tavarantoimittajansa sitoutumaan allekirjoituksin eettisen toimintaohjeiston (Supplier Guidelines) noudattamiseen.

HKScanin toimintaa ohjaavia konsernitasoisia politiikkoja ovat laatu-, tuote-turvallisuus-, tiedonanto-, ympäristö- ja eläinhankintapolitiikka sekä eläinten hyvinvointipolitiikka. Näiden lisäksi liiketoimintaa ohjaavat useat sisäiset politiikat ja toimintaohjeet.

HKScan on raportoinut toiminnastaan Global Reporting Initiativen GRI-standardit (2016) raportointiohjeiston mukaisesti vuodesta 2017 lähtien.

HKScan on sitoutunut YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin, Sustainable Development Goals (SDG) ja on tunnistanut viisi tavoitetta (tavoitteet: 3, 8, 12, 13, 15), joita edistetään ja joiden kehittymistä seurataan vastuullisuusohjelmassa asetettujen mittareiden ja tavoitteiden kautta. HKScan on sitoutunut edistämään seuraavia SDG-tavoitteita:

- SDG 3: Terveyttä ja hyvinvointia – taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.
- SDG 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua – edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttää ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.
- SDG 12: Vastuullista kuluttamista – varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.
- SDG 13: Ilmastotokeja – toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.
- SDG 15: Maanpäällinen elämä – suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävä käyttöä; edistää metsien kestävä käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Keskeiset toimenpiteet ja tulokset

Keskeiset tulokset toteutetusta työstä sekä uudistetusta vastuullisuusohjelmasta löytyvät vuoden 2019 vuosikertomuksen vastuullisuusosiosta. Tulokset raportoidaan tämän raportin lopussa olevan HKScanin vastuullisuustyön mittarit ja tavoitteet -taulukon mukaisesti.

Vuoden 2019 aikana vastuullisuuden osa-alueiden laajamittainen kehittäminen esimerkiksi investoinnein ei ollut toiminnan keskiössä, koska yhtiön taloudellisen aseman turvaaminen edellytti laajamittaisia toimia kannattavuuden parantamiseksi.

Tuotteet: terveellisyys, laatu, elintarviketurvallisuus ja raaka-ainehankinnat

Tuotteiden terveellisyyteen kiinnitetään huomiota uusia tuotteita kehitettäessä ja tuote-parannuksia suunniteltaessa mm. pienentämällä rasvan tai suolan määrää, lisäämällä kasvisten määrää, pienentämällä annoskokoja tai pienentämällä elintarvikelisiä aineiden määrää tuoteturvallisuutta vaarantamatta. Liha on osa ravitsemussuosittelun mukaista ruokavaliota yhdessä kasvisten, täysjyväviljan ja kasvirasvojen kanssa. Ravitsemussuosittukset ohjaavat ruokatottumuksia väestötasolla. HKScanin tavoitteena on vaikuttaa kansanterveyteen positiivisesti kehittämällä ja tarjoamalla monipuolisia ja ravitsemuksellisesti hyvälaatuisia tuotteita sekä lisäämällä kuluttajien osaamista ja ymmärrystä terveellisestä ruokavaliosta.

Kaikki HKScanin tuotantolaitokset on sertifioitu Global Food Safety System -järjestelmän mukaisesti (FSSC 22000, IFS, BRC), lukuun ottamatta Jelgavan tuotantolaitosta Latviassa. Jelgavan tuotantolaitos on sertifioitu ISO 22000 standardin mukaisesti. Laadun ja tuoteturvallisuuden varmistaminen on jatkuvaa toimintaa ja toiminnan kehittämistä riskiarviointeihin perustuen. Riskienarviointi tuotantolaitoksissa perustuu HACCP-prosessiin (Hazard Analysis Critical Control Point). Toiminnan taso varmennetaan vuosittain kolmannen tahon tekemissä auditoinneissa, sisäisissä auditoinneissa, sekä asiakkaiden ja viranomaisten tekemissä tarkastuksissa ja auditoinneissa.

HKScanin toimintamaiden edellytykset turvalliselle ja terveelliselle elintarviketuotannolle ovat hyvät. Kotimarkkinoillamme on runsaat ja puhtaat vesivarat, viileä ilmasto, vuodenaikojen väliset lämpötilan vaihtelut sekä puhdas maaperä ja ilma. Lihantuotantoketjumme on lyhyt ja jäljitettävä sopimustuotannon ja oman eläintuotannon ansiosta. Eläimet teurastetaan HKScanin teurastamoissa. Paikallisella lihan hankinnalla (lähes 100 prosenttia) on merkittävä taloudellinen ja sosiaalinen vaikutus paikallisyhteisöihin ja ympäröivään yhteiskuntaan myös laajemmin. HKScanin tuottajapalvelut tukevat ja edistävät tuottajien liiketoimintaa ja hyvinvointia maaseudulla sekä lisäävät heidän ammatillista osaamistaan ja ammattitaitonsa kehittymistä. HKScan tarjoaa sopimustuottajilleen koulutusta ja neuvontaa muun muassa eläinten ruokinnan suunnittelussa, tuotannon johtamisessa, eläinten terveydenhuollossa sekä uusien tuotantotilojen suunnittelussa.

HKScanin muut ostot paikallisilta markkinoilta ovat merkittävät, noin 70 prosenttia kokonaisostoista. Kaikki tavarantoimittajat arvioidaan tuoteturvallisuuteen, laatuun, ympäristöön, toimintatapoihin ja kuhunkin hankintaprosessiin liittyvien kriteereiden mukaisesti. Toimittaja-arviointiprosessi sisältää myös toimittajien sosiaalisen yritysvastuun ja eettisten riskien arvioinnin.

Tuotteiden laatuongelmat ja elintarviketurvallisuusriskit sekä niiden hallinta

HKScan tekee järjestelmällistä riskinarviointityötä elintarviketurvallisuuteen liittyvien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi kaikissa arvoketjun vaiheissa. Riskinarvioinnissa huomioidaan muun muassa raaka-aineiden puhtaus (vierasaineet, jäämät, haitalliset mikrobit), pakkausmateriaalien vaatimustenmukaisuus, tuotannon ja raaka-aineiden vierasesineriskit, kemikaalien käyttö, allergisoivien aineiden hallinta sekä erityisesti elintarvikkeiden mikrobiologinen turvallisuus. Elintarvikeketjun globalisaation myötä tuoteväärennökset ja tarkoituksellinen vahingonteko ovat nousseet keskeisiksi teemoiksi muiden elintarviketurvallisuusriskien rinnalle. Niihin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi HKScan-konsernilla on erillinen ja koko ketjun kattava riskinarviointimalli.

Hankintaan liittyvät riskit ja niiden hallinta

Hankinnan riskit liittyvät raaka-aineiden muun muassa liharaaka-aineen saatavuuden ja hintojen heilahteluihin. Kotimaisen lihan tuotannon lasku on riski HKScanin merkittävimpien brändien (HK®, Kariniemen® ja Scan®) kotimaisuuslupausten vuoksi. Ulkoisilta toimittajilta hankittuihin raaka-aineisiin tai tuotteisiin liittyviä riskejä hallitaan hankintaan olennaisesti liittyvillä standardivaatimuksilla. Elintarvikeeturvallisuuksien hallitsemiseksi edellytämme toimijoilta kattavaa elintarvikeeturvallisuuksien hallinta-järjestelmää ja valvomme sen toteutumista säännöllisesti. Sosiaalisia riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

Henkilöstö

Muutoksen hallinta ja organisaation kehittäminen Turnaround-ohjelman mukaisesti olivat keskeisiä toimenpiteitä vuonna 2019. HKScan-konsernin toimintamalli uudistettiin, ja yhtiö toteutti uutta toimintamallia ja tehokkuutta tukevia organisaatiomuutoksia kaikilla organisaatiotasoilla. Konsernin henkilöstömäärä pieneni tehostamistoimien myötä noin kymmeneksen. Yhtiön toimintamalli tukee markkina-aluekohtaista tulostavastuuta ja -johtamista sekä asiakas- ja kuluttajalähtöistä tapaa toimia. Uuden toimintamallinsa mukaisesti HKScan siirtyi vuoden 2020 alussa matriisiorganisaatiosta maakohtaiseen tulossyksikköorganisaatioon, jossa Suomi, Ruotsi, Baltia ja Tanska muodostavat raportoitavat liiketoimintayksiköt. Keskeisillä konsernitason toiminnoilla varmistetaan liiketoimintojen synergiat ja hyvän hallintotavan toteutuminen.

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on yhtiön avainresurssi ja HKScanin tavoitteena on luoda ja ylläpitää innostavaa työilmapiiriä sekä huolehtia henkilöstön fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista. Kun henkilöstö voi hyvin, työmotivaatio kasvaa, ja yhteiset tavoitteet saavutetaan tehokkaasti.

Työturvallisuuden kehittämisessä onnistuttiin hyvin. Poissaoloihin johtaneiden tapaturmien määrä pieneni yli 30 prosenttia ja tapaturmia oli 140 vähemmän kuin vuonna 2018. Tämän mahdollisti tiivis yhteistyö ja hyvien käytäntöjen jakaminen avoimesti kaikkien markkina-alueiden, toimintojen ja yksiköiden välillä. Peruslähtökohtana oli työturvallisuuteen liittyvien vastuiden ja velvollisuuksien selkeyttäminen sekä

koulutusten lisääminen. Vuoden aikana otettiin käyttöön yhtenäiset konsernilaajuiset työturvallisuusmittarit ja riskienarviointimallit sekä aloitettiin uuden raportointityökalun kehittäminen. Työkalu otettiin käyttöön tammikuussa 2020.

Henkilöstöön liittyvät riskit ja niiden hallinta

HKScan-konsernin riskienhallinnassa ammattitaitoisen johdon ja työntekijöiden merkitys on määritelty seuraavasti: HKScanin menestyminen on olennaisesti riippuvainen yhtiön johdon ja muun henkilöstön ammattitaidosta ja asiantuntemuksesta, yhtiön kyvystä edistää nykyisen johdon ja muun henkilöstön osaamista ja sitoutumista sekä kyvystä rekrytoida uusia ammattitaitoisia työntekijöitä myös tulevaisuudessa. Mahdolliset lailliset tai laittomat lakot niin HKScanin arvoketjussa kuin konsernin omassa tuotannossa voivat aiheuttaa liiketoimintariskejä. Riskejä vähennetään kehittämällä yhteistyötä ja siihen liittyviä käytäntöjä sekä työhyvinvointia. Lisäksi riskejä voidaan pienentää vaihtoehtoisilla toimitusketjun rakenteilla ja prosesseilla.

Ympäristö

HKScanin ympäristötyön painopistealueet ovat ilmastovaikutusten pienentäminen sekä materiaalitehokkuuden parantaminen. Yhtiö mittaa ympäristövaikutuksiaan ja tulokset raportoidaan osana vuoden 2019 vuosikertomusta. Merkittäviä ympäristötehokkuuden parantamisen tähtääviä investointeja ei tehty vuoden aikana, sillä yhtiö keskittyi kannattavuuden parantamiseen ja taloudellisen asemansa vakauttamiseen. Ympäristötyön tehokkuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan sisäisillä ja ulkoisilla ISO 14001- tai ISO 50001-auditoinneilla.

Merkittävä osa lihatuotteiden ympäristövaikutuksista syntyy maataloilla. HKScanin sopimustuottajat ja omat maatilat Virossa ovat tehneet merkittävää ympäristötyötä vuosien ajan. Lihantuotannon ilmastovaikutusten (CO₂ ekv) ymmärtämiseksi ja vaikutusten pienentämiseksi HKScanin Suomen toiminnot olivat mukana VTT:n kanssa kehittämässä Rypsiporsastuotannon ilmastovaikutusten laskemiseen työkalua, joka huomioi maatilakohtaiset erityispiirteet laskennassa. Työkalun avulla maatilat voivat seurata kehitystoimenpiteiden vaikutusta ilmastopäästöihin. Laskentatyökalua kehitetään myös muiden eläinlajien tuotannon ilmastovaikutusten mittaamiseen.

Maatilojen ympäristövaikutusten hallitsemiseksi ja pienentämiseksi HKScan käynnisti kehitysprojekteja Suomessa (Agrofood Ecosystem) ja Ruotsissa (Halla Gård -projekti). Näiden projektien tuloksista raportoidaan vaiheittain työn edetessä.

Ympäristöön liittyvät riskit ja niiden hallinta

HKScanin tuotantolaitosten ympäristöriskit on tunnistettu osana ISO 14001 -ympäristöjohtamisen järjestelmää ja niitä hallitaan sekä johdetaan tuotantolaitoskohtaisesti. Osassa tuotantolaitoksista on käytössä myös ISO 50001 -ympäristö- ja energiatehokkuusjärjestelmä. Tunnistettuja ympäristöriskejä ovat jätevesi- tai kemikaalivuotoihin liittyvät riskit, joita hallitaan säännönmukaisilla laitteistojen kunto- tarkastuksilla, ennakoivalla kunnossapidolla sekä hälytys- ja valvontalaitteistoilla.

Eläinten terveys ja hyvinvointi

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin perustana ovat EU:n ja paikallisen lainsäädännön noudattaminen sekä lainsäädäntöä tiukemmat ohjeet ja toimintatavat. Eläinten hyvinvoinnin kehittäminen on jatkuvaa toimintaa yhteistyössä yhtiön sopimustuottajien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Terveet ja hyvin kasvavat eläimet tuottavat korkealaatuista liharaaka-ainetta ja varmistavat eläin- tuotannon kannattavuuden. HKScanille eläinten terveys ja hyvinvointi tarkoittaa hyvää eläingenetiikkaa, ravitsemuksellisesti oikeaa ruokintaa, hyviä kasvatus- olosuhteita ja hoitoa sekä asianmukaisia eläinkuljetuksia ja teurastamotoimintoja.

HKScan kehittää jatkuvasti eläintuotantoa yhdessä sopimustuottajiensa kanssa ja huomioi eläinten luontaisen käyttäytymisen, varmistaa eläinten hyvän käsittelyn ja kasvatusolosuhteet sekä luo erinomaisen tautisuojaustason. HKScan on määritellyt yhtiön sisäiset mittarit eläinten hyvinvoinnille ja terveydelle. Seuranta on järjestelmällistä ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan välittömästi. HKScanin tuotannossa antibioottien käyttö on rajoitettu sairauksien hoitoon. Osissa HKScanin alkutuotanto- ketjua eläimiä ei ole tarvinnut lääkittää elämänsä aikana lainkaan. Tästä esimerkkeinä Rypsiporsas®-tuotanto ja broilerituotanto Suomessa. Myös Virossa ja Tanskassa on tehty merkittävää työtä antibioottien käytön vähentämiseksi broilerituotannossa.

Eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät riskit ja niiden hallinta

Helposti leviävät eläintaudit, kuten esimerkiksi afrikkalainen sikarutto, lintuinfluenssa, Newcastlen tauti tai suu- ja sorkkatauti, ovat riski yhtiön liiketoiminnalle. Eläintauteihin liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan seuraamalla jatkuvasti eläintautitilannetta, työskentelemällä yhteistyössä viranomaisten, eläinlääkäreiden, HKScanin tuottaja- palvelujen sekä eläintuottajien kanssa. Helposti leviävien eläintautien vastustaminen kuuluu kansallisiin eläintautien vastustamisohjelmiin. Tilatasolla noudatetaan tauti- suojausohjeita ja hyviä hygieniakäytäntöjä.

Mahdollisen eläintaudin, kuten afrikkalaisen sikaruton, lintuinfluenssan, Newcastlen taudin tai suu- ja sorkkataudin, puhkeamisella voi olla vaikutus yhtiön liiketoimintaan ja sen tuotteiden kysyntään. Esimerkiksi maiden väliset vientikiellot voivat olla mahdollisia. Eläintaudit saattavat vaikuttaa kuluttajien käyttäytymiseen pitkänkin aikaa. Eläintaudin aiheuttamaa riskiä voi tasoittaa kulutuksen mahdollinen siirtyminen lihakategoriasta toiseen. Kokonaan integroidussa arvoketjussa, kuten esimerkiksi suurimmassa osassa yhtiön toimintaa Baltian maissa, eläintauti voi pahimmassa tapauksessa katkaista väli- aikaisesti raaka-aineiden saatavuuden, jos korvaavia raaka-ainelähteitä ei ole.

Ihmisoikeudet, korruption ja lahjonnan torjunta

HKScan kunnioittaa ja tukee kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, YK:n sopimusta lapsen oikeuksista ja kansainvälisen työjärjestö ILO:n perussopimuksia. Lisäksi HKScan huomioi toiminnassaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet sekä OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille. HKScan ei hyväksy korruptiota tai lahjontaa.

HKScan päivitti vuonna 2018 eettiset toimintaohjeet (Code of Conduct), jotka kattavat ihmisoikeudet, työntekijän oikeudet, eettiset liiketoimintaperiaatteet, kuten korruption ja lahjonnan torjumisen, avoimen ja luotettavan viestinnän sekä vastuun ympäristöstä, eläimistä ja tuoteturvallisuudesta. Eettiset toimintaohjeet viestittiin henkilöstölle kaikissa yhtiön toimintamaissa, mutta lisäkoulutus vuodelta 2019 siirrettiin vuodelle 2020 organisaatiomuutosten vuoksi. Lisäkoulutuksen tavoitteena on antaa henkilöstölle aiempaa tarkempi ohjeistus ihmisoikeusperiaatteiden noudattamisesta ja siitä, etteivät mitkään korruption liittyvät toimet ole sallittuja.

HKScan ei ole tähänastisessa toiminnassaan tehnyt ihmisoikeuksiin liittyviä vaikutus-arviointoja tai muita ihmisoikeusselontekoja.

HKScan velvoittaa kaikki tavarantoimittajansa sitoutumaan eettiseen toimintaohjeistoon (Supplier Guidelines) ja allekirjoittamaan sen. Tämän myötä toimittajat sitoutuvat noudattamaan ihmisoikeusperiaatteita ja olemaan maksamatta tai vastaanottamatta lahjuksia tai muita sopimattomia etuja.

HKScanilla on käytössä Fair Way -ilmoituskanava, jonka kautta yhtiön kaikki sidosryhmät voivat ilmoittaa anonyymisti epäilyistään koskien mahdollista HKScanin liiketoimintaan liittyvää epäeettistä toimintaa. Tämä koskee epäilyjä niin lakien ja määräysten rikkomisista kuin poikkeamia HKScanin Code of Conductin ja muiden politiikoiden noudattamisesta. Vuonna 2019 Fair Way -kanavan kautta tuli 11 ilmoitusta, jotka koskivat mahdollisia laiminlyöntitapauksia tai väärinkäytöksiä. Kaikki ilmoitukset tutkittiin. Tämän lisäksi vuodelta 2018 avoimeksi jääneet tapaukset käsiteltiin ja saatettiin päätökseen. Missään ilmoitetuista ja tutkituista tapauksista kummankaan vuoden osalta ei todettu laiminlyöntejä tai säädösten rikkomista. Kolme tapausta johti HKScanin toimintaohjeiden parantamiseen. Ilmoituksissa pääpaino oli epäilyissä epäasiallisesta käytöksestä.

Ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja korruptioon tai lahjontaan liittyvät riskit

HKScanin riskienhallinnassa on tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä, jotka liittyvät työturvallisuuden johtamiseen ja työntekijöiden epäasialliseen kohteluun. Työturvallisuusriskejä hallitaan työturvallisuuskampanjoilla, -koulutuksilla ja varmistamalla, että työohjeita noudatetaan. HKScan ei hyväksy minkäänlaista työntekijöiden epäasiallista kohtelua, minkä varmistamiseksi konsernissa on käytössä epäasiallista kohtelua koskevat ohjeet. Eettisiä riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

HKScanin Code of Conductissa kuvataan periaatteet yhtiön suhtautumisesta korruptioon ja lahjontaan. Periaatteiden toteutumista valvotaan sisäisessä tarkastuksessa. Korruptioon liittyviä mahdollisia riskejä alihankintaketjussa hallitaan hankintaprosessin riskiarvioinnissa.

HKScanin vastuullisuustyön mittarit (KPI) ja tavoitteet

VASTUULLISUUDEN PAINOPISTEALUEET		KPI - Tulokset raportoidaan vuosikertomuksessa 2019	KONSERNITAVOITTEET
Eläinten hyvinvointi*		Sisäiset eläinten terveys- ja hyvinvointimittarit: Sika, broiler, nauta, lammas	- Eläinten luontaisen käyttäytymisen lisääminen - Tautisuojausten jatkuva kehittäminen - Kivuliaiden toimenpiteiden välttäminen
Oma yhteisömme	Tuottajat*		- Tuottajien hyvinvoinnin ja osaamisen lisääminen - Nuorten tuottajien motivoiminen toimialalle - Maatalouden kestävä kehityksen parantaminen uusien toimintamallien avulla
	Henkilöstö	- Poissaolot (%) - Tapaturmataajuus (Lost Time Injury, LTI)	- Työhyvinvoinnin jatkuva kehittäminen - Poissaolojen jatkuva vähentäminen - Systemaattinen työ kohti nolla tapaturmaa
Ympäristö*		Ilmastovaikutusten pienentäminen - Kasvihuonekaasupäästöt (KHK) - Energiankulutus - Vedenkulutus	Ympäristövaikutusten minimointi 90 % KHK-päästöjen pienentäminen vuoteen 2030 20 % energiankulutuksen pienentäminen vuoteen 2030 25 % vedenkulutuksen pienentäminen vuoteen 2030
		Materiaalitehokkuuden parantaminen - Pakkaukset - Jätteet - Koko eläinraaka-aineen käyttö	- Kestävien pakkausmateriaalien ja -ratkaisujen kehittäminen - Jätehierarkian periaatteiden noudattaminen - Eläinraaka-aineen tehokas hyödyntäminen - kiertotalousnäkökulma
Vastuullinen ja terveellinen ruoka*		Terveellinen ruoka: Prosenttiosuus tuotelanseerauksista ja tuoteparannuksista, joissa on terveystietämyksen näkökulma	- Positiivinen vaikutus ravitsemukseen ja kansanterveyteen terveellisten ruokaratkaisujen avulla - Terveelliseen ruokavalioon liittyvän tietoisuuden lisääminen
		Turvalliset tuotteet: - Sertifioidut tuotantolaitokset - Takaisinvetojen määrä	- Tuotantolaitokset sertifioitu 100 % tuoteturvallisuusstandardien mukaisesti - Nolla takaisinvetoa
		Vastuulliset ja eettiset hankinnat: - Vastuullisesti tuotetun soijan hankinta - Ostot paikallisilta markkinoilta: % elävät eläimet - Prosenttiosuus (materiaalit ja palvelut) ostoista paikallisilta markkinoilta - Eläinhankinta (elävät eläimet): % ostoista, jotka täyttävät HKScanin vaatimukset - Prosenttiosuus (materiaalit ja palvelut) ostoista toimittajilta, jotka täyttävät HKScanin eettisen toimintaohjeiston	- Positiivinen vaikutus paikallisyhteisöjen talouteen - Eettisten riskien välttäminen
KAIKKI	Vaativuuden mukaisuus	Ei vastuullisuuteen liittyviä rikkomuksia	Lakien ja säädösten noudattaminen

*Toimintasuunnitelma ja mittarit määritellään vuonna 2020.

Tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto, Meur	1 744,4	1 715,4	1 808,1	1 872,9	1 917,1
Liiketulos, Meur**	-23,2	-48,3	-40,3	9,7	9,6
% liikevaihdosta**	-1,3	-2,8	-2,2	0,5	0,5
Vertailukelpoinen liiketulos, Meur**	-2,2	-46,3	-17,6	13,2	21,5
% liikevaihdosta**	-0,1	-2,7	-1,0	0,7	1,1
Voitto/tappio ennen veroja, Meur**	-34,5	-58,5	-45,5	0,9	2,2
% liikevaihdosta**	-2,0	-3,4	-2,5	0,0	0,1
Oman pääoman tuotto (ROE), %**	-11,5	-15,2	-10,4	-0,9	0,4
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %**	-3,1	-6,7	-6,3	2,1	2,3
Omavaraisuusaste, %**	34,8	33,3	36,9	47,9	50,9
Nettovelkaantumisaste (Net gearing), %**	84,8	103,3	59,3	33,5	33,8
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, Meur	31,7	41,0	125,5	97,6	49,6
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin, Meur**	11,3	11,2	-	-	-
Investoinnit yhteensä, Meur**	43,0	52,2	125,5	97,6	49,6
% liikevaihdosta**	2,5	3,0	6,9	5,2	2,6
Tutkimus- ja kehitysmenot, Meur	5,8	8,6	6,5	6,6	5,1
% liikevaihdosta	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3
Henkilöstö keskimäärin	6 928	7 179	7 292	7 319	7 437

Osakekohtaiset tunnusluvut	2019	2018	2017	2016	2015
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur**	-0,52	-1,00	-0,79	-0,10	0,01
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur**	-0,52	-1,00	-0,79	-0,10	0,01
Vertailukelpoinen tulos/osake, eur**	-0,26	-0,96	-0,37	-0,03	0,23
Oma pääoma/osake, eur**	3,18	5,73	6,23	7,31	7,63
Osakekohtainen osinko, eur	0,00*	0,00	0,09	0,16	0,14
Osinko laimentamattomasta tuloksesta, %	0,0*	0,0	-11,4	-160,4	2 378,9
Osinko laimennetusta tuloksesta, %	0,0*	0,0	-11,4	-160,4	2 378,9
Efektiivinen osinkotuotto, %	0,0*	0,0	2,9	5,0	3,7
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)					
laimentamaton**	-5,3	-1,4	-4,0	-32,0	647,4
laimennettu**	-5,3	-1,4	-4,0	-32,0	647,4
Alin osakekurssi, eur	1,48	1,29	2,96	2,89	3,24
Ylin osakekurssi, eur	2,88	3,23	3,60	3,89	6,26
Keskikurssi, eur	2,05	2,40	3,24	3,19	5,07
Vuoden päätöskurssi, eur	2,76	1,42	3,13	3,19	3,81
Ulkona olevan osakekannan markkina-arvo, Meur	267,6	76,7	169,1	172,3	205,6
Vaihdettujen osakkeiden määrä, 1 000 kpl	26 948	11 400	10 426	13 313	17 321
% keskimääräisestä lukumäärästä	33,7	21,1	19,3	24,7	32,1
Ulkona olevien osakkeiden oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl					
keskimäärin tilikaudella	79 943	54 030	54 018	54 006	53 973
tilikauden lopussa	96 952	54 034	54 018	54 018	53 973
täysin laimennettu	96 952	54 034	54 018	54 018	53 973

* Hallituksen osinkoehdotuksen perusteella.

** Vuodet 2015-2017 eivät ole IFRS 16 oikaistuja

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset

Oman pääoman tuotto (%)	Tilikauden tulos Oma pääoma yhteensä (keskiarvo)	x 100
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja (%)	Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)	x 100
Omavaraisuusaste (%)	Oma pääoma yhteensä Taseen loppusumma - saadut ennakot	x 100
Velkaantumisaste (%)	Korolliset rahoitusvelat Oma pääoma	x 100
Nettovelkaantumisaste (%)	Korolliset nettorahoitusvelat Oma pääoma	x 100
Osakekohtainen tulos (EPS)*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	
Osakekohtainen oma pääoma	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osakekohtainen osinko	Tilikauden osingonjako Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osinko tuloksesta (%)	Osakekohtainen osinko Osakekohtainen tulos	x 100

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeeseenlaskukulut verovaiikutuksella oikaistuna.

tunnusluvut julkaistaan koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantaa kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Efekttiivinen osinkotuotto (%)	Osakekohtainen osinko Tilikauden päätöskurssi	x 100
Hinta/voittosuhde (P/E)	Tilikauden päätöskurssi Osakekohtainen tulos	
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta investointien jälkeen - rahoituserät	
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteisia muutoksia, mitkä eivät liity normaaleihin jatkuviin toimintoihin ja merkittävästi vaikuttavat yrityksen talouteen. Esimerkiksi sellaisia kustannuksia ovat: kapasiteetin sopeuttaminen (rakenneuudistukset), irtisanomiset, rakenneuudistuksiin liittyvät juridiset kustannukset tai vastaavat kertaluonteiset kulut, mitkä liittyvät tehokkuus- tai uudelleenorganisointiohjelmiin, merkittävät korvaukset tai sakot, jotka maksetaan juridisen päätöksen tai sopimuksen takia, liiketoimintakauppaan liittyvät transaktion palkkiot / kustannukset (konsultointi, neuvonta, juridinen, due diligence, rekisteröinti jne.) sekä liiketoimintojen myynnistä syntyneet voito/tappiot.	
Vertailukelpoinen liike-tulos	Liike-tulos - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	
Korollinen nettovelka	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset	

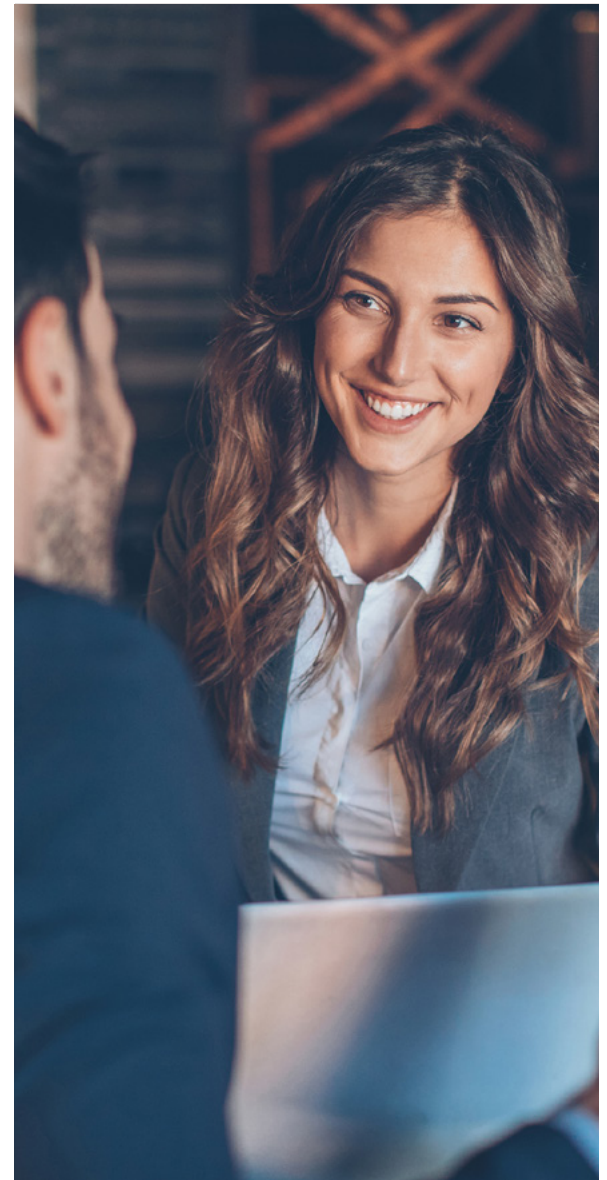
Tilinpäätös 2019

Tilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma	27
Konsernin laaja tuloslaskelma	27
Konsernin tase	28
Konsernin rahavirtalaskelma	29
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	30
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	31
Tuloslaskelman liitetiedot	44
Taseen liitetiedot	55
Emoyhtiön tuloslaskelma	85
Emoyhtiön tase	85
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	87
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	88
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot	89
Emoyhtiön taseen liitetiedot	91
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	100
Tilinpäätösmerkintä	100

Tilintarkastuskertomus

101

Konsernin tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(milj. euroa)	Liitetieto	2019	2018
Liikevaihto	1.	1 744,4	1 715,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	8,8	8,4
Materiaalit ja palvelut	3.	-1 211,3	-1 211,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	4.	-313,7	-316,7
Poistot	5.,13.	-80,4	-67,3
Liiketoiminnan muut kulut	6.	-171,0	-176,9
Liiketulos		-23,2	-48,3
Rahoitustuotot	7.	2,2	2,0
Rahoituskulut	7.,13.	-13,9	-13,3
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		0,4	1,1
Voitto/tappio ennen veroja		-34,5	-58,5
Tuloverot	8.	-3,0	7,2
Tilikauden voitto/tappio		-37,5	-51,3
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-39,9	-53,0
Määräysvallattomille omistajille		2,3	1,7
Yhteensä		-37,5	-51,3
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	-0,52	-1,00
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	-0,52	-1,00

Liitetiedot 1-28 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(milj. euroa)	2019	2018
Tilikauden voitto / tappio	-37,5	-51,3
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-1,6	-4,0
Rahavirran suojaus	-4,2	4,2
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-4,2	-6,9
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)	-10,0	-6,7
Kauden laaja tulos yhteensä	-47,5	-58,0
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-49,8	-59,7
Määräysvallattomille omistajille	2,3	1,7
Yhteensä	-47,5	-58,0

Liitetiedot 1-28 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase 31.12.

(milj. euroa)		Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Aineettomat hyödykkeet	10.		65,8	66,3
Liikearvo	11.		70,7	71,2
Aineelliset hyödykkeet	12.,13.		439,1	478,5
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	14.		20,8	21,1
Muut saamiset	15.		3,5	2,5
Muut osakkeet ja osuudet	15.		11,7	11,9
Laskennallinen verosaaminen	16.		43,4	43,3
Pitkäaikaiset varat			654,9	694,8
Vaihto-omaisuus	17.		115,5	121,4
Myyntisaamiset	18.		111,3	115,2
Muut saamiset	18.		16,2	15,5
Tuloverosaaminen	18.		0,2	0,2
Rahat ja pankkisaamiset	19.		37,5	29,4
Lyhytaikaiset varat			280,6	281,7
Varat			935,6	976,5
Osakepääoma	20.		66,8	66,8
Ylikurssirahasto	20.		72,9	72,9
Omat osakkeet	20.		-4,8	0,0
Hybridilaina	20.		25,9	40,0
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot	20.		226,7	158,9
Muuntoerot	20.		-13,4	-11,9
Kertyneet voittovarot	20.		-66,2	-17,2

Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		307,9	309,5
Määräysvallattomien omistajien osuus		17,2	15,4
Oma pääoma		325,1	325,0
Laskennallinen verovelka	16.	16,6	16,9
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	13.,23.	262,7	278,3
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	23.	3,1	3,5
Pitkäaikaiset varaukset	22.	6,2	7,0
Eläkevelvoitteet	21.	41,1	36,0
Pitkäaikainen vieras pääoma		329,8	341,7
Korollinen vieras pääoma	13.,23.	50,6	86,9
Ostovelat ja muut velat	23.	222,0	215,5
Asiakashyvitykset	23.	6,3	6,7
Tuloverovelka	23.	0,1	0,1
Varaukset	22.	1,7	0,7
Lyhytaikainen vieras pääoma		280,7	309,9
Oma pääoma ja velat		935,6	976,5

Liitetiedot 1–28 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

(milj. euroa)	2019	2018
Tilikauden tulos	-37,5	-51,3
Oikaisuerät	95,8	70,6
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta	58,3	19,3
Nettokäyttöpääoman muutos	1,1	-26,4
Muu muutos	12,1	3,7
Korkokulut	-13,0	-12,3
Muut rahoituskulut	-6,5	-5,4
Korkotuotot	1,7	1,7
Muut rahoitustuotot	6,2	3,8
Osinkotuotot	1,0	3,5
Tuloverot	-1,6	-2,1
Liiketoiminnan rahavirta (A)	59,2	-14,3
Käyttöomaisuuden investoinnit	-31,8	-92,2
Käyttöomaisuuden myynnit	0,6	2,3
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,0	-
Myönnettyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut	-0,4	0,1
Investointien rahavirta (B)	-31,6	-89,8

Osakeanti	43,7	-
Osakeantikulut	-3,0	-
Omien osakkeiden hankinta	-4,7	-
Hybridilaina	-2,1	39,8
Lainojen nostot	74,3	136,5
Lainojen takaisinmaksut	-114,7	-77,1
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	-11,6	-11,1
Maksetut osingot	-0,6	-5,5
Rahoituksen rahavirta (C)	-18,8	82,6
Nettorahavirta (A+B+C)	8,9	-21,5
Rahavarat 31.12.	37,5	29,4
Rahavarat 1.1.	29,4	50,9
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	-0,8	0,1
Muutos	8,9	-21,5

Liitetiedot 1-28 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(milj. euroa)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP)	Hybridi laina	Muut rahastot	Muunto- erot	Omat osakkeet	Voitto- varat	Emo-yhtiön osakkeen- omistajien osuus yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2019	66,8	72,9	5,1	143,5	40,0	10,3	-11,9	0,0	-17,2	309,5	15,4	325,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-39,9	-39,9	2,3	-37,5
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-1,6	-	-	-1,6	-	-1,6
Rahavirran suojaus	-	-	-4,2	-	-	-	-	-	-	-4,2	-	-4,2
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,2	-4,2	-	-4,2
Tilikauden laaja tulos	-	-	-4,2	-	-	-	-1,6	-	-44,1	-49,8	2,3	-47,5
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	1,0	1,0	-	1,0
Osakeanti	-	-	-	71,9	-14,1	-	-	-	-3,8	54,0	-	54,0
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-4,7	-	-4,7	-	-4,7
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,6	-0,6
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2019	66,8	72,9	1,0	215,4	25,9	10,3	-13,4	-4,8	-66,2	307,9	17,2	325,1
OMA PÄÄOMA 1.1.2018	66,8	72,9	1,0	143,5	0,0	10,3	-7,9	0,0	48,6	335,1	14,4	349,5
IFRS 9 Avaavan taseen muutos	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,0	-1,0	-	-1,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-53,0	-53,0	1,7	-51,3
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-0,1	-	-	-	-4,0	-	-	-4,0	-	-4,0
Rahavirran suojaus	-	-	4,2	-	-	-	-	-	-	4,2	-	4,2
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-6,9	-6,9	-	-6,9
Tilikauden laaja tulos	-	-	4,2	-	-	-	-4,0	-	-59,9	-59,7	1,7	-58,0
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,9	-4,9	-0,6	-5,5
Hybridilaina, liikkeeseenlasku	-	-	-	-	40,0	-	-	-	-0,2	39,8	-	39,8
OMA PÄÄOMA 31.12.2018	66,8	72,9	5,1	143,5	40,0	10,3	-11,9	0,0	-17,2	309,5	15,4	325,0

Liitetiedot 1–28 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 2019

Yhteisön perustiedot

HKScan Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä konserni) valmistaa, markkinoi ja myy korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja valmisruokia vahvoilla tuotemerkeillä. Sen asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit.

Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Tanskassa, Venäjällä, Saksassa ja Kiinassa. HKScan Oyj:n A-osake on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 5.2.2020 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös HKScan-konsernin konsernitilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.hkscan.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteessa Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku. Samassa osoitteessa on saatavilla myös LSO Osuuskunta -konsernin konsernitilinpäätös.

Laatimisperiaatteet

Tähän konsernitilinpäätökseen sovellettavat laatimisperiaatteet on lueteltu alla. Ellei toisin mainita, näitä periaatteita on sovellettu johdonmukaisesti kaikkiin tilinpäätöksessä mainittuihin vuosiin.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassaolevia IAS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisia ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisten hankintamenojen perusteella lukuun ottamatta myöhemmin selitettyjä rahoitusinstrumentteja ja biologista omaisuutta, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tytäryhtiöiden laadintaperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan emoyhtiön laskentaperiaatteita.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää tiettyjen kriittisten laskennallisten arvioiden käyttöä. Se edellyttää myös johdon harkintaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Osa-alueet, joihin liittyy tavanomaista huolellisempaa harkintaa tai monimutkaisuutta, sekä osa-alueet, joissa oletuksilla ja arvioilla on merkitystä konsernitilinpäätöksen kannalta, esitetään kriittisten laskennallisten arvioiden ja harkinnan yhteydessä.

Konsernitilinpäätöksen tiedot esitetään miljoonina euroina, mikäli ei toisin ilmoiteta, joten yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2018, lukuun ottamatta uusien standardien käyttöönottoa.

Konsernin käyttöönottatut uudet ja muutetut standardit

Konserni soveltaa ensimmäistä kertaa takautuvasti uutta IFRS 16 -standardia, joka on voimassa 1.1.2019 alkaen. Vertailutiedot on oikaistu. IFRS 16:n mukaan vuokralle ottajan on kirjattava taseeseen varat ja velat sekä tuloslaskelmaan poistot ja rahoituskustannus kaikista yli 12 kuukauden vuokrasopimuksista. Alle 12 kuukauden sopimukset ja arvoltaan vähäiset hyödykkeet konserni jättää tarkastelun ulkopuolelle. Tarkempi kuvaus laadintaperiaatteesta on kerrottu kappaleessa "Vuokrasopimukset". Standardin mukaiset liitetiedot on esitetty liitetiedossa numero 13.

Tase (ote)

(miljoonaa euroa)	31.12.2019 (IAS 17)	IFRS 16	31.12.2019 (esitetty)	31.12.2018 (alkuperäisesti esitetty)	IFRS 16	31.12.2018 (oikaistu)	1.1.2018 (alkuperäisesti esitetty)	IFRS 16	1.1.2018 (oikaistu)
Pitkäaikaiset varat									
Aineelliset hyödykkeet	371,5	44,3	415,9	403,5	46,1	449,6	422,2	46,2	468,5
Laskennallinen verosaaminen	43,0	0,4	43,4	42,9	0,4	43,3	33,2	0,4	33,5
Pitkäaikainen vieras pääoma									
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	226,3	36,5	262,7	242,0	36,3	278,3	245,1	36,4	281,6
Vuokrasopimusvelat	0,0	36,5	36,5	0,5	36,3	36,8	1,3	36,4	37,7
Lyhytaikainen vieras pääoma									
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	40,8	9,8	50,6	77,0	9,9	86,9	14,1	9,5	23,5
Vuokrasopimusvelat	0,0	9,8	9,8	0,0	9,9	9,9	0,0	9,5	9,5
Kertyneet voittovarot	309,5	-1,5	307,9	311,2	-1,6	309,5	336,6	-1,5	335,1

Tuloslaskelma (ote)

(miljoonaa euroa)	2019 (IAS 17)	IFRS 16	2019 (esitetty)	2018 (alkuperäisesti esitetty)	IFRS 16	2018 (oikaistu)
Poistot	-69,0	-11,4	-80,4	-56,7	-10,6	-67,3
Liiketoiminnan muut kulut	-184,0	12,9	-171,0	-188,6	11,7	-176,9
Liiketulos	-24,7	1,5	-23,2	-49,5	1,2	-48,3
Rahoituskulut	-12,5	-1,4	-13,9	-11,9	-1,4	-13,3
Voitto/tappio ennen veroja	-34,6	0,1	-34,5	-58,3	-0,2	-58,5
Tuloverot	-3,0	0,0	-3,0	7,1	0,0	7,2
Tilikauden voitto/tappio	-37,6	0,1	-37,5	-51,2	-0,1	-51,3

Rahavirtalaskelma (ote)

(miljoonaa euroa)	31.12.2019 (IAS 17)	IFRS 16	31.12.2019 (esitetty)	31.12.2018 (alkuperäisesti esitetty)	IFRS 16	31.12.2018 (oikaistu)
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta	45,3	12,9	58,3	7,6	11,7	19,3
Korkokulut	-11,5	-1,4	-13,0	-11,0	-1,4	-12,3
Liiketoiminnan rahavirta (A)	47,7	11,5	59,2	-24,6	10,4	-14,3
Rahoitusleasingmaksut	-0,1	-11,5	-11,6	-0,7	-10,4	-11,1
Rahoituksen rahavirta (C)	-7,3	-11,5	-18,8	92,9	-10,4	82,6
Nettorahavirta (A+B+C)	8,9	0,0	8,9	-21,5	0,0	-21,5

Muutoksella ei ollut vaikutusta osakekohtaiseen tulokseen tai laimennettuun osakekohtaiseen tulokseen.

Vertailukelpoisuus

Vuodet 2019 ja 2018 ovat keskenään vertailukelpoisia.

Tytäryhtiöiden yhdistely

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö HKScan Oyj:n tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöt ovat yhteisöjä, joissa konsernilla on määräysvalta.

Konsernilla on määräysvalta yhteisössä, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä lähtien, kun määräysvalta siirtyy konsernille. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryhtiön hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki käypiin arvoihinsa. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin.

Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä.

Liikearvona kirjataan alun perin määrä, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos vastike on pienempi kuin tytäryhtiön hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryhtiössä arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Hankitun omistusosuuden kauppahinnan ja saadun nettovarallisuuden käyvän arvon välinen ero kirjataan suoraan konsernin omiin pääomiin. Määräysvallattomille omistajille myydyin osuuden luovutusvoitto tai -tappio kirjataan myös omaan pääomaan.

Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään osakkuusyrityksenä, yhteisyrityksenä tai rahoitusvaroina. Lisäksi asianomaisesta yrityksestä aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat. Tämä voi tarkoittaa, että aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät siirretään tulosvaikutteisiksi.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mikä tavallisesti toteutuu, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia yrityksen äänivallasta. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitalinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja kirjanpitoarvoa lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajayrityksen osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrityssijoitukset sisältävät niiden hankinnasta syntyneet liikearvot. Osakkuusyrityksiltä saadut osingot on eliminoitu konsernitalinpäätöksessä.

Konsernitalinpäätökseen on yhdistelty jäljempänä liitetietojen kohdassa 27. ”Lähipiiri-liiketoimet” mainitut osakkuusyritykset. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta esitetään liikevoiton alapuolella.

Konsernin osuus osakkuusyrityksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksesta kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrityksillä ei ole ollut tällaisia eria tilikausilla 2018–2019.

Yhteisyritykset

Yhteisyritys on yritys, jossa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa. Yhteisyritykset on yhdistelty konsernitalinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvien yritysten ja osakkuusyritysten sekä yhteisyritysten omistuksista esitetään jäljempänä liitetietojen kohdassa 27. ”Lähipiiri-liiketoimet”.

Ulkomaanvaluuttojen muuntaminen

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (”toimintavaluutta”). Konsernitalinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämism valuutta.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden ja ulkomaisen yhteisyrityksen varat ja velat muunnetaan euroiksi Euroopan keskuspankin vahvistamien tilinpäätöspäivän päätöskurssien mukaan. Tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi kauden keskipäivän käyttäen. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten ja yhteisyrityksen hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan konsernin oman pääoman muuntoeroihin ja muutos laajan tuloksen eriin.

Konserniyhtiöt kirjaavat ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitus-tuottoihin ja -kuluihin liikevoiton alapuolelle. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät pääsääntöisesti vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	25-50 vuotta
Rakennuksen koneet ja laitteet	8-12,5 vuotta
Koneet ja kalusto	2-10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävissä olevaksi. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Normaalista kulumisesta johtuvat kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi syntymähetkellä. Merkittävät uudistus- ja parannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisenä vaikutusajana.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta tai EU:lta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Sellaiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvauksiksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla, kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo syntyy tytäryhtiöiden tai liiketoimintojen hankinnasta ja kuvaa ylimenevää osaa vastikkeesta, joka luovutetaan konsernin osuudesta yksilöitävissä olevien nettovarojen nettomääräisestä käyvästä arvosta, hankinnan kohteen veloista ja ehdollisista veloista, sekä hankinnan kohteen määräysvallattomien omistajien osuuden käypää arvoa.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten kullekin niistä rahavirtaa tuottavista yksiköistä tai yksikköryhmistä, joiden odotetaan hyötyvän yhdistämisen synergiaista. Kukin yksikkö tai yksikköryhmä, johon liikearvo kohdistetaan, edustaa alinta tasoa siitä yksiköstä, jonka tasolla liikearvoa seurataan sisäisen hallinnan vuoksi. Liikearvoa seurataan segmenttitasolla.

Liikearvon alentumista koskevat tarkistukset suoritetaan vuosittain tai useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat mahdolliseen arvon alentumiseen. Liikearvon kirjanpitoarvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka on käytöarvosta ja käyvästä arvosta suurempi, vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Arvon alentuminen kirjataan välittömästi kuluksi, eikä tätä myöhemmin peruuteta.

Liikearvoista ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintameno. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumisia ei peruuteta. Ks. kohdat ”Arvonalentumiset” ja ”Arvonalentumistestaus”.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, ja ne sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Muut aineettomat oikeudet ja hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineettomiin oikeuksiin kuuluvat tavaramerkit ja patentit, muihin aineettomiin hyödykkeisiin mm. ohjelmistolisenssit. Patentit ja ohjelmistolisenssit merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintameno ja poistetaan tasapoistoina taloudellisenä vaikutusaikanaan, joka vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta.

Tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien vahva tunnettuus ja tehdyt analyysit tukevat johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvonalentuminen

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia ja käyttöönnottomattomia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta, ja niiden arvonalentuminen testataan vuosittain. Hyödykkeet, joihin kohdistuu poistoja, tarkistetaan arvonalentumisen varalta silloin, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kirjanpidollinen arvo ei ole

kerrytettävissä. Arvonalentumistappioksi kirjataan se määrä, jolla omaisuuserän kirjanpidollinen arvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käyvästä arvosta, luovutuksesta johtuvilla menoilla vähennettynä, ja käyttöarvosta suurempi. Arvon alentumisen arviointia varten omaisuuserät ryhmitellään alimmille tasoille, joilla on itsenäisiä rahavirtoja (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien (muut kuin liikearvo) aiemmat arvonalentumiset tarkistetaan mahdollisen peruuttamisen varalta kunakin raportointipäivänä.

Katso ”Kriittiset laskennalliset arviot ja harkinta” ja ”Liikearvo”.

Vaihto-omaisuus

Raaka-aineet arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Valmiiden tuotteiden ja kesken-eräisten tuotteiden hankintameno koostuu raaka-aineista, välittömästä työsuorituksesta johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä johdonmukaisesti kohdennetusta osuudesta valmistuksen muuttuvia ja kiinteitä yleismenoja. Hankintamenon määrittämiseen käytetään standardikustannuslaskentaa. Standardikustannukset tarkistetaan säännöllisesti ja muutetaan tarvittaessa. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä valmistus- ja myyntikustannuksilla.

Vaihto-omaisuus esitetään epäkurantti ja hitaasti liikkuva vaihto-omaisuus vähennettynä. Varaus tehdään ja vastaava veloitus viedään sen kauden voittoon tai tappioon, jonka kuluessa tappio epäkuranttia koskevan arvioinnin ja siihen liittyvien tekijöiden perusteella syntyi.

Biologinen omaisuus

Biologiset hyödykkeet, HKScan-konsernin osalta elävät eläimet, on taseessa arvostettu käypiin arvoihin vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla. Konsernin elävät teuraseläimet on arvostettu markkinahintaperusteisesti. Teuraseläimiä tuottavat eläimet (emakot, karjut, emokanat) on arvostettu hankintameno, josta on vähennetty eläinten ikääntymisestä aiheutuva käyttöarvon alenemista vastaava kustannus. Tuottaville eläimille ei ole olemassa markkinahintaa.

Biologiset hyödykkeet sisältyvät taseessa vaihto-omaisuuteen ja muutokset käyvässä arvossa sisältyvät tuloslaskelmassa raaka-ainekustannuksiin. Teuraseläimiä tuottavat eläimet sisältyvät taseessa aineellisiin hyödykkeisiin.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Yhtiö kirjaa käyttöoikeusomaisuuserän ja sitä vastaavaan vuokrasopimusvelan kaikista yli 12 kuukauden vuokrasopimuksista. Alle 12 kuukauden sopimukset ja arvoltaan vähäiset hyödykkeet jätetään kirjausten ulkopuolelle. Arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä ovat mm. toimistokalusteet kuten printterit ja kahvikoneet sekä puhelimet ja tietokoneet. Alkuperäinen kirjaaminen taseeseen perustuu maksettavien vuokrien nykyarvoon. Nykyarvon diskonttauksessa käytetään sopimuksessa ilmoitettua korkoa, tai jos sitä ei ole saatavilla, yhtiön lisäluoton korkoa. Maksettavien vuokrien nykyarvoon lasketaan mukaan odotettu maksu jäännösarvotakuun perusteella, osto- tai jatko-option hinta, jos on todennäköistä, että yhtiö käyttää sen, sekä vuokrasopimuksen päättämisestä odotettavissa olevat todennäköiset maksut. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten (joissa lyhyt irtisanomisaika) osalta yhtiö käyttää pääsääntöisesti johdon harkintaan perustuen kahden vuoden kestoa, joka uusitaan aikajakson päättyessä. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten kestona voidaan johdon harkinnan perusteella käyttää myös muuta perusteltavissa olevaa kestoa. Tuloslaskelmassa vuokrakulun sijaan esitetään poistot käyttöoikeusomaisuuserästä sekä korkokulu vuokrasopimusvelalle. Käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan tasapoistoin vuokrasopimuksen aikana. Maksettavat vuokrat jaetaan korkokuluun ja velan vähennykseen vuokra-aikana efektiivisen koron menetelmällä. Käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät taseen aineellisiin hyödykkeisiin ja vuokrasopimusvelat korollisiin velkoihin.

Järjestelyn alkaessa konserni määrittelee järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö se sellaisen. Vuokrasopimus on olemassa, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät: kyseessä on yksilöity omaisuuserä, asiakkaalla on oikeus olennaiseen osaan omaisuuserän käytöstä saatavasta taloudellisesta hyödyistä käyttöaikana, asiakkaalla on oikeus ohjata sitä, kuinka ja mihin tarkoitukseen omaisuuserää käytetään käyttöaikana, tai jos omaisuuserän käyttö on ennalta määrätty, asiakas operoi omaisuuserää tai on suunnitellut sen.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, kirjataan taseeseen saamisina. Saaminen kirjataan alun perin vuokrasopimuksen nykyarvoon. Rahoitus-tuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa kullakin kaudella samansuuruisen tuottoasteen vuokra-ajan kuluessa.

Muilla vuokrasopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusaikana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuokratuotot merkitään tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä.

Konserniyhtiöiden suomalaisen henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Ulkomaisen henkilöstön eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä, joita suomalainen TyEL-järjestelmä ja ruotsalainen ITP-plan ovat, konsernin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, johon maksusuoritus liittyy.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yleensä yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioitua vastaisia rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Etuuspohjaisesta järjestelystä aiheutuva kauden työsuoritukseen perustuva meno merkitään tuloslaskelmaan henkilöstökuluihin, ellei sitä sisällytetä jonkin omaisuuserän hankintamenuun, ja sen määrä vastaa etuuspohjaisen veloitteen muutosta, joka johtuu kyseisen kauden työsuorituksesta, järjestelyjen supistamisista ja veloitteiden täyttämisestä.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Nettokorko lasketaan etuuspohjaisen veloitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen nettomäärälle diskonttaus korkoa käyttäen. Se sisältyy tuloslaskelmassa työsuhteetuksista aiheutuneisiin kuluihin.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Osakepalkkiojärjestelmä

IFRS2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Jos osakepalkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, jakautuu palkkion käyvän arvon määrittäminen IFRS 2 -standardin mukaisesti kahteen osaan: osakkeina selvitettävään ja rahana selvitettävään osuuteen.

Osakkeina selvitettävä osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä selvitettävä maksu vieraaseen pääomaan. Osakkeina selvitettävän osuuden käypä arvo on palkkion myöntämishetkellä yhtiön osakkeen kurssi vähennettynä odotetuilla osingoilla. Osakeomistusvelvoite on ansaintajaksolla huomioitu vähentämällä käyvästä arvosta lisäksi osakeostosta aiheutunut laskennallinen rahoituskulu. Rahana selvitettävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetkeen asti.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Ympäristövelvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin yhtiön kotipaikan verolainsäädännön perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioitun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät johdannaissopimusten käypään arvoon arvostamisesta, etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä, käyttämättömistä verotuksellista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Verotuksessa vähennyskeltvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa. Laskennallisia verosaamisia kirjataan siihen määrään, joka tulvaisuudessa on todennäköistä saada erotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaista eroa voidaan käyttää.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Baltian konserniyritysten voittovaroihin liittyvää laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu, koska varoilla on turvattu ulkomaisten yritysten omat investointitarpeet. Emoyhtiöllä on määräysvalta Baltian tytäryritysten osingonjakopolitiikkaan, ja kyseisiä voittovaroja ei ole suunniteltu jaettavan ennakoitavassa tulevaisuudessa.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla oikaistuina.

Konserni myy elintarvikkeita, rehua, eläimiä ja vähäisessä määrin teurastus- ja kuljetuspalveluita. Konserni täyttää suoritevelvoitteensa ja kirjaa myynnin, kun tuote toimitetaan ja palvelu suoritetaan. Elintarvikkeilla on rajallinen hyllyikä, joten laatu- ja takuuasiat realisoituvat nopeasti. Toimitetuista tuotteista ei kirjata erillistä takuuvarausta. Tuotteiden ja palveluiden hinnat ja määrät eivät sisällä merkittävää arvionvaraisuutta. Muuttuvan alennuksen jaksot ovat yleensä lyhyitä, ne ovat arvoltaan vähäisiä ja päättyvät yleensä vuoden loppuun, joten ne voidaan luotettavasti arvioida. Konserni ei erota myynnistä rahoituskomponenttia sillä tuotteen tai palvelun luovuttamisen ja maksun saamisen välinen aika on lyhyt.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Lopetettu toiminto on konsernin olennainen osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi. Lopetettujen toimintojen voitto esitetään omana eränään muissa laajan tuloslaskelman erissä.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintamenoön, käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulostavasti myöhemmin kirjattaviksi. Luokittelu perustuu rahoitusvaran sopimusehtojen mukaisiin rahavirtoihin ja konsernin liiketoimintamalliin näiden osalta.

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat (velkainstrumentit)

Konserni arvostaa rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenoön, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- Rahoitusvaran pitäminen perustuu liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen
- Rahoitusvaran sopimusehdoista aiheutuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua.

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä ja niihin tehdään tarvittaessa arvonalentumiskirjaus. Voitot tai tappiot myynnistä, modifioinnista tai arvonalentumisesta kirjataan tuloslaskelmaan. Konsernin jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat sisältävät myyntisaamiset sekä lyhyt- ja pitkäaikaiset lainasaamiset.

Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvarat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä konserni voi peruuttamattomasti luokitella oman pääoman ehtoiset instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, kun ne ovat IAS 32:n mukaisia eikä niitä pidetä kaupankäyntitarkoituksessa. Luokittelu määritetään instrumenttikohtaisesti. Voittoja ja tappioita näistä ei koskaan siirretä tulosvaikutteisiksi. Osingot esitetään tuloslaskelman rahoitustuotoissa, kun oikeus osinkoon on syntynyt, paitsi jos kyseinen suorite saadaan rahoitusvaran hankintahinnan palautukseksi, jolloin tällainen tuotto kirjataan laajan tulokseen. Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattaviin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ei tehdä arvonalentumisen arviointia. Konserni on päättänyt luokitella peruuttamattomasti listaamattomat oman pääoman ehtoiset sijoituksensa tähän luokkaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat, tähän luokkaan alun perin määritetyt rahavarat sekä rahavarat jotka pitää arvostaa käypään arvoon. Rahavarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä, jos ne on hankittu luovutettavaksi lähiaikoina. Johdannaiset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi, paitsi jos niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Rahoitusvarat, joiden rahavirrat eivät ole yksinomaan pääoman ja koron maksua, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi riippumatta liiketoimintamallista. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon ja arvon muutos esitetään tuloslaskelmassa.

Taseesta pois kirjaaminen

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävästi osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni kirjaa varausta odotetuista luottotappioista kaikille velkainstrumenteille, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Odotetut luottotappiot perustuvat siihen rahavirtojen erotukseen mitä sopimuksen perusteella pitäisi saada ja mitä konserni

odottaa saavansa. Odotetut rahavirrat sisältävät vakuuksien realisoinnista saatavat rahavirrat. Myyntisaamisten osalta konserni soveltaa yksinkertaistettua lähestymistapaa odotetun luottotappion laskennassa. Luottotappiovaraus perustuu saamisten elinaikana odotettuihin luottotappioihin kunakin raportointipäivänä. Konserni on laatinut luottotappiomatriisin, joka perustuu historiallisiin toteutuneisiin luottotappioihin, ja sitä säädetään eteenpäin katsovilla vastapuoleen ja taloudelliseen ympäristöön liittyvillä tekijöillä. Rahoitusvara kirjataan alas, kun ei ole kohtuullista odotusta saada sopimuksen mukaisia rahavirtoja.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvo- muutosten riski on vähäinen. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin ja ne on esitetty netotettuina, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuittausoikeus, jonka mukaan se voi kuitata velkojalle suoritettavan määrän kokonaan tai osaksi tai muutoin eliminoida sen.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ja jaksotettuun hankintamenoan arvostetut muut rahoitusvelat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat arvostetaan alun perin ja myöhemmin käypään arvoon samoilla periaatteilla kuin vastaavat rahoitusvarat. Johdannaisvelat sisältyvät tähän ryhmään. Muut rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, ja transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoan. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä.

Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Esitettyjen tilikausien aikana konsernilla ei ole ollut ehdot täyttäviä investointeja.

Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainasitoumuksiin liittyvistä järjestelypalkkioista kirjataan transaktiomeinoiksi todennäköisen nostomäärän mukainen suhteellinen osuus. Järjestelypalkkiot kirjataan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, konserni käsittelee ne korkoriskin kyseessä ollessa rahavirran suojauksina, ennakoidun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa (sisältyy erään Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot). Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehoton osuus merkitään rahoitustuottoihin tai -kuluihin (korkojohdannaiset) tai liiketoiminnan muihin kuluihin (hyödykejohdannaiset).

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan kuitenkin välittömästi tulosvaikutteisesti.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Valuutta- ja korkoriskiä suojaavat johdannaiset kuuluvat tähän ryhmään. Kaupallisia virtoja suojaavien valuuttatermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin noudattaman kirjaustavan mukaisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin, ja rahoituseriä suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset tuloslaskelmaan rahoituksen kurssivoittoihin ja -tappioihin. Taseessa ulkomaan valuutan määräisiin myyntisaamisiin ja ostovelkoihin liittyvät johdannaiset esitetään muissa lyhytaikaisissa saamisissa tai veloissa. Korkojohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituseriin. Taseessa korkojohdannaisten käyvät arvot esitetään lyhyt- ja pitkäaikaisissa veloissa maturiteetin mukaisesti.

Suojausrahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 20. ”Omaa pääomaa koskevat liitetiedot” kohdassa ”Arvonmuutosrahasto”.

Oma pääoma

Osakepääomana esitetään yhtiön kaikki osakkeet. Jos yhtiö hankkii takaisin omia osakkeitaan, näiden hankinta vähennetään omasta pääomasta.

Osinko

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikutuloksen käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikutulos on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään ostokulut ja työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut tuloslaskelman erät esitetään liikutuloksen alapuolella.

Merkittävät luovutusvoitot ja -tappiot, lopetettujen toimintojen arvon alentumiset ja kirjaamiset, toimintojen uudelleenorganisoinnit tai merkittävät tuomioistuimen päätöksen tai ratkaisun perusteella maksetut vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi kirjatut korvaukset tai sakot sekä vertailukelpoinen liikutulos voidaan tarvittaessa esittää erillisenä osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöstiedotteissa.

Kriittiset laskennalliset arviot ja harkinta

Tilinpäätöksen laadinta edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen sisältöön, sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tärkeimmillä arvioilla on vaikutusta mahdolliseen liikearvon ja muiden omaisuuserien arvon alentumiseen sekä varauksiin. Toteutunut tulos voi poiketa näistä arvioista.

Tilinpäätöstä laadittaessa tehtävät arviot perustuvat johdon parhaaseen harkintaan tilinpäätöspäivänä. Arviot perustuvat menneitä kausia koskevaan kehitykseen sekä tulevaisuutta koskeviin todennäköisimmiksi katsottuihin oletuksiin tilinpäätöspäivänä. Oletukset liittyvät konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettavissa olevaan kehitykseen suhteessa myyntiin ja hankintamenotasoihin. Arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja tarkastellaan säännöllisesti.

Tärkeimmät alueet, joiden kohdalla on käytetty arvioita ja oletuksia, esitetään alla.

Johdon tekemät, konserniyhtiöiden tulevien tilikausien veronalaista tuloa koskevat oletukset huomioidaan kirjattujen laskennallisten verosaamisten määrää arvioidessa.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun varallisuuden käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun varallisuuden käypää arvoa määrittäessään johto käyttää mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevia markkina-arvoja. Kun tämä ei ole mahdollista, arvostaminen perustuu pääasiassa varallisuuserän aiempaan tuottoon ja sen aiottuun käyttöön liiketoiminnassa. Aineettoman oikeuden käypään arvoon arvostaminen on edellyttänyt johdolta arvioita vastaisista rahavirroista. Arvostamiset perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin sekä arvioituihin luovutus- ja takaisinostoihin ja edellyttävät johdolta arvioita ja oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset liiketoiminnan painopisteissä ja suunnassa voivat johtaa muutoksiin alkuperäisessä arvostuksessa.

Lisäksi sekä aineettomat että aineelliset hyödykkeet tarkistetaan mahdollisen arvon alentumisen varalta vähintään kunakin tilinpäätöspäivänä.

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa mahdollisen liikearvon arvonalentumisen vuosittain. Rahavirtoja tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät määritetään käyttöarvoon perustuvilla laskelmissa. Näiden laskelmien tekeminen edellyttää arvioiden käyttöä. Vaikka käytetyt oletukset ovat johdon mielestä asianmukaisia, arvioidut kerrytettävissä rahamäärät saattavat poiketa merkittävästi toteutuneesta.

Arvonalentumislaskelmassa käytettyihin oletuksiin liittyy johdon harkintaa, joka koskee eri tekijöiden kehityksen arviointia. Herkkyysanalyysi korostaa sitä, että tuoton kasvuun liittyvät tekijät ovat laskelmissa käytettyjen menetelmien, oletuksien ja arvioiden keskeisimpiä epävarmuuden lähteitä. Tämä herkkyys perustuu edellä mainittujen tekijöiden tulevan kehityksen arvioimisen vaikeuteen.

Laskennalliset verot

Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryrityksillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Johdon periaatteena on kirjata hitaasti liikkuvalle ja vanhentuneelle vaihto-omaisuudelle arvonalentumistappio, joka perustuu johdon parhaaseen arviointiin konsernin omistuksessa tilinpäätöspäivänä mahdollisesti olevasta käyttökelvottomasta vaihto-omaisuudesta. Konsernilla on johdon hyväksymä vaihto-omaisuuden arvostamispolitiikka. Johdon arviot perustuvat johdonmukaiseen ja jatkuvaan seurantaan ja arviointiin. Myös biologisten hyödykkeiden käypä arvo sisältää johdon harkintaa.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Millään jo julkaistulla mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernille.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Toimintasegmentit

Konsernin operatiivisesta toiminnasta vastaa konsernin toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana. Toimintasegmentit on määritelty niiden raporttien perusteella, joita konsernin johtoryhmä käyttää resurssien jakamiseen ja tuloksellisuuden arviointiin.

Konsernin johtoryhmä seuraa liiketoimintaa maantieteellisesti. Maantieteellisesti katsottuna johto arvioi tulosta Ruotsissa, Suomessa, Tanskassa ja Baltiassa.

Kaikki maantieteelliset segmentit valmistavat, myyvät ja markkinoivat lihatuotteita ja -valmisteita sekä valmisruokia. Tämän lisäksi konserni myy vähäisessä määrin teurastus- ja kuljetuspalveluja.

Segmenttien liikevaihto ja liikevoitto eivät sisällä sisäistä myyntiä ja katetta. Segmentit raportoivat ulkoista myyntiä ja ulkoisen myynnin kustannuksia.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. segmentin liiketoimintaan. Segmentin varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Segmentin velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset, korottomat velat. Kohdistamattomat erät sisältävät rahoitus- ja veroeriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä.

Vuosi 2019	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Tuloslaskelmatiedot									
Liikevaihto	652,1	770,6	153,3	168,5	1 744,4	-	-	-	1 744,4
Liiketulos	7,1	-10,3	-9,8	5,0	-8,0	-15,2	-	-	-23,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-0,3	0,5	0,3	-	0,4	-	-	-	0,4
Rahoitustuotot ja -kulut								-11,7	-11,7
Tuloverot								-3,0	-3,0
Tilikauden tulos									-37,5
Tasetiedot									
Segmentin varat	260,2	409,5	55,0	142,0	866,7	57,1	-67,9	-	855,9
Osuudet osakkuusyrityksissä	2,6	13,4	3,8	-	19,8	1,0	-	-	20,8
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	58,8	58,8
Varat yhteensä	262,8	422,9	58,8	142,0	886,6	58,0	-67,9	58,8	935,6
Segmentin velat	129,5	124,8	20,7	24,4	299,5	18,5	-5,7	-	312,2
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	298,2	298,2
Velat yhteensä	129,5	124,8	20,7	24,4	299,5	18,5	-5,7	298,2	610,5

Muut tiedot									
Liikevaihto, tavarat	652,1	767,4	153,3	168,0	1 740,8	-	-	-	1 740,8
Liikevaihto, palvelut	0,0	3,1	-	0,5	3,6	-	-	-	3,6
Investoinnit	10,4	16,3	2,6	11,9	41,2	1,9	-	-	43,0
Poistot	-13,0	-34,3	-7,9	-10,5	-65,7	-2,9	-	-	-68,6
Arvon alentumiset	0,0	-7,3	-4,5	0,0	-11,8	-	-	-	-11,8
Liikearvot	28,7	19,8	-	22,2	70,7	-	-	-	70,7
Rahavirta ilman rahoituskuluja	18,7	21,1	-1,2	0,7	39,4	-0,7	-	-	38,7

Rahavirta ilman rahoituskuluja, täsmäytys konserni yhteensä

Liiketoiminnan rahavirta	59,2
Rahoituserät (-)	10,6
Investointien rahavirta	-31,6
Myönnettyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut (-)	0,4
Rahavirta ilman rahoituskuluja	38,7

Vuosi 2018	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Tuloslaskelmatiedot									
Liikevaihto	682,1	721,9	149,3	162,1	1 715,4	-	-	-	1 715,4
Liiketulos	8,9	-36,1	-5,8	-0,7	-33,6	-14,7	-	-	-48,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	0,4	0,6	-	1,1	-	-	-	1,1
Rahoitustuotot ja -kulut								-11,2	-11,2
Tuloverot								7,2	7,2
Tilikauden tulos									-51,3

Vuosi 2018	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Tasetiedot									
Segmentin varat	261,9	425,3	62,3	143,6	893,1	45,5	-41,0	-	897,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	3,4	13,2	3,6	-	20,2	1,0	-	-	21,1
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	57,9	57,9
Varat yhteensä	265,3	438,5	65,9	143,6	913,3	46,4	-41,0	57,9	976,5
Segmentin velat	124,9	121,6	19,8	25,8	292,2	19,5	-7,5	-	304,2
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	347,4	347,4
Velat yhteensä	124,9	121,6	19,8	25,8	292,2	19,5	-7,5	347,4	651,6
Muut tiedot									
Liikevaihto, tavarat	681,9	718,4	149,3	161,9	1 711,5	-	-	-	1 711,5
Liikevaihto, palvelut	0,1	3,5	-	0,3	3,9	-	-	-	3,9
Investoinnit	8,1	25,6	3,0	11,3	48,1	4,1	-	-	52,2
Poistot	-12,8	-33,0	-8,9	-10,5	-65,2	-1,6	-	-	-66,8
Arvonalentumiset	-	-0,5	-	-	-0,5	-	-	-	-0,5
Liikearvot	29,2	19,8	-	22,2	71,2	-	-	-	71,2
Rahavirta ilman rahoituskuluja	5,2	-86,4	0,8	2,1	-78,2	-17,2	-	-	-95,4
Rahavirta ilman rahoituskuluja, täsmäytys konserni yhteensä									
Liiketoiminnan rahavirta									-14,3
Rahoituserät (-)									8,8
Investointien rahavirta									-89,8
Myönnettyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut (-)									-0,1
Rahavirta ilman rahoituskuluja									-95,4

2. Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	2018
Vuokratuotot	1,5	1,3
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	0,3	0,8
Valuuttajohdannaisten kurssivoitot	0,9	0,8
Vakuutuskorvaus	0,0	0,1
Julkiset avustukset	-	0,0
Liiketoiminnan muut tuotot	6,1	5,5
Liiketoiminnan muut tuotot	8,8	8,4

3. Materiaalit ja palvelut

	2019	2018
Ostot tilikauden aikana	-1 041,3	-1 067,2
Varastojen lisäys tai vähennys	-18,3	8,1
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0
Aineet, tavarat, tarvikkeet	-1 059,5	-1 059,1
Ulkopuoliset palvelut	-151,7	-152,1
Materiaalit ja palvelut	-1 211,3	-1 211,2

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-242,4	-245,9
Osakepalkkiojärjestelmän kulut	-1,0	0,0
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-27,5	-27,2
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt	-2,4	-2,2
Eläkekulut yhteensä	-29,8	-29,5
Muut henkilösivukulut	-40,4	-41,3
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-313,7	-316,7
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio:		
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	-3,7	-3,3
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-0,4	-0,5
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	-1,7	-1,1
Osakeperusteiset maksut	-	0,0
Johdon palkat, palkkiot ja etuudet	-5,8	-4,9
Henkilöstömäärä tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöt	1 181	1 264
Työntekijät	5 747	5 915
Yhteensä	6 928	7 179

Hallituksen jäsenet	Palkat ja palkkiot	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Reijo Kiskola, Puheenjohtaja	0,108	-
Jari Mäkilä, Varapuheenjohtaja, 30.1.2019 alkaen	0,060	-
Per Olof Nyman	0,049	-
Harri Suutari, 30.1.2019 alkaen	0,048	-
Terhi Tuomi, 30.1.2019 alkaen	0,044	-
Anne Leskelä, 11.4.2019 alkaen	0,036	-
Carl-Peter Thorwid	0,031	-
Ilkka Uusitalo, 30.1.2019 alkaen	0,031	-
Yhteensä	0,407	-
Toimitusjohtaja		
Reijo Kiskola ja Tero Hemmillä	0,837	0,123

Konsernin johtoryhmän suomalaisilla jäsenillä on maksuperusteinen lisäeläkevakuutus. Lisäeläkevakuutusmaksun suuruus on 20 prosenttia vakuutetun vuosipalkasta. Lisäeläkesopimusten mukainen eläkeikä on 63 vuotta.

Osakepalkkiojärjestelmä

Osakepalkkiojärjestelmä 2018

HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi 7.2.2018 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän konsernin avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä. Kukin järjestelmä kattaa kolme vuoden pituisen jakson. Osakepalkkiojärjestelmän osallistujien ansaintamahdollisuus on rajattu.

PSP 2018-2020

Palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana vuonna 2021. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. PSP 2018-2020-ohjelmaan sovellettavat ansaintakriteerit vuodelle 2018 ovat HKScanin vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT) sekä vertailukelpoinen osakekohtainen tulos (EPS) ja vuosille 2019-2020 HKScanin operatiivinen kassavirta.

Palkkiojärjestelmän piiriin kuuluu noin 30 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 910 400 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin kolminkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

RSP 2018-2020

Mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana vuonna 2021. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei makseta. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi hallitus on asettanut RSP 2018-2020-ohjelmalle yhtiötason taloudellisen mittarin, jonka täyttyminen on edellytyksenä osakepalkkion maksamiselle ohjelman perusteella. Kyseinen mittari perustuu vertailukelpoiseen sijoitetun pääoman tuoton (ROCE) ennen veroja keskiarvoon.

Palkkiojärjestelmän piiriin kuuluu noin 11 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 44 200 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin kolminkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

PSP 2019-2021

Palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. PSP 2019–2021-ohjelmaan sovellettava ansaintakriteeri on HKScanin operatiivinen kassavirta.

PSP 2019-2021 -ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 1 322 200 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin nelinkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

RSP 2019-2021

Mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei makseta. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi hallitus on asettanut RSP 2019-2021 -ohjelmalle yhtiötason taloudellisen mittarin, jonka täytyminen on edellytyksenä osakepalkkion maksamiselle ohjelman perusteella. Kyseinen mittari perustuu vertailukelpoiseen sijoitetun pääoman tuoton (ROCE) ennen veroja keskiarvoon.

RSP 2019-2021 -ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 881 500 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin nelinkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

Osakepalkkiojärjestelmän perustiedot ja tapahtumat on koottu seuraaviin taulukoihin.

Osakepohjaiset kannustimet tilikaudella 1.1.-31.12.2019

Instrumentti	PSP 2019-2021 (2. erä)	RSP 2019-2021 (2. erä)	PSP 2019-2021 (1. erä)	RSP 2019-2021 (1. erä)	PSP 2018-2020	RSP 2018-2020	Yhteensä / Keskiarvo
Osakepalkkioita enintään, brutto kpl	661 100	440 750	661 100	440 750	910 400	44 200	3 158 300
Myöntämispäivä	26.6.2019	26.6.2019	26.6.2019	26.6.2019	5.3.2018	5.3.2018	
Oikeuden syntyminen / maksu viimeistään, pvm	31.3.2023	31.3.2023	31.3.2022	31.3.2022	31.3.2021	31.3.2021	
Maksimi juoksuaika, vuotta	3,7	3,7	2,7	2,7	3,0	3,0	3,1
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	3,3	3,3	2,3	2,3	1,3	1,3	2,3
	Operatiivinen kassavirta, Työssä- olovelvoite	ROCE, Työssäolo- velvoite	Operatiivinen kassavirta, Työssä- olovelvoite	ROCE, Työssäolo- velvoite	2018: EBIT (50 %), EPS (50 %), 2019-2020: Operatiivinen kassavirta, Työssä- olovelvoite	ROCE, Työssäolo- velvoite	
Oikeuden syntymisehdot							
Henkilöitä tilikauden päättyessä	8	8	8	8	20	8	
Maksutapa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	
Muutokset tilikauden aikana	PSP 2019-2021 (2. erä)	RSP 2019-2021 (2. erä)	PSP 2019-2021 (1. erä)	RSP 2019-2021 (1. erä)	PSP 2018-2020	RSP 2018-2020	Yhteensä
1.1.2019							
Myönnetty palkkiot tilikauden alkaessa	0	0	0	0	718 100	33 600	751 700
Muutokset tilikauden aikana							
Myönnetty	661 100	440 750	661 100	440 750	628 600	38 000	2 870 300
Menetetty	0	0	0	0	458 292	30 000	488 292
Toteutetut	0	0	0	0	0	0	0
Rauenneet	0	0	0	0	296 136	0	296 136
31.12.2019							
Myönnetty palkkiot tilikauden päättyessä	661 100	440 750	661 100	440 750	592 272	41 600	2 837 572

Käyvän arvon määrittely

IFRS2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Palkkion käypä arvo kirjataan omaan pääomaan ja mahdolliset palkkion lisäksi tulevat sosiaalikulut vieraaseen pääomaan. Omaan pääomaan kirjattavan osuuden käypä arvo on palkkion myöntämishetkellä HKScanin A-osakeen kurssi vähennettynä

odotetuilla osingoilla, mikäli niitä ei hyvitetä muutoin järjestelmän ehtojen mukaisesti. Rahana selvitettävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetkeen asti.

Kauden aikana myönnettyjen osakepalkkioiden käypä arvo ja vaikutus tulokseen määritettiin seuraavilla parametreilla:

Tilikauden aikana myönnettyjen osakepalkkioiden arvostusparametrit

Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euroa	1,67
Osakkeen kurssi tilikauden päättyessä, euroa	2,76
Juoksuaika, vuotta	2,9
Odotetut osingot, euroa	0,00
Käypä arvo myöntämishetkellä yhteensä, euroa	4 454 123
Käypä arvo raportointihetkellä yhteensä, euroa	4 159 208

Osakepohjaisten kannustimien vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan tilikauden aikana

Tilikauden kustannukset, osakepohjaiset maksut, euroa	1 037 016
Omana pääomana kirjattava, euroa	964 376
Osakepohjaisista maksuista aiheutuva velka tilikauden lopussa, euroa	72 640
Arvio raportointihetkellä maksamattomien ohjelmien veroihin tarkoitettusta rahaosuudesta.	3 801 616

5. Poistot ja arvonalentumiset

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	-55,8	-56,0
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-11,4	-10,8
Arvonalentumiset	-13,1	-0,5
Yhteensä	-80,4	-67,3

6. Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Vuokrat	-2,0	-2,0
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	0,0	-0,1
Tutkimus- ja kehitysmenot	-5,8	-8,6
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-10,1	-11,4
Energia	-37,5	-38,5
Kunnossapito	-43,2	-41,3
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-12,6	-18,3
Palvelu-, tietohallinto- ja konttorikulut	-24,2	-27,4
Valuuttajohdannaisten kurssitappiot	-1,1	-1,1
Muut kulut	-34,4	-28,0
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-171,0	-176,9

Tilintarkastuspalkkiot

Konsernin tilintarkastuspalkkiot sen riippumattomille tilintarkastajille esitetään alla olevassa taulukossa. Varsinaisen tilintarkastuksen tilintarkastusmenot liittyvät vuositilinpäätösten tarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lainsäädännöllisiin toimintoihin. Tilintarkastuksen muita palkkioita ovat mm. verokonsultointi ja yritysjärjestelyissä avustaminen.

	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	-0,5	-0,5
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palkkiot	-0,1	0,0
Tilintarkastusmenot yhteensä	-0,6	-0,5

Ernst & Young Oy:lle maksettiin muista kuin tilintarkastukseen liittyvistä palveluista HKScan-konsernin yhtiöille yhteensä 82 tuhatta euroa tilikauden 2019 aikana.

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2019	2018
Osinkotuotot	0,5	0,3
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	1,7	1,7
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Yhteensä	2,2	2,0
Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	-8,6	-8,2
Korkokulut korkojohdannaisista	-2,6	-3,2
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-1,4	-1,4
Muut rahoituskulut		
Korkojohdannaisten käyvän arvon muutos	2,4	1,9
Muut rahoituskulut	-3,5	-2,1
Kurssierot lainoista ja saamisista	0,0	-1,3
Kurssierot johdannaisinstrumenteista	-0,2	1,0
Yhteensä	-13,9	-13,3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-11,7	-11,2

8. Tuloverot

Tuloverot	2019	2018
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1,7	-1,6
Aikaisempien tilikausien verot	0,1	0,0
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	-1,4	8,7
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-3,0	7,2
Verokannan täsmäytys, kumulatiivinen		
Kirjanpidon voitto/tappio ennen veroja	-34,5	-58,5
Laskennallinen vero emoyhtiön verokannalla	6,9	11,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikk. verokantojen vaikutukset	0,4	-0,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,1	0,2
Verovapaat tulot	0,1	0,1
Vähennyskelvottomat menot	-0,1	-0,4
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-10,4	-4,3
Aikaisempien tilikausien vero	0,1	0,0
Aiempiä tilikausia koskevat oikaisut	0,0	0,0
Verokannan muutoksen vaikutus	-	0,5
Verokulu tuloslaskelmassa	-3,0	7,2

9. Osakekohtainen tulos

	2019	2018
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto	-39,9	-53,0
Hybridilainan nostokulut ja laskennallinen korko	-2,0	-0,9
Yhteensä	-41,9	-54,0
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	79 943	54 030
Laimennusvaikutuksella oikaistut ulkona olevat osakkeet, painotettu keskiarvo	79 943	54 030
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa/osake)	-0,52	-1,00
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos (euroa/osake)	-0,52	-1,00

Taseen liitetiedot

10. Aineettomat hyödykkeet

	2019	2018
Hankintameno 1.1.	96,5	96,5
Muuntoerot	-1,1	-2,4
Lisäykset	0,7	0,1
Vähennykset	-0,1	-3,9
Siirrot erien välillä	2,8	6,1
Hankintameno 31.12.	98,9	96,5
Kertyneet poistot 1.1.	-30,2	-31,8
Muuntoerot	0,0	0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	3,9
Tilikauden poisto	-3,1	-2,4
Kertyneet poistot 31.12.	-33,2	-30,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	65,8	66,3

Ruotsin liiketoimintaan kuuluvat tavaramerkit, kirjanpitoarvoltaan 52,2 (53,2) miljoonaa euroa testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Konsernin arvion mukaan niillä on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Nämä ovat hyvin tunnettuja tavaramerkkejä, joilla on pitkä historia ja suuri vaikutus liiketoimintaan sekä kannattavuuteen ja näin kuvitellaan olevan niin myös tulevaisuudessa. Arvonalentumistestaus tehdään segmenttitasolla ja se kattaa kaikki segmentin varat (katso yksityiskohtainen määritelmä liitetiedosta 11). Jäljellä oleva tasearvo muodostuu IT-ohjelmistoista, muista tuotemerkeistä ja liittymismaksuista.

11. Liikearvo

	2019	2018
Hankintameno 1.1.	71,2	72,4
Muuntoerot	-0,5	-1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	70,7	71,2

Liikearvojen kohdistus

Kaikki konsernin liikearvon kirjaamiseen johtaneet hankinnat ovat kohdistuneet yksittäisen rahavirtaa tuottavan yksikön nettovarojen hankintaan tai liiketoiminnan hankintaan, ja liikearvo on hankintakohtaisesti kohdistettu kyseiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle. Liikearvoa on kohdistettu yhteensä neljälle eri rahavirtaa tuottavalle yksikölle.

Liikearvojen erittely	2019	2018
Suomi	19,8	19,8
Ruotsi	28,7	29,2
Tanska	-	-
Baltia	22,2	22,2
Yhteensä	70,7	71,2

Liikearvon lisäksi Ruotsin liiketoimintaan kuuluvat tavaramerkit, kirjanpitoarvoltaan 52,2 (53,2) miljoonaa euroa, ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan liikearvon tavoin rajoittamattomat. Nämä testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Arvonalentumistestaus

Yhtiö laatii arvonalennustestauslaskelmat vuosittain. Keskeisiä oletuksia laskelmissa ovat liiketoiminnan kasvunäkymät, kustannuskehitys ja käytetty diskonttokorko.

Johto tarkastelee liiketoiminnan tuloksia liiketoimintakohtaisesti, ja on tunnistanut Ruotsin, Suomen Tanskan ja Baltian maat rahavirtaa tuottaviksi yksiköiksi. Johto seuraa liikearvoa rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla.

Arvonlennustestauksessa kaikki rahavirtaa tuottavan yksikön varat testataan tulevaisuuden rahavirtaa vastaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Laskelmissa käytetyt rahavirta-arviot perustuvat johdon taloudellisiin suunnitelmiin. Terminaali rahavirta on ekstrapoloitu käyttäen varovaista kasvukerrointa (1,5 prosenttia Baltiassa ja muualla 0,5 prosenttia). Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kasvukertoimet ennustejakson jälkeiselle ajalle eivät ylitä rahavirtaa tuottavien yksiköiden pitkäaikaista historiallista kasvua.

Korkokanta on määritelty oman ja vieraan pääoman painotettuna keskekustannuksena (WACC). Korkokannan laskenta perustuu samalla alalla toimivien yhtiöiden (verrokki-ryhmä) markkinatietoon. Lisäksi laskennassa on huomioitu markkina-aluekohtaiset riskit. Suomen ja Tanskan toimintojen korkeampi riski on huomioitu rahavirtaa tuottavan yksikön diskonttauskorossa. Käytetyt korkokannat ennen veroja ovat Ruotsissa 9,3 (6,6) prosenttia, Suomessa 8,5 (6,3) prosenttia, Tanskassa 10,1 (6,0) prosenttia ja Baltiassa 7,5 (6,5) prosenttia.

Kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön herkkyyks arvon alentumiselle testataan diskonttaus-korkoa ja tulevaa rahavirtaa ilman rahoituskuluja muuttamalla. Herkkyyksianalyysin perusteella yhden prosenttiyksikön nousu diskonttauskorossa johtaisi arvonalentumiseen joka olisi 3 miljoonaa euroa Tanskassa ja 6 miljoonaa euroa Baltiassa. Jos testauksen EBITDA olisi 10 % pienempi, pitäisi kirjata arvonalentuminen joka olisi 17 miljoonaa euroa Suomessa, 10 miljoonaa euroa Tanskassa ja 20 miljoonaa euroa Baltiassa. Seuraavat korkokannan nousut prosenttiyksiköissä eivät johtaisi arvonalentumiseen, olettaen että muut tekijät pysyvät muuttumattomina: Ruotsi 5,3, Suomi 1,6, Tanska 0,1, Baltia 0,6. Tulevaisuuden rahavirrat testauksessa ylittivät testattavat varat seuraavasti: 65 miljoonaa euroa Suomessa, 1 miljoonaa euroa Tanskassa ja 12 miljoonaa euroa Baltiassa.

Oheinen taulukko esittää testauksessa käytetyn EBITDAn.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	terminaali
Ruotsi	24,6	19,5	22,1	24,9	29,5	34,6	34,6
Suomi	39,2	11,8	-2,6	32,6	49,5	59,4	59,4
Tanska	-0,1	2,7	3,1	2,6	9,3	9,2	9,2
Baltia	15,2	14,0	9,8	15,7	18,8	18,8	18,8

Muissa tekijöissä johdon käsityksen mukaan käytettyjen oletusten kohtuulliset muutokset eivät johda arvonalentumisiin Ruotsin tai Suomen segmentin liikearvoissa. Äkilliset ja muut kuin jokseenkin mahdolliset muutokset rahavirtaa tuottavien yksiköiden toimintaympäristössä voivat johtaa pääomakustannusten kasvamiseen tai tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavalle yksikölle joudutaan arvioimaan selkeästi alhaisemmat rahavirrat. Tällaisessa tilanteessa arvonalenemistappioiden kirjaaminen on todennäköistä.

Arvonlennustestin perusteella tehtiin 4,5 miljoonan euron arvonalentuminen Tanskan segmenttiin Q1/2019. Arvonlennus kohdistui rakennuksiin, sillä segmentillä ei ole aineettomia varoja. Suoritetun vuosittaisen arvonalennustestin perusteella ei tehty arvonalentumista vuonna 2019. Vuonna 2018 arvonalentumistestin perusteella ei tehty arvonalentumista.

12. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2019	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10,6	526,1	742,9	19,4	25,0	1 324,0
Muuntoerot	0,0	-1,2	-3,1	0,0	-0,2	-4,5
Lisäykset	-	1,0	4,4	1,1	24,5	31,0
Vähennykset	-	-0,2	-2,3	-0,6	-	-3,1
	-	-	-	-	-1,8	-1,8
Siirrot erien välillä	-	4,2	22,3	0,5	-28,0	-1,1
Hankintameno 31.12.	10,5	529,9	764,2	20,3	19,6	1 344,5
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-315,1	-560,2	-16,2	-	-891,6
Muuntoerot	-	1,2	2,3	0,0	-	3,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,2	2,3	-0,1	-	2,4
Tilikauden poisto	-	-13,8	-37,8	-1,1	-	-52,7
Arvonlennukset	-	-4,5	-6,9	-	-	-11,4
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-332,0	-600,4	-17,4	-	-949,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	10,5	197,9	163,8	2,9	19,6	394,7
Käyttöoikeusomaisuuserät (liite 13)	10,0	18,7	15,7	-	-	44,3
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	20,5	216,6	179,5	2,9	19,6	439,1

Aineelliset hyödykkeet 2018	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10,6	524,3	720,0	18,2	29,9	1 303,1
Muuntoerot	-0,1	-3,5	-7,7	0,0	-0,4	-11,6
Lisäykset	-	1,9	12,1	1,5	25,0	40,6
Vähennykset	-0,3	-0,3	-0,9	-0,5	-0,2	-2,2
Siirrot erien välillä	0,4	3,6	19,3	0,2	-29,4	-5,9
Hankintameno 31.12.	10,6	526,1	742,9	19,4	25,0	1 324,0
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-304,2	-528,0	-14,9	-	-847,1
Muuntoerot	-	2,9	6,0	0,0	-	8,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,3	0,6	-0,3	-	0,6
Tilikauden poisto	-	-14,1	-38,4	-1,0	-	-53,6
Arvonlennukset	-	-	-0,4	-	-	-0,4
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-315,1	-560,2	-16,2	-	-891,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	10,6	211,0	182,7	3,2	25,0	432,4
Käyttöoikeusomaisuuserät (liite 13)	6,4	19,7	20,0	-	-	46,1
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	17,0	230,7	202,7	3,2	25,0	478,5

Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet sisältävät 1,3 (1,4) milj. euroa biologisia hyödykkeitä. Nämä ovat teuraseläimiä tuottavia eläimiä, ja ne on arvostettu hankintamenoon, josta on vähennetty eläinten ikääntymisestä aiheutuva käyttöarvon alenemista vastaava kustannus. Tuottaville eläimille ei ole olemassa markkinahintaa.

13. Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

Yhtiö vuokraa maa-alueita, toimitiloja, koneita ja ajoneuvoja. Yhtiön vuokrasopimusten kesto vaihtelee koneiden ja laitteiden muutamista vuosista maa-alueiden kymmeneen vuosiin. Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten osalta liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu kustannus oli -2,0 (-2,0) miljoonaa euroa.

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2019	6,4	19,7	20,0	46,1	46,8
Muuntoerot	-	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
Lisäykset	4,8	3,2	3,3	11,3	11,3
Vähennykset	-	0,4	0,0	0,4	-
Poistot ja arvonalentumiset	-1,3	-4,4	-5,8	-11,4	-
Siirto toiseen tase-erään	-	0,0	-1,8	-1,8	0,0
Maksut	-	-	-	-	-11,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	10,0	18,7	15,7	44,3	46,3

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2018	6,5	18,0	21,7	46,2	47,2
Muuntoerot	-	-0,4	-0,2	-0,6	-0,6
Lisäykset	1,0	5,8	4,4	11,2	11,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1,1	-3,9	-5,8	-10,8	-
Maksut	-	-	-	-	-11,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	6,4	19,7	20,0	46,1	46,8

	2019	2018
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-11,4	-10,8
Korkokulu vuokrasopimusvelalle	-1,4	-1,4
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	-12,8	-12,2

Vuokrasopimusvelkojen maturiteettijakauma on esitetty korollisten velkojen liitetiedossa numero 24.

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

	2019	2018
Hankintameno 1.1.	21,1	22,5
Muuntoerot	-0,1	-0,2
Lisäykset	0,0	1,0
Arvonlennukset	-0,2	-
Hankintameno 31.12.	20,9	23,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,4	1,1
Osingot osakkuus- ja yhteisyrityksistä	-0,5	-3,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,8	21,1
Vaikutus konsernin tulokseen:		
Osakkuusyritykset	-0,1	1,0
Yhteisyritykset	0,5	0,1
Yhteensä	0,4	1,1
Kirjanpitoarvot konsernin taseessa:		
Osakkuusyritykset	9,9	10,7
Yhteisyritykset	10,9	10,4
Yhteensä	20,8	21,1

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu liitetiedossa 27. Konsernilla ei ole yksittäisiä merkittäviä osakkuus- tai yhteisyrityksiä. Konserni harjoittaa osakkuus- ja yhteisyritysten kautta liiketoimintaa mm. harjoittamalla teurastusta, leikkuuta, lihan jatkojalostusta ja käyttämällä vuokraus-, jätteiden hävittämisen, tutkimus- ja neuvontapalveluita.

Konsernin osuuteen osakkuus- ja yhteisyrityksissä ei liity ehdollisia velkoja.

15. Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusinstrumentit luokittain 2019

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvarat	Oman pääoman instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvelat	Yhteensä	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia
Taseen varat								
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	-	3,2	-	-	-	3,2	-	-
Muut osakkeet ja osuudet	-	-	11,7	-	-	11,7	11,7	3
Myyntisaamiset ja muut saamiset*	-	118,2	-	-	-	118,2	-	-
Johdannaiset	-	-	-	0,6	-	0,6	0,6	2
Rahat ja pankkisaamiset	-	37,5	-	-	-	37,5	-	-
Yhteensä	0,0	158,9	11,7	0,6	0,0	171,2	-	-
*1 Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo 124,7 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 0,4 miljoonaa euroa sekä rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja ja muita eriä 8,9 miljoonaa euroa.								
Taseen velat								
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	262,7	262,7	-	-
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	-	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	50,6	50,6	-	-
Johdannaiset*	6,4	-	-	-	-	6,4	6,4	2
Ostovelat ja muut velat*	-	-	-	-	224,8	224,8	-	-
Yhteensä	6,4	0,0	0,0	0,0	538,0	544,4	-	-
*1 Ostovelkojen ja muiden velkojen tasearvo 228,2 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 3,2 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja 0,3 miljoonaa euroa.								

Rahoitusinstrumentit luokittain 2018

	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintameno- on arvostetut rahoitusvarat	Oman pääoman instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Jaksotettuun hankintameno- on arvostetut rahoitusvarat	Yhteensä	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia
Taseen varat								
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	-	2,5	-	-	-	2,5	-	-
Muut osakkeet ja osuudet	-	-	11,9	-	-	11,9	11,9	3
Myyntisaamiset ja muut saamiset*	-	123,6	-	-	-	123,6	-	-
Johdannaiset	0,1	-	-	-	-	0,1	0,1	2
Rahat ja pankkisaamiset	-	29,4	-	-	-	29,4	-	-
Yhteensä	0,1	155,5	11,9	0,0	0,0	167,5	-	-

* Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo 130,7 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 0,1 miljoonaa euroa sekä rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja ja muita eriä 7,0 miljoonaa euroa.

Taseen velat								
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	278,3	278,3	-	-
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	-	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	86,9	86,9	-	-
Johdannaiset*	8,3	-	-	-5,3	-	3,1	3,1	2
Ostovelat ja muut velat*	-	-	-	-	222,2	222,2	-	-
Yhteensä	8,3	0,0	0,0	-5,3	587,4	590,5	-	-

* Ostovelkojen ja muiden velkojen tasearvo 222,1 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia -0,4 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja 0,4 miljoonaa euroa.

Muut osakkeet ja osuudet sisältävät omistuksia listaamattomissa yhtiöissä, ja ne arvostetaan hankintameno- on, sillä sen arvioidaan olevan asianmukainen arvio käyvästä arvosta. Näiden arvon muutos vuosien välillä johtuu muuntoerosta. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimuspuolet eivät pysty täyttämään

rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Muiden kuin käypään arvoon kirjattujen rahoitusinstrumenttien käypä arvo (hierarkia 2) on lähellä tasearvoa, minkä vuoksi niitä ei ole esitetty erikseen. 125,4 miljoonan euron joukkovelkakirja- lainat, joiden tasearvo on 123,5 miljoonaa euroa, markkina-arvo vuoden 2019 lopussa on 116,7 miljoonaa euroa.

16. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2019	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2019
Eläke-etuudet	7,1	-0,1	0,2	1,1	8,3
Muut jaksotuserot	3,9	0,0	-1,2	-	2,7
Hyllypoistot	9,9	-	-	-	9,9
Vähennyskelvottomat korot	4,5	-	-	-	4,5
Vahvistetut tappiot	18,8	-	-0,6	-	18,2
Suojauslaskennasta syntyvät	-0,9	0,0	-	0,7	-0,2
Yhteensä	43,3	-0,1	-1,5	1,8	43,4

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2019	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2019
Poistoerot	2,8	0,0	0,2	-	3,0
Muut jaksotuserot	1,4	0,0	-0,2	-	1,2
Konsolidoinnista syntyvät	12,7	-0,2	-0,1	-	12,4
Yhteensä	16,9	-0,2	-0,1	0,0	16,6

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2018	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2018
Eläke-etuudet	5,7	-0,2	-0,2	1,8	7,1
Muut jaksotuserot	4,0	0,0	-0,1	-	3,9
Hyllypoistot	6,2	-	3,7	-	9,9
Vähennyskelvottomat korot	3,0	-	1,5	-	4,5
Vahvistetut tappiot	14,6	-	4,2	-	18,8
Suojauslaskennasta syntyvät	0,0	0,0	-	-0,8	-0,9
Yhteensä	33,5	-0,3	9,1	1,0	43,3

Laskennallisten verovelkojen erittely

	1.1.2018	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2018
Poistoerot	2,4	-0,1	0,5	-	2,8
Muut jaksotuserot	1,7	0,0	-0,1	-0,2	1,4
Konsolidoinnista syntyvät	13,3	-0,5	-0,1	-	12,7
Yhteensä	17,4	-0,6	0,3	-0,2	16,9

35,1 miljoonaa euroa laskennallisesta verosaamisesta tulee konsernin Suomen toiminnoista ja suurimmaksi osaksi tappioista, hyllypoistoista ja vähennyskelvottomista korkokuluista. Suomen toimintojen tappioista kirjatun laskennallisen verosaamisen kasvu vuonna 2018 johtui Rauman tehtaan käynnistysvaiheen tappioista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Yhtiö voi pienentää tappioiden vanhenemisen riskiä lykkäämällä verotuksen poistoja. Asteittaisen verosaamisen vähennyksen odotetaan tapahtuvan, kun Turnaround-ohjelma alkaa vaikuttamaan. Onnistuneen osakeannin toteutuksen myötä odotettu korkokulujen lasku tulee myös vaikuttamaan positiivisesti verotettavaan tuloon pidemmällä aikajänteellä.

Laskennalliset verosaamiset odotetaan tulevan käytetyksi alle 10 vuoden aikana. Arvio perustuu nykyiseen kolmivuotiseen liiketoimintasuunnitelmaan, jonka implementointi on tähän mennessä sujunut alkuperäisen tavoitteen mukaisesti. Suunnitelmiin aina liittyvää epävarmuutta on pienennetty arvioimalla erittäin varovainen liike tuloksen kasvu vuonna 2022 ja sen jälkeen. Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu tulevaisuuden verotettaviin tuloihin, ja oletukseen, että verolainsäädännössä ei tapahdu merkittäviä negatiivisia muutoksia. Lisäksi poistojen hyllyttämisellä ja korkojen vähennyskelvottomuudella voidaan nopeuttaa tappioiden käyttöä ennen kuin ne vanhenevat. Hyllypoistoja ja vähennyskelvottomia korkoja voidaan käyttää ikuisesti.

Vuonna 2019 yhtiö pystyi käyttämään verotuksen tappioita parantuneen liike tuloksen ja poistojen hyllyttämisen johdosta. Tämän seurauksena miljoona euroa laskennallista verosaamista käytettiin ja kirjattiin kuluksi Q4 2019. Kirjaamaton laskennallinen verosaaminen Suomessa vuoden 2019 lopussa oli 11,6 miljoonaa euroa. Suomen toimintojen tappiot verotuksessa vanhenevat seuraavasti: 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2022, 28,4 miljoonaa euroa vuonna 2023, 10,2 miljoonaa euroa vuonna 2024, 5,3 miljoonaa euroa vuonna 2025, 17,8 miljoonaa euroa vuonna 2027, 27,2 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja 11,0 miljoonaa euroa vuonna 2029.

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista, 21,6 (20,8) miljoonaa euroa, ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska varoilla on turvattu ulkomaisten yritysten omat investointitarpeet.

Konsernilla oli 31.12.2019 29,1 (19,6) miljoonaa euroa tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

17. Vaihto-omaisuus

	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	59,3	75,8
Keskeneräiset tuotteet	4,7	4,8
Valmiit tuotteet	41,8	33,4
Muu vaihto-omaisuus	0,2	0,2
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,9	1,7
Biologiset hyödykkeet	7,5	5,4
Vaihto-omaisuus yhteensä	115,5	121,4

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon hierarkia on 2. Vuoden aikana ei ollut tasojen välisiä siirtoja. Elävien eläimien käypä arvo johdetaan listatuista teurastettujen eläinten markkinahinnoista käyttäen historiallista saantoa.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos oli 2,3 (-0,7) miljoonaa euroa.

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

	2019	2018
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	1,3	2,4
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	-	0,2
Muut saamiset osakkuusyrityksiltä	0,2	0,0
Lyhytaikaiset saamiset osakkuusyrityksiltä	1,5	2,6
Myyntisaamiset	110,0	112,7
Lainasaamiset	0,0	0,0
Muut saamiset	5,0	6,2
Lyhytaikaiset saamiset muilta	115,0	119,0
Lyhytaikaiset johdannaissaamiset	0,4	0,1
Korkosaamiset	1,8	2,1
Muut siirtosaamiset	8,7	7,0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	10,5	9,1
Myynti- ja muut saamiset	127,4	130,7
Verosaamiset (tuloverot)	0,2	0,2
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	127,6	130,9

Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumistappioksi kirjatut erät

	2019	Odotettavissa oleva tappioaste	Arvon alentumis- tappiot	Netto 2019
Erääntymättömät	104,9	0,01 % - 0,1 %	-0,03	104,9
Erääntyneet:				
Alle 30 päivää	5,7	0,01 % - 0,1 %	0,0	5,7
30-60 päivää	0,4	30 % - 35 %	-0,1	0,3
61-90 päivää	0,1	30 % - 35 %	-0,1	0,0
yli 90 päivää*	1,1	50 % - 55 %	-0,7	0,4
Yhteensä	112,2		-1,0	111,3

* Muodostuu mm. eläintilityksistä kuitattavista saatavista.

	2018	Odotettavissa oleva tappioaste	Arvon- alentumis- tappiot	Netto 2018
Erääntymättömät	107,6	0,01 % - 0,1 %	-0,03	107,6
Erääntyneet:				
Alle 30 päivää	6,4	0,01 % - 0,1 %	0,0	6,4
30-60 päivää	0,7	30 % - 35 %	-0,1	0,6
61-90 päivää	0,1	30 % - 35 %	0,0	0,1
yli 90 päivää*	1,2	50 % - 55 %	-0,7	0,5
Yhteensä	116,0		-0,8	115,2

* Muodostuu mm. eläintilityksistä kuitattavista saatavista.

Konsernin käyttämät luottotappiovarausprosentit edustavat pitkäaikaista keskimääräistä luottotappiohistoriaa huomioiden johdon näkemys ja painotukset tulevasta vuodesta. Lisäksi luottotappiovarauksen määrässä on huomioitu eläinsaataviin liittyvä kuittaus-oikeus. Tästä johtuen yli 90 päivää vanhoja saamisia ei ole kokonaan alaskirjattu.

Myyntisaamisiin liittyvän tappiota koskevan vähennyserän 31.12. saldon täsmäytys vähennyserän alkusaldoon:

	2019	2018
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.	0,8	0,7
Tilikauden aikana lopullisiksi luottotappioiksi perimiskelvottomina kirjatut saamiset	-2,4	-0,1
Varauksen ylitys	1,6	0,0
Tilikaudelle tulosvaikutteisesti kirjattu tappiota koskevan vähennyserän lisäys	1,0	0,8
Peruutettu käyttämätön määrä	0,0	-0,6
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.	1,0	0,8

19. Rahavarat

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimuspuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat muodostuvat seuraavasti:

	2019	2018
Rahat ja pankkisaamiset	37,5	29,4
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	-	-
Muut rahoitusarvopaperit	-	-
Rahavarat yhteensä	37,5	29,4

Rahavaroihin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

20. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Seuraavassa on esitetty ulkona olevien osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset.

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000 kpl)	Osake- pääoma (Meur)	Ylikurssi- rahasto (Meur)	Sijoitettu vapaan oma pääoma (Meur)	Omat osakkeet (Meur)	Yhteensä (Meur)
1.1.2018	54 018	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
31.12.2018	54 034	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
1.1.2019	54 034	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
31.12.2019	96 952	66,8	72,9	215,4	-4,8	350,3

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Yhtiön osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjoihin, jotka eroavat toisistaan sillä tavoin kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty. Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus. K-osakkeella on 20 ääntä ja A-osakkeella 1 ääni. A-sarjan osakkeita on 93 551 781 kpl ja K-sarjan osakkeita 5 400 000 kpl.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Ylikurssirahasto

Kun osakeanneista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, osake-merkinnöistä saadut rahasuoritukset tai muut vastikkeet on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyiden ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Omat osakkeet

HKScanin hallussa oli tilivuoden 2019 alussa yhteensä 992 348 omaa A-osaketta. Vuoden aikana yhtiö järjesti osakeannin ja samalla mitätöi sen hallussa olleet omat A-sarjan osakkeet. Tämän jälkeen yhtiö on ostanut 2 000 000 omaa A-sarjan osaketta markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä yhtiön jakokelpoisella vapaalla omalla pääomalla. Osakkeiden kokonaishankintahinta oli 4,7 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa yhtiöllä oli hallussaan 2 000 000 omaa A-osaketta. Vuoden lopussa niiden markkina-arvo oli 5,5 miljoonaa euroa ja osuus kaikista osakkeista 2,02 prosenttia ja äänimäärästä 1,0 prosenttia. Hankintameno esitetään taseessa oman pääoman vähennyksenä.

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyneet voitot ja tappiot silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot

Nämä rahastot ovat myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutoksia varten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksia varten. Arvonmuutosrahasto sisältää 0,6 (0,6) miljoonaa euroa muita kuin suojausinstrumentteihin liittyviä eriä. Seuraavassa on erittely suojausinstrumenttien rahaston tapahtumista tilikauden aikana.

Suojausinstrumenttien rahasto	2019	2018
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	4,6	0,4
Opo:oon tilikaudella kirjattu määrä (tehokas osa), hyödykejohdann.	-4,5	4,6
Laskennallisen verosaamisen osuus kauden muutoksista	0,3	-0,4
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 31.12.	0,4	4,6

Laajasta tuloslaskelmasta tuloslaskelmaan uudelleenluokitellut voitot tai tappiot olivat 3,6 (0,2) miljoonaa euroa hyödykejohdannaisista.

Osingot

Vuonna 2019 osinkoa jaettiin 0,00 (0,09) euroa osakkeelta, yhteensä 0,0 (4,9) miljoonaa euroa. Raportointikauden päättymispäivän jälkeen hallitus on ehdottanut, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2019.

Hybridilaina

Syyskuussa 2018 konserni laski liikkeeseen 40 miljoonan euron hybridijoukkovelkakirjalainan vahvistaakseen yhtiön pääomarakennetta. Kesäkuussa 2019 osakeannin yhteydessä toteutettujen konversioiden jälkeen hybridilainan koko on 25,9 miljoonaa euroa. Hybridilainaa käsitellään IFRS-konsernitilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilainan kuponkikorko on kiinteä 8,00 prosenttia vuodessa. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilainalla on taseen ulkopuolista kertynyttä korkoa 0,6 miljoonaa euroa. Koron maksu kirjataan kertyneistä voittovaroista.

21. Eläkevelvoitteet

	2019	2018
Eläkevelka/-saaminen taseessa		
Eläkevelvoitteet, etuus pohjaiset	40,3	35,0
Muut pitkäaikaiset eläkevelvoitteet	0,8	1,0
Eläkevelka (+)/-saaminen (-) taseessa	41,1	36,0

Konsernin etuus pohjaiset eläkejärjestelyt muodostuvat emoyhtiön entisen toimitusjohtajan eläkevastuusta, mikä on rahastoimaton sekä Ruotsin eläkeohjelmasta, mikä on rahastoitettu. Entiseen toimitusjohtajaan liittyvä yhtiön etuus pohjainen eläkesitoumus 31.12.2019 oli 2,6 miljoonaa euroa. Jäljellä oleva eläkevastuu liittyy Ruotsin eläkeohjelmaan. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, kuten diskonttauskoron muutokset, palkkakehitys, inflaatio ja elinajanodote. Odotettu kontribuutio järjestelyihin vuonna 2020 on 0,4 miljoonaa euroa.

Ruotsin etuus pohjainen eläkejärjestely on ITP2-järjestely, ja se perustuu loppupalkkaan. HKScanilla on Ruotsissa eläkesäätiö toimihenkilöiden eläkevelvoitteiden varmistamiseksi ITP2-järjestelyn mukaisesti. Vain uudet vuonna 1979 tai sitä ennen syntyneet toimihenkilöt voivat valita ITP2-järjestelyyn. Eläkesäätiön hallituksessa on sekä työnantajan että työntekijöiden edustajia. Järjestelmän varat on sijoitettu eri rahastoihin säätiön hallituksen määrittelemän jaon mukaisesti. Ruotsalaiset yritykset voivat turvata uudet eläkevelvoitteet taseen varausten tai eläkerahastoavustusten kautta. Eläkevelvoitteeseen liittyen pitää ottaa vakuutus. Ruotsissa eläkejärjestelyihin sovelletaan erityistä eläkeveroa.

Yhteenveto etuus pohjaisista eläkevelvoitteista	2019	2018
Velvoitteen nykyarvo	-104,5	-101,5
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	74,3	75,7
Erityinen eläkevero	-7,3	-6,3
Rahastoitujen eläkevelvoitteiden netto	-37,6	-32,2
Rahastoimattomat eläkevelvoitteet	-2,7	-2,8
Etuus pohjaiset eläkevelvoitteet yhteensä	-40,4	-35,0

Tuloslaskelman eläkekulu	2019	2018
Kauden työsuorituksen perustuva meno	-1,2	-1,2
Korkokulu	-2,3	-2,4
Korkotuotto	1,6	1,9
Aikainen eläköityminen	-0,1	-
Erityinen eläkevero	-0,4	-0,4
Etuus pohjainen eläkekulu	-2,4	-2,1
Maksu pohjainen eläkekulu	-27,5	-27,4
Kauden eläkekulu yhteensä	-29,8	-29,5

Laajan tuloslaskelman eläkekulut	2019	2018
Vakuutusmatemaattiset muutokset	-4,3	-6,5
Erityinen eläkevero	-1,0	-1,6
Tuloveron vaikutus	1,1	1,2
Laajan tuloslaskelman eläkekulut yhteensä (verojen jälkeen)	-4,2	-6,9

Seuraavat tiedot koskevat rahastoitua etuuspohjaista eläkevelvoitetta, joka konsernilla on Ruotsissa.

Velvoitteen nykyarvo	2019	2018
Saldo 1.1.	-101,5	-103,5
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	-1,2	-1,2
Korkokulu	-2,3	-2,4
Aikainen eläköityminen	-0,1	-
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:		
Taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	-7,3	-3,5
Kokemusperusteiset muutokset	0,8	-0,5
Valuuttakurssierot	1,9	4,3
Maksusuoritukset	5,1	5,3
Velvoitteet yhteensä 31.12.	-104,5	-101,5

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	2019	2018
Saldo 1.1.	75,7	84,6
Korkotuotto	1,6	1,9
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (kokemusperusteiset voitot)	2,2	-2,5
Valuuttakurssierot	-1,4	-3,4
Velvoitteen täyttämiset	-3,8	-4,9
Varat yhteensä 31.12.	74,3	75,7

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset, %	2019	2018
Diskonttauskorko	1,40	2,20
Palkkojen nousu	2,00	2,25
Inflaatio	1,7	2,0
Henkilöstön vaihtuvuus	4	4
Elinajanodote	DUS 14	DUS 14

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen luokittelu, %	2019	2018
Korkorahastot	70	69
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	30	31

Herkkyysanalyysi 2019, vaikutus velvoitteisiin (+vähennys/-lisäys), Meur	Muutos	Käytetty arvo	Muutos
Diskonttauskorko	-0,50 %	1,40 %	0,50 %
	-7,0	-104,5	8,0
Palkkojen nousu	-0,50 %	2,00 %	0,50 %
	1,8	-104,5	-0,2
Inflaatio	-0,50 %	1,70 %	0,50 %
	7,3	-104,5	-6,1
Elinajanodote	-1 vuosi	DUS 14	1 vuosi
	5,6	-104,5	-3,9

Velvoitteen keskimääräinen kesto on 14 vuotta.

22. Varaukset

	1.1.2019	Muuntoerot	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	Siirrot erien välillä	31.12.2019
Pitkäaikaiset varaukset	7,0	0,0	0,0	-0,1	-0,6	6,2
Lyhytaikaiset varaukset	0,7	0,0	1,9	-1,6	0,6	1,7
Yhteensä	7,6	0,0	1,9	-1,7	0,0	7,9

	1.1.2018	Muuntoerot	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	Siirrot erien välillä	31.12.2018
Pitkäaikaiset varaukset	7,1	0,0	0,4	-0,5	-	7,0
Lyhytaikaiset varaukset	2,1	0,0	0,3	-1,7	-	0,7
Yhteensä	9,2	-0,1	0,6	-2,1	0,0	7,6

Oikeudelliset asiat

Jotkin konserniyhtiöistä ovat, ja hyvin todennäköisesti tulevat jatkossakin olemaan, osallisina erilaisissa oikeusprosesseissa ja tutkinnoissa, joita syntyy ajoittain. Näiden seurauksena konsernille voi aiheutua merkittäviä kustannuksia, joita vakuutussuoja ei välttämättä kata ja jotka voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja maineeseen.

Vaikka johto ei odotakaan minkään näistä oikeusprosesseista vaikuttavan olennaisen haitallisesti konsernin taloudelliseen asemaan, riita-asioihin liittyy olennaisesti loppu-tuloksen vaikea ennakoitavuus. Siksi konserni saattaa tulevaisuudessa olla tuomioistuinten päätösten kohteena tai osapuolena vaateita koskevissa sovintoratkaisuissa, joilla voi olla olennaisia haitallisia vaikutuksia konsernin toiminnan tulokselle ja rahavirroille.

23. Vieras pääoma

	2019	2018
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Korollinen		
Joukkovelkakirjalaina	123,5	132,2
Rahalaitoslainat	94,2	98,0
Eläkelainat	8,6	9,6
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	36,5	36,8
Muut velat	-	1,6
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	262,7	278,3
Koroton		
Muut velat	-0,1	-0,1
Johdannaiset	3,2	3,5
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3,1	3,5
Pitkäaikaiset varaukset	6,2	7,0
Laskennallinen verovelka	16,6	16,9
Eläkevelvoitteet	41,1	36,0
Pitkäaikainen vieras pääoma	329,8	341,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalaina	-	33,5
Yritystodistus	34,9	35,5
Eläkelainat	2,1	3,2
Rahalaitoslainat	3,6	3,6
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	9,8	9,9
Muut velat	0,2	1,2
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	50,6	86,9

	2019	2018
Ostovelat ja muut velat		
Saadut ennakot	0,3	0,4
Ostovelat	128,1	136,4
Asiakashyvitykset	6,3	6,7
Siirtovelat		
Lyhytaikaiset korkovelat	2,0	1,9
Jaksotetut henkilöstökulut	55,8	54,1
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	22,8	12,7
Johdannaiset	3,2	-0,4
Muut velat	9,7	10,3
Ostovelat ja muut velat	228,3	222,2
Tuloverovelka	0,1	0,1
Lyhytaikaiset varaukset	1,7	0,7
Lyhytaikainen vieras pääoma	280,7	309,9
Vieras pääoma	610,5	651,6

Konsernin korollisten velkojen määrät (ilman vuokrasopimusvelkoja) ja niiden sopimusten mukaiset uudelleenhinnoittelujaksot ovat seuraavat:

	31.12.2019	31.12.2018
Alle 6 kk	132,7	138,8
6-12 kk	10,9	48,0
1-5 vuotta	123,5	132,2
Yli 5 vuotta	0,0	0,0
Yhteensä	267,1	319,0

Korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelma

	2019	2018
Rahavarat	37,5	29,4
Likvidit sijoitukset	0,0	0,2
Vuokrasopimukset vuoden kuluessa erääntyvät	-9,8	-9,9
Vuokrasopimukset yli vuoden kuluttua erääntyvät	-36,5	-36,8
Lainat - vuoden kuluessa erääntyvät (mukaan lukien luotolliset tilit)	-40,8	-77,0
Lainat - yli vuoden kuluttua erääntyvät	-226,3	-241,5
Korolliset nettovelat	-275,8	-335,6

	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat				
	Rahavarat/ luotoll. tilit	Likvidit sijoitukset	Vuokrasopimukset vuoden kuluessa erääntyvät	Vuokrasopimukset yli vuoden kuluttua erääntyvät	Lainat vuoden kuluessa erääntyvät	Lainat yli vuoden kuluttua erääntyvät	Yhteensä
Korolliset nettovelat 1.1.2018	50,9	0,2	-9,5	-37,7	-14,1	-243,8	-254,1
Rahavirrat	-21,4	-	10,4	0,7	-63,0	2,3	-71,0
Hankinnat - vuokrasopimukset	-	-	-2,3	-8,9	-	-	-11,2
Siirrot erien välillä - vuokrasopimukset	-	-	-8,7	8,7	-	-	0,0
Valuuttakurssioikaisut	-	-	0,1	0,5	0,1	-	0,7
Korolliset nettovelat 31.12.2018	29,4	0,2	-9,9	-36,8	-77,0	-241,5	-335,6
Rahavirrat	8,1	-0,2	11,1	0,5	36,2	15,2	70,9
Hankinnat - vuokrasopimukset	-	-	-1,9	-9,4	-	-	-11,3
Siirrot erien välillä - vuokrasopimukset	-	-	-9,1	9,1	-	-	0,0
Valuuttakurssioikaisut	-	-	0,1	0,2	0,0	-	0,2
Korolliset nettovelat 31.12.2019	37,5	0,0	-9,8	-36,5	-40,8	-226,3	-275,8

24. Rahoitusriskien hallinta

HKScan-konsernin konsernirahoituksen tehtävänä on huolehtia kustannustehokkaasti konserniyritysten rahoituksen hankinnasta, likviditeetistä, rahavaroista, rahoitusriskien hallinnasta ja rahoittajasuhteista. Hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka määrittää konsernin rahoitusriskien hallinnan periaatteet. Poliittikkaa täydentävät erilliset toiminta-ohjeet sekä hyväksymiskäytännöt.

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan rahoitusmarkkinoilla tapahtuvia epäsuotuisia muutoksia, joiden seurauksena yrityksen tuloksen kertyminen voi heikentyä tai rahavirrat voivat supistua. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on rahoituksen keinoin suojata yhtiön suunniteltu tuloskehitys ja oma pääoma sekä turvata konsernin maksuvalmius kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa.

Konsernin toiminnan ulkoinen rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty rahoitusosastolle, joka toimii konsernin rahoitusjohtajan alaisuudessa. Konsernin rahoitusosasto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen läheisessä yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa.

Riskienhallinnassa voidaan käyttää erilaisia instrumentteja, kuten valuuttatermiinejä ja -optioita, koron- ja valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja ja hyödykejohdannaisia. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksiin, ei spekulatiivisesti. Konsernin tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääasiassa emoyhtiön kautta. Tytäryhtiöt eivät saa ottaa uutta ulkoista rahoitusta eivätkä antaa takausta tai panttia ilman emoyhtiön rahoitusosaston lupaa.

Valuuttariski

Konsernin kotimarkkina-alue muodostuu Suomesta, Ruotsista, Tanskasta ja Baltian maista. Asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Lihatuotteet tuotetaan pääasiassa kotimarkkinoille, mikä vähentää konsernin valuuttariskiä.

Transaktioriski syntyy konserniyhtiöiden harjoittaessa ulkomaanrahan määräistä tuontia ja vientiä sekä konsernin ulkopuolelle että konsernin sisällä.

Transaktioriskin hallinnan tavoitteena on suojata konsernin liiketoiminta valuuttakurssien muutoksilta ja antaa liiketoimintayksiköille aikaa reagoida ja mukautua valuuttakurssitason vaihteluun. Valuuttapositionit, jotka muodostuvat myynti- ja ostosopimusten (tase-erät ja komitoidut rahavirrat) ja rahoitussopimusten rahavirroista sekä erittäin todennäköisistä ennustetuista rahavirroista, suojataan emoyhtiön kanssa tehtävillä termiinisopimuksilla. Liiketoimintayksiköt raportoivat taseriskipositionsa, ennustetut ulkomaanvaluutan määräiset myynnit ja ostot ja suojausasteensa rahoitusosastolle säännöllisesti.

Rahoituspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöiden tulee suojata tase-erät kokonaan ja komitoidut rahavirrat välillä 50–100 prosenttia. Lisäksi ennustetut, erittäin todennäköiset rahavirrat suojataan välillä 0–50 prosenttia enintään 12 kuukautta eteenpäin. Rahoitusosasto voi käyttää suojaavana instrumenttina valuuttatermiineitä, -optioita ja valuutanvaihtosopimuksia. Rahoitusosasto pyrkii suojaamaan merkittävät valuuttapositionsa kokonaan. Nämä muodostuvat kaupallisista positioista, ulkoisesta rahoituksesta ja sisäisestä rahoituksesta, joka annetaan tytäryhtiön kotivaluutassa. Kaikki avoimet termiinisopimukset erääntyvät vuoden sisällä. Kaikki suojausinstrumentit on tehty suojaustarkoituksessa mutta tällä hetkellä niihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Translaatoriski muodostuu tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen valuutta on muu kuin euro, oman pääoman konsolidoinnista perusvaluuttaan. Konsernin yhtiöiden merkittävimmät valuuttamääräiset omat pääomat ovat Ruotsin kruunuina ja Tanskan kruunuina. Valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat konsolidoitavan oman pääoman määrään, ja konsolidoinnissa syntyy kirjanpidollista oman pääoman muuntoeroa. Rahoitusosasto tunnistaa ja hallinnoi valuuttojen translaatoriskejä rahoituspolitiikan mukaisesti. HKScan-konserni ei nykyisin suojaudu translaatoriskiltä.

Konsernin ei-euromääräisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden omat pääomat on esitetty alla olevassa taulukossa miljoonina euroina.

	2019	2018
Valuutta	Positio	Positio
SEK	89,2	91,9
PLN	5,0	8,6
DKK	-2,4	11,0

Emoyrityksen toimintavaluutta on euro. Seuraavat merkittävimmät ulkomaan rahan (USD, NZD, SEK, JPY) määräiset nettopositiot muodostuvat myyntisaatavista, osto-veloista, korollisista lainoista ja saatavista, kassavarjoista ja kommitoiduista kaupallisista rahavirroista. Raportoitavat määrät muutettuna euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssiin ovat seuraavat:

	2019				2018			
	USD	NZD	SEK	JPY	USD	NZD	SEK	JPY
Nettopositio ennen suojia	2,8	4,5	24,2	0,9	3,7	2,2	12,0	0,0
Tase-erien suojaukset	-0,6	-1,7	-10,2	-0,5	-0,7	-1,3	-10,8	0,0
Kommitoitujen erien suojaukset	-0,5	-2,5	-12,1	-0,4	-2,7	-0,9	0,0	0,0
Avoin positio	1,6	0,3	2,0	-0,1	0,3	0,0	1,2	0,0

Seuraavassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin, Uuden-Seelannin dollariin, Ruotsin kruunuun ja Japanin jeniin verrattuna kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana. Herkkyysanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän ulkomaan rahan määräisiin varoihin, velkoihin ja kommitoituihin rahavirtoihin. Herkkyysanalyysissä otetaan huomioon myös valuuttajohdannaisten vaikutukset, jotka netottavat valuuttakurssimuutosten vaikutuksia. Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin ja niitä suojaavia instrumentteja ei ole sisällytetty herkkyysanalyysiin.

Valuuttojen osalta vaikutus johtuisi pääasiassa muutoksista vaihtokursseissa, joita sovelletaan ulkomaanrahan määräisiin myyntisaamisiin ja ostovelkoihin.

	2019				2018			
	USD	NZD	SEK	JPY	USD	NZD	SEK	JPY
Muutosprosentti (+/-)	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Vaikutus tulokseen ennen veroja	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

Herkkyys valuuttariskeille laskettiin seuraavien oletusten perusteella:

Laskennassa ei ole otettu huomioon ennustettuja vastaisia rahavirtoja, paitsi kommitoidut rahavirrat. Analyysiin sisältyvät näiden positioiden kattamiseen käytettävät rahoitusinstrumentit, kuten termiinit.

Laskelma ja arviot jokseenkin mahdollisista muutoksista valuuttakursseissa perustuvat oletuksiin tavanomaisista markkina- ja liiketoimintaolosuhteista.

Korkoriski

Konserni on pääasiallisesti altistunut korkoriskille korollisten velkojen kautta.

Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa, minimoida velanhoitokustannukset ja parantaa ennustettavuutta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä, sillä kyseiset sijoitukset pyritään pitämään vähäisinä. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Korkoriskiä mitataan koron liikkeiden vaikutuksella ennustettuun kokonaisvelkaan.

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Yritys voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää korkojohdannaisia päästäkseen rahoituspolitiikan mukaiseen tulokseen. Poliitiikan tavoitteena on pitää lainojen korkosidonnaisuusaika 12 ja 48 kuukauden välillä. Tilinpäätöshetkellä korkosidonnaisuusaika oli 17 kuukautta.

Konserni seuraa ja analysoi korkoriskiä säännöllisesti. Konserni on määritellyt herkkyysrajat korkojen liikkeille. Nettorahoituskulujen herkkyys yhden prosenttiyksikön korkojen nousulle/laskulle muiden tekijöiden pysyessä ennallaan oli tilinpäätöshetkellä noin 2,5 (1,7) miljoonaa euroa ennen veroja seuraavien 12 kuukauden aikana. Herkkyysanalyysi on laadittu tilinpäätöshetken korollisten velkojen ja korkojohdannaisten määrien ja maturiteettien perusteella.

Rahoitus sopimusten vastapuoliriski

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Vastapuolina käytetään konsernin rahoittajapankkeja aina kun se on mahdollista sekä joitakin muita toimijoita. Kassavaroja voidaan sijoittaa pankkitalletuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin, kuntatodistuksiin, erikseen määritettyjen, pääasiassa Nasdaq Helsingin päälisillä noteerattujen yritysten yritystodistusohjelmiin sekä tiettyihin valtio-omisteisiin yhtiöihin. Sijoitustoiminnan vähäisyyden vuoksi vastapuoliriski ja hintariski tästä toiminnasta eivät ole merkittäviä.

Hyödykeriski

Konserni altistuu hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeen saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin. Liha-raaka-aineiden lisäksi fyysinen sähkönkulutus on yksi konserniyhtiöiden merkittävimmistä hyödykeriskeistä. Tytäryhtiöt voivat suojautua sähkön markkinahintojen ja muiden hyödykehintojen vaihtelua vastaan hankkimalla kiinteä hintaisia tuotteita tai tekemällä johdannaissopimuksia rahoitusosaston kanssa. Hyödykeriskien hallinnassa yhtiöt voivat käyttää apunaan ulkoisia toimijoita.

Konserni käyttää sähkötermiinejä Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Virossa energiakustannusten tasaamiseen. Sähkötermiinit eivät johda fyysisen sähkön toimitukseen, vaan ainoastaan kiinteän ja vaihtuvan hinnan välinen erotus realisoituu kassavirtana. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä siten, että lähimmän vuoden suojausaste pidetään 50 %:n ja 100 %:n välillä ja sitä seuraavien vuosien ajan mukaan alenevalla suojausasteella. Ostettujen sähkötermiinien 412 GWh:n nimellismäärästä 193 GWh kohdistuu alle 12 kuukauden periodille. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonmuutokset sisältyvät

ostojen oikaisueriin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Sähköjohdannaisten maturiteettitaulukko on esitetty myöhemmin tässä liitetiedossa.

Herkkyysanalyysin laskennassa on oletettu vuotuinen sähkönkulutus olevan noin 255 GWh. Sähkön markkinahinnan muutos ja alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus oletetaan tulevan tulokseen ja yli 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten taseeseen. Jos sähkön markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän tasosta +/- 10 prosenttiyksikköä, tulosvaikutus olisi seuraava ennen veroja laskettuna:

Milj. euroa	2019	2018
Sähkö - vaikutus tuloslaskelmaan	+/- 0,2	+/- 0,3
Sähkö - vaikutus omaan pääomaan (hinta + 10 %)	0,2	-3,0
Sähkö - vaikutus omaan pääomaan (hinta - 10 %)	-0,6	-4,1

Luottoriski

Konsernin rahoituspolitiikassa ja siihen liittyvissä ohjeistuksissa määritellään asiakkaiden sekä sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Rahoitusosasto vastaa konsernin luotonhallintaan liittyvien periaatteiden määrittelystä, luottopolitiikan päivittämisestä ja konsernin tytäryhtiöiden ohjeistamisesta luotonhallinnan osalta.

Luottoriski aiheutuu siitä, että asiakas ei välttämättä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajalle asiakaskunnalle, ja merkittävimpiä asiakkaita ovat eri markkina-alueiden kaupan keskusliikkeet. Asiakkaiden luottokelpoisuutta, maksukäyttäytymistä ja luottolimiittejä seurataan järjestelmällisesti. Pääperiaatteena on, että kaikelle myönnetylle luotolle vaaditaan jonkinlainen vakuus. Se voi olla luottovakuutus, pankkitakaus tai vakuustalletus. Konserni altistuu lisäksi vähäiselle luottoriskille rahoittaessaan alkutuotannon sopimustuottajien investointeja.

Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen arvonalentumistappioiden määrä oli -2,4 (-0,2) miljoonaa euroa. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty liitetiedossa 18.

Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski

Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää mm. laatimalla ja analysoimalla rahavirtaennusteita. Konsernilla tulee olla riittävä maksuvalmius kaikissa tilanteissa, niin että sillä katetaan lähitulevaisuuden tarpeet sekä liiketoiminnassa että rahoituksessa.

Rahoituksen saatavuus varmistetaan hajauttamalla lainasalkku maturiteettien, rahoituslähteiden ja rahoitusinstrumenttien suhteen. Rahavarat pyritään yleisesti pitämään vähäisinä. Konsernilla on pankkeja sitovia valmiusluottojärjestelyjä, pankkilainoja, shekkililimiittejä sekä lyhytaikainen, 200 miljoonan euron suuruinen suomalainen yritystodistusohjelma. Maksuvalmiusriskiä hallitaan pitämällä pitkäaikainen likviditeettivaranto yli lyhytaikaisen likviditeettitarpeen. Konsernin likviditeettivaranto sisältää kassavarat, rahamarkkinasijoitukset sekä pitkäaikaiset nostamattomat sitovat valmiusluottolimiitit. Konsernin lyhytaikaiseen likviditeettitarpeeseen luetaan lyhyt- ja pitkäaikaisten korollisten lainojen lyhennykset seuraavien 12 kuukauden aikana, odotetut osingot sekä erikseen määritelty strateginen likviditeettitarve, jossa huomioidaan juoksevan liiketoiminnan tarpeet.

Konsernin maksuvalmius, rahoitusprofiili ja maturiteettirakenne säilyivät hyvänä vuoden 2019 aikana. Käyttämättömien, sitovien valmiusluottojen määrä 31.12.2019 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernilla oli muita käyttämättömiä shekkilili- ym. limiittejä 17,4 (19,9) miljoonaa euroa. Shekkililimiittisopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 35,0 (35,5) miljoonaa euroa. Vertailukauden tapaan kassavarat olivat tavanomaista tasoa suuremmat ollen 37,5 (29,4) miljoonaa euroa.

Konsernin nostettujen lainojen keskimääräinen korkoprosentti (järjestelypalkkiot mukaan lukien) oli tilinpäätöshetkellä 3,3 (2,5) prosenttia.

Yhtiön nykyisissä pankkilainasopimuksissa on nettovelkaantumisasaste kovenantti 125%. Pankkilainoihin liittyvän lainakovenantin toteuma raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain. Syyskuussa 2022 erääntyvällä vakuudettomalla joukkovelkakirjalainalla on nettovelkaantumisasasteen kovenantti 130 %. Jos konserni rikkoo lainakovenanttiehtoa, velkoja voi vaatia lainojen nopeutettua takaisinmaksua.

Johto tarkkailee lainakovenanttiehdon täyttymistä säännöllisesti. Kovenanttiehtojen rikkoutuminen voisi johtaa merkittävien lainaerien erääntymiseen. Onnistuneen osakeannin ja parantuneen tuloskehityksen ansiosta riskit rahoitussopimusten kovenanttiehtojen rikkoutumiselle ovat pienentyneet selkeästi. Vuoden 2019 tammikuun 1. päivänä käyttöön otetun IFRS 16:n myötä varat ja korolliset velat kasvoivat noin 45 miljoonaa euroa. Tämän kasvun myötä nettovelkaantumisasaste nousi noin 14 prosenttiyksikköä.

Konsernin luottolimiittisopimusten määrä tyypeittäin tilinpäätöspäivänä

2019

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkililimiitti	17,4	-	17,4
Sitova luottolimiitti	100,0	-	100,0
Yhteensä	117,4	-	117,4

2018

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkililimiitti	19,9	-	19,9
Sitova luottolimiitti	100,0	-	100,0
Yhteensä	119,9	-	119,9

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusvelat jaoteltuina jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuaikojen mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja.

Maturiteettianalyysi koskee vain rahoitusinstrumentteja, joten se ei sisällä lakisääteisiä velkoja. Luvut sisältävät myös rahoitusvelkojen koron ja lainamarginaalin.

31.12.2019 Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	Tasearvo 31.12.2019	Kassavirrat yhteensä	Kassavirta					
			2020	2021	2022	2023	2024	>2024
Joukkovelkakirjalainat	123,5	133,4	3,3	3,3	126,8	-	-	-
Pankkilainat	97,8	105,2	6,9	81,6	3,8	3,7	3,7	5,5
Eläkelainat	10,7	10,9	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,0
Yritystodistusohjelma	34,9	35,0	35,0	-	-	-	-	-
Vuokrasopimusvelat	46,3	52,3	11,2	9,0	7,6	6,2	4,6	13,7
Muut lainat	0,2	0,2	0,2	-	-	-	-	-
Ostovelat ja muut velat	224,8	224,8	224,8	-	-	-	-	-
Yhteensä	538,1	561,7	283,5	96,1	140,3	12,1	10,5	19,2

31.12.2018 Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	Tasearvo 31.12.2018	Kassavirrat yhteensä	Kassavirta					
			2019	2020	2021	2022	2023	>2023
Joukkovelkakirjalainat	165,7	181,0	38,2	3,5	3,5	135,7	-	-
Pankkilainat	101,6	105,4	4,8	38,9	43,8	3,3	3,3	11,3
Eläkelainat	12,8	13,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Yritystodistusohjelma	35,5	35,5	35,5	-	-	-	-	-
Vuokrasopimusvelat	46,7	52,8	11,2	9,7	7,3	6,4	3,9	14,3
Muut lainat	2,8	3,3	1,4	1,9	-	-	-	-
Ostovelat ja muut velat	222,2	222,2	222,2	-	-	-	-	-
Yhteensä	587,3	613,4	315,6	56,2	56,9	147,6	9,4	27,8

Seuraavassa taulukossa on esitetty johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot (milj. euroa). Johdannaiset erääntyvät seuraavien 12 kuukauden aikana lukuun ottamatta korko- ja hyödykejohdannaisia, joiden erääntyminen on esitetty erikseen.

	2019	2019	2019	2018	2019	2018
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Käypä arvo netto	Käypä arvo netto	Nimellis- arvo	Nimellis- arvo
Korkojohdannaiset	-	-5,8	-5,8	-8,2	98,5	119,1
erääntyi 2019	-	-	-	-0,4	-	20,0
erääntyy 2020	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2021	-	-1,6	-1,6	-2,3	25,0	25,0
erääntyy 2022	-	-2,6	-2,6	-3,7	44,1	44,5
erääntyy 2023	-	-1,6	-1,6	-1,8	29,4	29,6
erääntyy >2023	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	0,0	-0,4	-0,4	-0,1	56,7	40,0
josta nettosijoituksen suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset	1,0	-0,5	0,5	5,3	12,9	10,0
erääntyi 2019	-	-	-	3,6	-	4,9
erääntyy 2020	0,6	-0,4	0,2	1,3	5,9	2,4
erääntyy 2021	0,3	-0,1	0,2	0,3	4,1	1,5
erääntyy 2022	0,1	0,0	0,1	-	2,3	1,1
erääntyy 2023	0,0	0,0	0,0	-	0,6	-
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	1,0	-0,5	0,5	5,3	12,9	10,0

Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa

Rahavirran suojausiksi määritettyjen hyödykejohdannaisten käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet verojen jälkeen -4,2 (4,2) miljoonaa euroa kirjaataan muihin laajan tuloksen eriin. Suojattujen, erittäin todennäköisten liiketoimien arvioidaan toteutuvan eri ajankohtina seuraavien 60 kuukauden aikana. Suojaus-instrumenttien rahastoon kertyneet voitot ja tappiot siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu liiketapahtuma vaikuttaa voittoon tai tappioon. Tehoton osuus hyödykeriskin suojauksesta 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin tuloslaskelmassa.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja mahdollistamalla orgaaninen ja rakenteellinen kasvu. Optimaalinen pääomarakenne tuottaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan ohjaamalla liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää sekä tuloksen, osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi myös päättää omaisuuserien myynnistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella (net gearing ratio). Omavaraisuusaste tarkoittaa oman pääoman suhdetta taseen loppusummaan. Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan omalla pääomalla. Korollisiin nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla ja korollisilla lainasaamisilla.

Tilinpäätöshetken omavaraisuusaste on 34,8 prosenttia. Nettovelkaantumisasteen osalta virallinen taloudellinen tavoite on alle 100 prosenttia. Nettovelkaantumisaste oli tilinpäätöshetkellä 84,8 prosenttia. Vuoden 2019 tammikuun 1. päivänä käyttöön otetun IFRS 16:n myötä varat ja korolliset velat kasvoivat noin 45 miljoonaa euroa. Tämän kasvun myötä nettovelkaantumisaste nousi noin 14 prosenttiyksikköä.

Nettovelkaantumisaste

	2019	2018
Korolliset velat	313,3	365,2
Korolliset lyhytaikaiset saamiset	0,0	0,2
Rahat ja pankkisaamiset	37,5	29,4
Korollinen nettovelka	275,8	335,6
Oma pääoma	325,1	325,0
Nettovelkaantumisaste	84,8 %	103,3 %

25. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja.

Muut osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet sisältävät omistuksia listaamattomissa yhtiöissä, ja ne arvostetaan hankintamenoon, sillä sen arvioidaan olevan asianmukainen arvio käyvästä arvosta.

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättymispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen.

Pankkilainat

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta raportointikauden päättymispäivänä. Kokonaiskorko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta (lainamarginaalista).

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot pohjautuvat markkinanoteerauksiin.

Rahoitusleasingvelat

Käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vastaavien vuokrasopimusten korkoa.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista. Käyvät arvot raportointikauden lopussa.

	31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
Hyödykejohdannaiset	1,0	-	1,0	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	1,0	-	1,0	-
Yhteensä	1,0	0,0	1,0	0,0
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-5,8	-	-5,8	-
Valuuttajohdannaiset	-0,4	-	-0,4	-
Hyödykejohdannaiset	-0,5	-	-0,5	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-0,5	-	-0,5	-
Yhteensä	-6,7	0,0	-6,7	0,0

	31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	0,1	-	0,1	-
Hyödykejohdannaiset	5,3	-	5,3	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	5,3	-	5,3	-
Yhteensä	5,4	0,0	5,4	0,0
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-8,2	-	-8,2	-
Valuuttajohdannaiset	-0,1	-	-0,1	-
Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-	-	-	-
Yhteensä	-8,3	0,0	-8,3	0,0

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

26. Ehdolliset velat ja varat sekä hankintasitoumukset

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä	-	-
Omasta velasta		
Annetut kiinteistökiinnitykset	-	-
Annetut pantit	-	-
Muiden puolesta		
Takaukset	5,3	5,5
Muut sitoumukset	2,5	6,2
Leasing- ja vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,6	0,6
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,1	0,7
Yli 5 vuoden päästä erääntyvät leasingvastuut	0,0	0,0
Yhteensä	8,5	13,0

27. Lähipiiriliiketoimet

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa tämän taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös konsernin emoyhtiön emoyhteisön (LSO Osuuskunta) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, konsernin hallituksen jäsenet, konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja heidän läheiset perheenjäsenensä sekä konsernin johtoryhmän jäsenet. Konserni pyrkii liiketoimia tehdessään asettamaan kaikki osapuolet tasavertaiseen asemaan.

HKScan Oyj:n pääomistaja LSO Osuuskunta on noin 900 suomalaisen lihantuottajan yhteisö. Osuuskunnan tehtävänä on tukea jäsentensä lihantuotantoa ja markkinointia käyttämällä omistajavaltaa HKScanissa. LSO Osuuskunnalla ei ole nykyään varsinaista liiketoimintaa, vaan sen tulot muodostuvat HKScanin maksamista osingoista ja vähäisessä määrin muista sijoituksista ja vuokrista. HKScan-konserni toimii puhtaasti markkinahintaperiaatteilla hankkiessaan liharaaka-aineensa.

Konserni on maksanut LSO:lle tonttivuokraa 1,4 (1,2) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernin ja LSO:n välillä on vähäisiä toimistopalveluita ja 5 miljoonan euron luottolimiittisopimus molempiin suuntiin. Tähän liittyen konsernilla oli vuoden lopussa saamista 0,7 miljoonaa euroa. Konsernin hallituksessa ja sen emoyhteisön LSO Osuuskunnan hallintoneuvostossa ja hallituksessa olevien henkilöiden eläinmyynnit konsernille olivat 14,7 (8,8) miljoonaa euroa. Kyseisten henkilöiden eläinostot konsernilta olivat 4,5 (2,6) miljoonaa euroa.

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 4. Lisäksi konsernin hallituksen ja johdon palkkioista löytyy lisätietoja konsernin verkkosivuilla julkaistavasta vuoden 2019 palkka- ja palkkioselvityksestä.

Muuten lähipiirihenkilöt eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Tytäryhtiöosakkeet	Omistus- osuus, %	Osuus äänivallasta %
Konsernin emoyhtiön omistamat		
HKScan Finland Oy, Suomi	100,00	100,00
HKScan Sweden AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan Denmark A/S, Tanska	100,00	100,00
AS HKScan Estonia, Viro	100,00	100,00
UAB HKScan Lietuva, Liettua	100,00	100,00
AS HKScan Latvia, Latvia	99,87	99,87
HKScan Asia Limited, Hongkong**	100,00	100,00
OOO HKScan, Venäjä**	100,00	100,00
HKScan Finland Oy:n omistamat		
Kivikylän Kotipalvaamo Oy, Suomi	49,00*	49,00*
Lihatukku Harri Tamminen Oy, Suomi	49,00*	49,00*
Paimion Teurastamo Oy, Suomi	100,00	100,00
AS HKScan Estonian omistamat		
Rakvere Farmid AS, Viro	100,00	100,00
HKScan Sweden AB:n omistamat		
HKScan Real Estate AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan International AB, Ruotsi**	100,00	100,00
HKScan Poland Sp.zo.o, Puola	100,00	100,00
Samfod S.A., Belgia**	100,00	100,00
HKScan Real Estate AB:n omistamat		
HKScan Real Estate Halmstad AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan Denmark A/S:n omistamat		
Kreatina A/S, Tanska**	100,00	100,00

* Määräysvalta perustuu osakassopimukseen / hallituksen valintaan.

** Lepäävä

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Määrä/kpl	Omistus- osuus, %
Konsernin emoyhtiön omistamat		
Nordic Lotus Food Co. Ltd, Kiina*	35,00	35,00
HKScan Finland Oy:n omistamat		
Länsi-Kalkkuna Oy, Suomi*	50,00	50,00
Pakastamo Oy, Suomi	50,00	50,00
Honkajoki Oy, Suomi*	50,00	50,00
Finnpig Oy, Suomi	50,00	50,00
Oy LHP Bio-Carbon LTD, Suomi	24,24	24,24
DanHatch Finland Oy, Suomi	20,00	20,00
HKScan Sweden AB:n omistamat		
Industrislakt Syd AB, Ruotsi	50,00	50,00
Siljans Chark AB, Ruotsi	40,60	40,60
AB Tillväxt for svensk animalieproduktion, Ruotsi	25,00	25,00
Svenska Köttforetagen Holding AB, Ruotsi	23,52	23,52
HKScan Denmark A/S:n omistamat		
Tican-Rose GmbH, Saksa	50,00	50,00
Farmfood A/S, Tanska	33,30	33,30

* Yhteisyritys

Konserni harjoittaa osakkuusyritysten kautta liiketoimintaa mm. harjoittamalla teurastusta, leikkuuta, lihan jatkojalostusta ja käyttämällä vuokraus-, jätteiden hävittämisen, tutkimus- ja neuvontapalveluita. Kaikki kaupalliset sopimukset neuvotellaan markkinaehtoisesti.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat

	2019	2018
Myynnit osakkuusyrityksille	17,7	20,2
Eläinmyynnit lähipiirille	4,5	2,6
Ostot osakkuusyrityksiltä	35,5	32,5
Eläinostot lähipiiriltä	14,7	8,8
Avoimet saldot 31.12.		
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä	1,6	2,7
Ostovelat ja muut velat osakkuusyrityksille	3,0	3,3

28. Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

HKScan julkaisi 22.1.2020 investoivansa noin kuusi miljoonaa euroa Rauman siipikarjayksikön uuteen teurastusprosessiin. Investointi parantaa merkittävästi raaka-ainesaantoa, tuottavuutta ja toiminnan luotettavuutta sekä varmistaa vahvan kysynnän kasvun vaatiman kapasiteetin. Investointi toteutetaan vaiheittain vuoden 2020 loppupuolella siten, ettei se vaaranna yksikön vuonna 2019 vakautettua toimitusvarmuutta.

Rauman siipikarjayksikön tuotantoprosessin koko alkupää uusitaan, sillä vuonna 2017 käyttöön otettu alkuperäinen teurastuslinjasto ei täytä konsernin nykyisen johdon edellyttämää vaatimustasoa. Investoinnin myötä teurastusprosessin käsittelykapasiteetti kasvaa noin 20 prosentilla ja raaka-ainesaanto noin 10 prosentilla. Investointi mahdollistaa myös sen, että yhtiö pystyy tulevana vuosina vastaamaan aiempaa paremmin siipikarjat tuotteiden vahvana jatkuvaan kysynnän kasvuun.

Investoinnin myötä nykyinen teurastuslinjasto poistetaan käytöstä. Tästä syystä HKScan on alaskirjannut vuoden 2019 viimeisellä vuosineljänneksellä nykyisen linjaston taseen jäännösarvon -6,9 miljoonaa euroa. Alaskirjauksella ei ollut kassavirtavaikutusta.

Emoyhtiön tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(euroa)	Liite	2019	2018
Liikevaihto		-	-
Liiketoiminnan muut tuotot	1.	32 151 344,79	21 998 196,77
Materiaalit ja palvelut		-	-
Henkilöstökulut	2.	-16 712 272,38	-14 041 359,72
Poistot ja arvonalentumiset	3.	-1 808 096,89	-527 975,49
Liiketoiminnan muut kulut	4.	-22 258 392,91	-22 367 770,44
Liiketulos		-8 627 417,39	-14 938 908,88
Rahoitustuotot ja -kulut	5.	-28 107,44	4 551 084,30
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-8 655 524,83	-10 387 824,58
Tilinpäätössiirrot	6.	14 729,00	-7 443,00
Tuloverot	7.	-546 032,21	1 242 221,97
Tilikauden voitto/tappio		-9 186 828,04	-9 153 045,61

Emoyhtiön tase 31.12.

(euroa)	Liite	2019	2018
VASTAAVAA			
Aineettomat hyödykkeet	8.	1 013 350,00	1 426 009,00
Aineelliset hyödykkeet	8.	5 070 891,40	4 963 074,31
Sijoitukset	8.	448 675 293,11	448 695 032,22
Pysyvät vastaavat		454 759 534,51	455 084 115,53
Pitkäaikaiset saamiset	9.	274 958 632,30	267 130 260,72
Laskennallinen verosaaminen	9.	11 246 159,82	11 757 958,74
Lyhytaikaiset saamiset	10.	12 596 594,66	13 130 542,62
Rahat ja pankkisaamiset		32 618 562,79	19 353 845,69
Vaihtuvat vastaavat		331 419 949,57	311 372 607,77
Vastaavaa		786 179 484,08	766 456 723,30
VASTATTAVAA			
Osakepääoma	11.	66 820 528,10	66 820 528,10
Ylikurssirahasto	11.	73 420 363,20	73 420 363,20
Omat osakkeet	11.	-4 762 908,54	-38 612,12
Käyvän arvon rahasto	11.	-	-
SVOP-rahasto	11.	215 121 053,79	143 252 832,19
Muut rahastot	11.	4 899 963,05	4 882 017,78
Edellisten tilikausien voitto	11.	72 899 758,94	82 052 804,55
Tilikauden voitto/tappio	11.	-9 186 828,04	-9 153 045,61
Oma pääoma		419 211 930,50	361 236 888,09

(euroa)	Liite	2019	2018
Tilinpäätössiirtojen kertymä	12.	76 678,00	91 407,00
Pakolliset varaukset	13.	2 643 766,00	2 711 022,00
Laskennallinen verovelka	14.	-	-
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	14.	254 124 083,83	284 384 655,78
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14.	3 055 970,02	3 440 804,71
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15.	92 595 218,24	101 013 874,16
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15.	14 471 837,49	13 578 071,56
Vieras pääoma		364 247 109,58	402 417 406,21
Vastattavaa		786 179 484,08	766 456 723,30

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(tuhatta euroa)	2019	2018
Liikevoitto	-8 627	-14 939
Oikaisut liikevoittoon	4 921	1 049
Poistot ja arvonalentumiset	1 808	528
Varausten muutos	-67	-69
Käyttöpääoman muutos	1 447	-3 125
Korkotuotot ja -kulut	2 321	5 645
Verot	-34	-31
Liiketoiminnan rahavirta	1 769	-10 942
Tytäryhtiöosakkeiden ostot	-85	-100 950
Muun käyttöomaisuuden ostot	-1 657	-3 366
Muun käyttöomaisuuden myynnit	153	2 927
Lainasaamisten vähennys	-8 687	-16 459
Investointien rahavirta	-10 276	-117 848
Rahavirta ennen rahoitusta	-8 507	-128 790
Osakeanti	43 668	-
Osakeanti kulut	-3 019	-
Lainojen nostot	74 300	136 540
Hybridilaina	-	39 751
Lainojen takaisinmaksut	-88 453	-67 671
Maksetut osingot	-	-4 863
Omien osakkeiden hankinta	-4 724	-
Rahoituksen rahavirta	21 772	103 757

(tuhatta euroa)	2019	2018
Rahavarojen muutos	13 265	-25 033
Rahavarat 1.1.	19 354	44 387
Rahavarat 31.12.	32 619	19 354
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS:		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lis-/väh+	534	-1 474
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lis+/väh-	913	-1 651
Yhteensä	1 447	-3 125

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Yhteisön perustiedot

HKScan Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:hin kuuluu konsernin johto ja konsernihallinto.

HKScan Oyj:n A-osake on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

Jäljennös HKScan Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön rekisteröidystä osoitteesta Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolain-säädäntöä (FAS). HKScan-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS, International Financial Reporting Standards) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Emoyhtiön tuloslaskelma ja tase esitetään euroina ja rahoituslaskelma sekä liitetiedot tuhansina euroina.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet arvostetaan hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla. Poistot tehdään tasapoistoina hyödykkeen odotetun käyttöajan puitteissa. Aineettomat hyödykkeet poistetaan 5-10 vuodessa ja aineelliset hyödykkeet 2-10 vuodessa.

Sijoitukset tytä- ja osakkuusyhtiöihin ja muut osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Ulko-maanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin päätoskurssin mukaan. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tuloslaskel-maan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaissopimukset

HKScan Oyj tekee kaikki ulkoiset johdannaissopimukset konsernille. Tytäryhtiöitä varten tehdyt johdannaiset vyörytetään eteenpäin konsernin sisäisillä johdannaissopimuksilla. Tästä johtuen HKScan Oyj:llä on kaikki konsernin ulkoiset johdannaissopimukset ja nämä ovat osin emoyhtiön ja osin tytäryhtiöiden tarpeisiin.

Valuuttamääräiset avoimet johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinkurssiin. Suojauslaskentaa ei sovelleta ja kaupallisia virtoja suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja rahoituseriä suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset tuloslaskelmaan rahoituksen kurssivoittoihin ja -tappioihin.

Hyödykejohdannaiset liittyvät kaikki tytäryhtiöihin ja konsernin sisäiset johdannaissopimukset on tehty. Näistä ei muodostu tulosvaikutusta sillä johdannaisista aiheu-tuva kassavirta eliminoituu tytäryhtiöille tehdyistä konsernin sisäisistä johdannaisista. Suojauslaskentaa ei sovelleta. Johdannaisten käyvät arvot netotetaan taseessa ja ne esitetään liitetiedoissa.

Korkojohdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa siltä osin kuin johdannaiset suojaavat emoyhtiön korkoriskiä. Johdannaisten käyvät arvot kirjataan taseeseen ja muutokset käyvässä arvossa kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten realisoitunut voitto tai tappio esitetään tulos-laskelmassa rahoituserissä.

Suojauslaskentaa ei myöskään sovelleta ulkoihin koronvaihtosopimuksiin, jotka liittyvät tytäryhtiöihin, tai konsernin sisäisiin johdannaisiin. Tulosvaikutus eliminoidaan konsernin sisäisestä johdannaisesta johtuen. Näiden johdannaisten käyvät arvot netotetaan taseessa ja ne esitetään liitetiedoissa.

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättämispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuskalman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen.

Eläkejärjestelyt

HKScan Oyj:n henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty vakuuttamalla eläkevakuutusyhtiössä. Lakisääteiset eläkemenot on kirjattu kuluksi kertymisvuonna.

Johdon eläkesitoumukset ja irtisanomiskorvaukset

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä kuukausipalkasta, luontoiseduista sekä mahdollisesta kannustepalkkiosta yhtiön palkkiojärjestelmän mukaisesti. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiöllä ja toimitusjohtajalla on oikeus irtisanoa toimitusjohtajasopimus kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Mikäli yhtiö päättää toimitusjohtajasopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Tarkemmat tiedot johdon palkitsemisesta löytyvät konsernin liitetiedosta numero 4.

Tuloverot

Tuloveroihin ja laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin sovelletaan konsernin laatumisperiaatteita siten kuin se on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytäntöjen mukaan. Poistoeron laskennallinen verovelka ilmoitetaan liitetietona.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasing-maksut on käsitelty vuokratuloina. Maksamattomat leasingsopimuksiin perustuvat leasing-maksut on esitetty tilinpäätöksen vastuissa.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Tilinpäätössiirtoja on poistoeron muutos. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotuksen muutos esitetään tilinpäätössiirtona tuloslaskelmassa, ja suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

1. Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä

(tuhatta euroa)	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot	32 151	21 998
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	32 151	21 998

2. Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-13 994	-11 833
Eläkekulut	-2 479	-1 823
Muut henkilösivukulut	-239	-386
Henkilöstökulut	-16 712	-14 041
Toimitusjohtajat ja toimitusjohtajan sijaiset	837	1 937
Hallituksen jäsenet	409	360
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	1 246	2 297
Henkilöstö keskimäärin	125	137

3. Poistot ja arvonalentumiset

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista ja liikearvosta	-485	-528
Arvonalentumiset	-1 323	-
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 808	-528

4. Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Vuokrat	-1 316	-1 492
Käyttööm. luovutustappiot, aineelliset hyödykkeet yhteensä	-105	-
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-105	0
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-140	-84
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-98	-9
Tilintarkastusmenot	-238	-93
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-1 262	-2 485
Energia	-101	-95
Kunnossapito	-32	-39
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-619	-1 355
Palvelu-, tietohallinto- ja konttorikulut	-15 487	-14 068
Muut kulut	-3 098	-2 741
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-22 258	-22 368

5. Rahoitustuotot ja -kulut

	2019	2018
Rahoitustuotot		
Tuotot osuuksista	0	0
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	14 248	15 582
Korkotuotot omistusyhteysyrityksiltä	1	3
Korkotuotot muilta	41	46
Korkotuotot	14 290	15 631
Muut rahoitustuotot muilta	3 300	4 139
Muut rahoitustuotot	3 300	4 139
Rahoitustuotot yhteensä	17 590	19 770
Rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-19	-
Korkokulut muille	-12 846	-9 060
Korkokulut	-12 865	-9 060
Realisoitumattomat voitot/tappiot käypään arvoon arvostuksesta	1 423	1 082
Muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille	-	-1 342
Muut rahoituskulut muille	-6 176	-5 899
Muut rahoituskulut	-6 177	-7 241
Rahoituskulut yhteensä	-17 619	-15 219
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-29	4 551

6. Tilinpäätössiirrot

	2019	2018
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15	-7
Tilinpäätössiirrot yhteensä	15	-7

7. Välittömät verot

	2019	2018
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	-512	1 273
Muut välittömät verot	-34	-31
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-546	1 242

Emoyhtiön taseen liitetiedot

8. Pysyvät vastaavat

(tuhatta euroa)

Aineettomat hyödykkeet 2019	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 881	661	4 542
Hankintameno 31.12.	3 881	661	4 542
Kertyneet poistot 1.1.	-2 558	-558	-3 116
Tilikauden poisto	-351	-62	-413
Kertyneet poistot 31.12.	-2 909	-620	-3 529
Kirjanpitoarvo 31.12.	972	41	1 013

Aineettomat hyödykkeet 2018	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 707	661	3 368
Vähennykset	-735	-	-735
Siirrot erien välillä	1 909	-	1 909
Hankintameno 31.12.	3 881	661	4 542
Kertyneet poistot 1.1.	-2 226	-496	-2 722
Tilikauden poisto	-332	-62	-394
Kertyneet poistot 31.12.	-2 558	-558	-3 116
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 323	103	1 426

Aineelliset hyödykkeet 2019	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 152	381	4 839	6 372
Lisäykset	-	-	1 503	1 503
Siirrot erien välillä	14	-	-14	0
Arvon alentumiset	-	-	-1 323	-1 323
Hankintameno 31.12.	1 166	381	5 005	6 552
Kertyneet poistot 1.1.	-1 041	-367	0	-1 408
Tilikauden poisto	-72	-	-	-72
Kertyneet poistot 31.12.	-1 113	-367	0	-1 480
Kirjanpitoarvo 31.12.	53	14	5 005	5 072

Aineelliset hyödykkeet 2018	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 166	381	5 572	7 119
Lisäykset	-	-	1 176	1 176
Vähennykset	-14	-	-	-14
Siirrot erien välillä	-	-	-1 909	-1 909
Hankintameno 31.12.	1 152	381	4 839	6 372
Kertyneet poistot 1.1.	-920	-367	0	-1 287
Tilikauden poisto	-121	-	-	-121
Kertyneet poistot 31.12.	-1 041	-367	0	-1 408
Kirjanpitoarvo 31.12.	111	14	4 839	4 964

Sijoitukset 2019	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	447 729	950	0	16	448 695
Lisäykset	85	-	-	-	85
Arvon alentumiset	-105	-	-	-	-105
Kirjanpitoarvo 31.12.	447 709	950	0	16	448 675

Yhtiöllä on Kiinassa yhteisyritys Nordic Lotus Food Co. Ltd. Yhtiön oma pääoma vuonna 2019 oli 2,3 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos oli -0,5 miljoonaa euroa euroa. Omistusosuus on 35%

Sijoitukset 2018	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	347 729	0	0	16	347 745
Lisäykset	100 000	950	-	-	100 950
Kirjanpitoarvo 31.12.	447 729	950	0	16	448 695

Tilikauden 2018 lisäyksissä on 100,0 miljoonan euron SVOP-sijoitus Suomen tytäryhtiöön.

Aineettomat hyödykkeet	2019	2018
Aineettomat oikeudet	972	1 323
Muut pitkävaikutteiset menot	41	103
Aineettomat hyödykkeet	1 013	1426
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	53	110
Muut aineelliset hyödykkeet	14	14
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	5 005	4 839
Aineelliset hyödykkeet	5 072	4 963
Sijoitukset		
Osuudet saman kons. yrityksissä	447 709	447 729
Osuudet osakkuusyhtiöissä	950	950
Muut osakkeet ja osuudet	16	16
Sijoitukset	448 675	448 695
Pysyvät vastaavat yhteensä	454 760	455 084

9. Pitkäaikaiset saamiset

	2019	2018
Pitkäaikaiset lainasaamiset	484	794
Pitkäaikaiset konsernilainasaamiset	274 475	266 174
Muut saamiset	-	32
Siirtosaamiset	-	130
Yhteensä	274 959	267 130
Laskennalliset verosaamiset	11 246	11 758

Vuoden 2019 lopussa yhtiöllä oli 13,5 (2,5) miljoonaa euroa tappioita joista laskennallista verosaamista ei ole kirjattu. Tappiot verotuksessa vanhenevat seuraavasti: 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2022, 12,1 miljoonaa euroa vuonna 2023, 4,9 miljoonaa euroa vuonna 2024, 5,3 miljoonaa euroa vuonna 2025, 17,8 miljoonaa euroa vuonna 2027, 9,9 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja 11,0 miljoonaa euroa vuonna 2029. Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu samoihin oletuksiin mitä on käytetty konsernin liitetiedossa numero 16.

10. Lyhytaikaiset saamiset

	2019	2018
Myyntisaamiset	5	8
Lyhytaikaiset muut saamiset (muilta)	5	15
Lyhytaikaiset siirtosaamiset (muilta)	1 952	2 458
Yhteensä	1 962	2 481

Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä

Konsernimyyntisaamiset	157	2 035
Konsernilainasaamiset	9 807	8 343
Muut saamiset	671	122
Yhteensä	10 635	10 500

Saamiset omistusyhteisyrittäyksiltä

Omistusyhteisyrittäyslainasaamiset	-	150
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrittäyksiltä	0	150

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

	12 597	13 131
--	---------------	---------------

Siirtosaamisten olennaiset erät

Jaksotetut rahoituserät	32	65
Jaksotut korkosaamiset	1 533	1 791
Jaksotetut henkilöstökulut	23	15
Muut siirtosaamiset	364	587
Yhteensä	1 952	2 458

11. Oma pääoma

Oma pääoma 2019	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Käyvän arvon rahasto	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-38	0	143 253	4 881	72 901	361 237
Lisäys	-	-	-4 724	-	-	18	-	-4 706
Osakeanti	-	-	-	-	71 868	-	-	71 868
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-9 187	-9 187
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-4 762	0	215 121	4 899	63 714	419 212

Oma pääoma 2018	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Käyvän arvon rahasto	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-38	0	143 203	4 818	86 916	375 139
Lisäys	-	-	-	-	50	63	-	113
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4 862	-4 862
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-9 153	-9 153
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-38	0	143 253	4 881	72 901	361 237

Jakokelpoinen oma pääoma	2019	2018
Käyttöraho	621	603
Omat osakkeet	-4 763	-38
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	215 121	143 253
Edellisten tilikausien voitto	72 900	82 053
Tilikauden voitto/tappio	-9 187	-9 153
Jakokelpoinen oma pääoma	274 692	216 718

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2019	2018
Poistoero	77	91
Tilinpäätössiirrot yhteensä	77	91

Poistoerosta kirjaamaton laskennallinen verovelka on 49 teur.

13. Pakolliset varaukset

	2019	2018
Eläkevaraukset	2 644	2 711
Pakolliset varaukset yhteensä	2 644	2 711

14. Pitkäaikainen vieras pääoma

	2019	2018
Hybridilaina	25 920	40 000
Joukkovelkakirjalaina	125 440	135 000
Lainat rahoituslaitoksilta	102 764	107 780
Muut velat	3 056	5 045
Yhteensä	257 180	287 825
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	257 180	287 825
Korollinen		
Velat muille	254 124	284 384
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	254 124	284 384
Koroton		
Velat muille	3 056	3 441
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 056	3 441
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	257 180	287 825

Yhtiöllä on 125,4 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina, joka erääntyy syyskuussa 2022 ja kuponkikorko on 2,625 prosenttia. Lisäksi yhtiö on laskenut liikkeelle 40 miljoonan euron hybridi joukkovelkakirjalainan vuonna 2018, jossa on 8 prosentin kuponkikorko. Kesäkuussa 2019 osakeannin yhteydessä toteutettujen konversioiden jälkeen hybridilainan koko on 25,9 miljoonaa euroa. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä.

15. Lyhytaikainen vieras pääoma

	2019	2018
Joukkovelkakirjalaina	-	33 495
Lainat rahoituslaitoksilta	40 656	42 293
Ostovelat	1 358	2 170
Siirtovelat	9 626	8 495
Muut velat	3 375	2 780
Yhteensä	55 015	89 233
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	81	101
Siirtovelat	32	32
Muut velat	51 939	25 226
Yhteensä	52 052	25 359
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	107 067	114 592
Korollinen		
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	51 939	25 226
Velat muille	40 656	75 788
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	92 595	101 014
Koroton		
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	114	132
Velat muille	14 358	13 446
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 472	13 578
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	107 067	114 592

	2019	2018
Siirtovelkojen olennaiset erät (pitkä- ja lyhytaikaiset)		
Jaksotetut henkilöstökulut	3 455	3 655
Jaksotetut korkokulut	2 531	1 842
Jaksotetut johdannaisten arvon muutokset	2 375	2 127
Muut siirtovelat	1 265	871
Yhteensä	9 626	8 495
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	5 425	9 042
Eläkelainat	-	2 143
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua	5 425	11 185

16. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita		
Rahalaitoslainat	-	-
Yhteensä	0	0
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	-	-
Yhteensä	0	0
Tytär- ja muiden konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	15 974	19 259
Yhteensä	15 974	19 259
Omistusyhteisyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	-	-
Yhteensä	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	1 307	1 303
Yhteensä	1 307	1 303
Leasing- ja vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	1 711	1 644
1-5 Vuoden sisällä erääntyvät	4 107	4 061
Yli viiden vuoden sisällä erääntyvät	1 885	2 793
Yhteensä	7 704	8 498
Muut vastuut	4	4
Muut omat vastuut yhteensä	7 708	8 502

17. Johdannaisopimukset

	2019	2019	2019	2018	2019	2018
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Käypä arvo netto	Käypä arvo netto	Nimellis- arvo	Nimellis- arvo
Korkojohdannaiset	1 968	-5 797	-3 829	-5 248	64 359	64 627
erääntyi 2019	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2020	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2021	-	-1 634	-1 634	-2 293	25 000	25 000
erääntyy 2022	947	-2 581	-1 634	-2 293	25 000	25 000
erääntyy 2023	1 021	-1 581	-561	-662	14 359	14 627
erääntyy >2023	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suo- jausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	307	-424	-117	2	34 331	30 249
josta nettosijoituksen suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset	533	-533	-	-	-	-
erääntyi 2018	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2019	240	-240	-	-	-	-
erääntyy 2020	232	-232	-	-	-	-
erääntyy 2021	60	-60	-	-	-	-
erääntyy 2022	2	-2	-	-	-	-
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-

Nimellisarvot niistä ulkoisista johdannaisista, jotka eliminoituvat sisäisistä johdannaisista johtuen, on netotettu nollaan yllä olevassa taulukossa. Nimellisarvot ovat 22 380 (9 755) tuhatta euroa valuuttajohdannaisia, 12 871 (9 992) tuhatta euroa hyödykejohdannaisia ja 34 145 (54 503) tuhatta euroa korkojohdannaisia.

Käyvän arvon hierarkia

	31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset, positiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	1 968	-	1 968	-
Valuuttajohdannaiset	307	-	307	-
Hyödykejohdannaiset	533	-	533	-
Yhteensä	2 808	-	2 808	-
Johdannaiset, negatiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	-5 797	-	-5 797	-
Valuuttajohdannaiset	-424	-	-424	-
Hyödykejohdannaiset	-533	-	-533	-
Yhteensä	-6 753	-	-6 753	-
	31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset, positiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	2 942	-	2 942	-
Valuuttajohdannaiset	165	-	165	-
Hyödykejohdannaiset	5 283	-	5 283	-
Yhteensä	8 389	-	8 389	-
Johdannaiset, negatiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	-8 190	-	-8 190	-
Valuuttajohdannaiset	-163	-	-163	-
Hyödykejohdannaiset	-5 283	-	-5 283	-
Yhteensä	-13 636	-	-13 636	-

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Vantaalla, helmikuun 5. päivänä 2020

Reijo Kiskola

Hallituksen puheenjohtaja

Harri Suutari

Hallituksen jäsen

Terhi Tuomi

Hallituksen jäsen

Tero Hemmilä

Toimitusjohtaja

Jari Mäkilä

Hallituksen varapuheenjohtaja

Per Olof Nyman

Hallituksen jäsen

Anne Leskelä

Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla, helmikuun 5. päivänä 2020

Ernst & Young Oy

Tilintarkastusyhteisö

Erkka Talvinko

KHT

Tilintarkastuskertomus

HKScan Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet HKScan Oyj:n (y-tunnus 0111425-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 8.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Myyntin tuloutus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 1.

HKScan myy elintarvikkeita, rehua ja eläimiä sekä vähäisessä määrin palveluita. HKScan esittää liikevaihtona tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot oikaistuna alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Konserni täyttää sopimuksiin perustuvat suoritevelvoitteensa ja kirjaa myynnin, kun tuoteisiin ja palveluihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle.

Myyntin ja alennusten kohdistumista oikealle kaudelle on käsitelty konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeisenä seikkana.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 5, 10, 11, 12 ja 13.

Tilinpäätöspäivänä testatun liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden yhteismäärä oli 575 M€, mikä on 61 % taseen varoista ja 176% taseen omasta pääomasta. Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska arvonalentumistestaukseen sisältyy ennusteita ja harkintaa. Konsernin johto tekee oletuksia määrittäessään diskonttokorkoa sekä tulevaisuuden markkina-tilanteeseen ja taloudelliseen kehitykseen liittyviä tekijöitä kuten talouden yleistä kasvua, odotettavissa olevaa inflaatiota, odotettavissa olevaa markkinaosuutta ja myynnin ja kannattavuuden kehitystä.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Tuottojen kirjaamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin käyttämiä liikevaihdon kirjaamisen laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Muodostimme käsityksen konsernin liikevaihdon kirjaamisen ajoitukseen sekä alennusten ja hyvitysten laskentaan liittyvistä prosesseista ja kontrolloista.
- Testasimme analyttisillä sekä transaktio-tasoisilla toimenpiteillä alennusten ja hyvitysten laskelmia, näiden kirjausajankohdan oikeellisuutta sekä yhdenmukaisuutta sopimusehtojen kanssa.
- Testasimme myynnin jaksotusta analyttisillä tapahtumia ennen ja jälkeen tilinpäätöspäivän sekä tilinpäätöspäivän jälkeen tehtyjä hyvityslaskuja.
- Arvioimme konsernin tuottoihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Käytimme apuna arvonomäarityksen erityis-asiantuntijoitamme arvioidessamme konsernin soveltamia oletuksia ja menetelmiä. Tarkastuksemme keskittyi muiden muassa ennustettuun kannattavuuteen, korvausinvestointien määrään sekä käytettyyn diskonttokorkoon.
- Keskityimme rahavirtaa tuottavien yksikköjen testauksessa käytettyjen kannattavuuslukujen arvioinnissa siihen, kuinka ne on johdettu toteutuneista historiallisista luvuista sekä johdon laatimasta budjetista.
- Arvioimme johdon laatimien aikaisempien ennusteiden tarkkuutta.
- Tarkastimme laskelmien matemaattisen oikeellisuuden.
- Arvioimme konsernin arvonalentumistestaukseen liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Laskennallisten verosaamisten arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 8 ja 16.

Laskennallinen verosaaminen verotuksessa vähennyskelpoisista tappioista, lykätystä veropoistoista sekä lykätystä korkovähennys-rajoituksen alaisista korkokuluista voidaan kirjata, kun IAS 12 Tuloverot - standardin kirjaamis-edellytykset toteutuvat.

Laskennallisten verosaamisten arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska arvioidessaan vahvistettujen tappioiden, lykättyjen veropoistojen sekä lykättyjen korkovähennysten hyödynnettävyyttä johto laatii ennusteita, jotka sisältävät johdon harkintaa ja oletuksia.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 17.

Tilinpäätöspäivänä vaihto-omaisuuden kokonaismäärä oli 116 M€. Vaihto-omaisuuden arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska vaihto-omaisuuden määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta ja se sisältää johdon arvioita. Vaihto-omaisuuden keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden arvostus perustuu arvionvaraisuutta sisältäviin kustannuslaskelmiin.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Laskennallisten verosaamisten arvostamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme johdon laatimia ennusteita vahvistettujen tappioiden, lykättyjen poistojen sekä lykättyjen korkojen hyödynnettävyydestä.
- Arvioimme konsernin laskennallisiin verosaamsiin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme analyttisesti sekä otannalla johdon laatimia analyysejä ja laskelmia, jotka liittyivät keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden hankintamenon sekä nettorealisointiarvon määrittelyyn. Muodostimme käsityksen näihin liittyvistä kontrolloista ja prosesseista.
- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteista ja tasearvoista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konserni-tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistä, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 12.4.2018 alkaen yhtäjaksoisesti 2 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Yhtiökokouksen toimeksiannon perusteella annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys emoyhtiön taseen osoittamien voitonjakokelpoisten varojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 5.2.2020

Ernst & Young Oy, tilintarkastusyhteisö
Erkka Talvinko, KHT

HKSCAN

www.hkscan.com